

VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK

Žetev pred nami
Ljudje morajo tudi jesti

stran
7

VESTNIK

Murska Sobota, 18. julija 1991 • Leto XLIII • Št. 28 • Cena 20 din

ŽANJEJO KOMBAJNI IN TOČA

Česar ni razdejala vojna, je toča

Potem ko so si ljudje iz naših krajev oddahnili od vojnega zastraševanja, ko so že upali, da bo mir, ki jim je tako potreben tik pred začetkom žetve, nas je prizadela druga nesreča. V nedeljo po 19. uri je nad našimi kraji divjalo neurje, ponekod je padel potreben dež, od Strehovec do obronkov dolgovaških goric pa je uničevala toča. Tudi najstarejši ljudje ne pomnijo, da bi samo v dvajsetih minutah v Žitkovcih in Kamovcih padlo za ped toče, ki je uničila vse poljščine, vrtnine, vihar pa je ruval drevje in klestil sadovnjake. Toča ni prizadela samo žita, pšenice in koruze, lomila je tudi okenske police in strešno kritino. V Žitkovcih in Kamovcih na več kot 600 ha letos žetve ne bo. Ljudem bo potrebna pomoč. Občina bo odpisala davščine, a to ne bo dovolj, potrebna bo širša solidarnost za te nesrečne ljudi, ki so ob ves svoj pridelek.

Tudi v drugih krajih je toča naredila škodo, toda v Žitkovcih in Kamovcih je največja. Občinska komisija za elementarne nesreče bo že ta teden ugotovila škodo in sprejela ukrepe, ki naj bi ublažili posledice, ki jih je povzročilo neurje. Ljudje kljub nesreči pravijo, naj bo le mir, vse drugo bodo že kako preživel.

JD

Pomurska kopališča

stran
8

GRADITELJI POZOR!

GRADIS d.o.o.
Nova Sela Rok, R. Končara 18 —
Čakovec,
tel.: (042) 811 685, podjetje za proz-
vodnjo in prodajo:
• stropni nosilci
• stropna polnila
• in ostali gradbeni materiali
Delovni čas od 7. do 18. ure.
• zelo ugodne cene • dobava lakoj •
večje količine dostavimo na dom brez-
plačno

Prihodnost brez tankovske demokracije

»Najprej bi si rad skupaj z vami želel, da bi bilo vse to, kar se je šest dni dogajalo tukaj v Radgoni, mora, slabe sanje, ki se ne bi nikoli več vrnilo. Če lahko kaj pomaga k iskrenosti te želje, smo vsi, ki smo prišli danes iz Ljubljane, pripravljeni skupaj z vami podpisati petico, ki jo podpisujete, da bi bila Radgona mesto miru, mesto brez vojne, mesto na odprti meji,« je povedal pred mejnim prehodom v Gornji Radgoni v soboto, 13. julija, nekaj pred 12. uro predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan. Skupaj z njim so obmejno mesto, ki želi postati mesto mi-ru brez orožja, obiskali tudi republiški minister za notranje zadeve Igor Bavčar, svetovalec predsedstva Marjan Šiflar in poveljnik TO za vzhodnoštajersko območje podpolkovnik Vladimir Miloše-
vič.

Na Kerenčičevi ulici se je zbrala ogromna množica v protest proti napovedim, da naj bi JA ponovno prišla »brani« mejo, pred-
vsem pa v znak spoštovanja priljubljenega predsednika. Za do-
brodošlico mu je izročila šopek in ga prisrčno objela učenka Na-
taša Vrbanjšak, Gregor Matvos pa ga je pozdravil v imenu vseh
otrok, ki si želijo miru. Kmetica Marica je zamesila domač kruh,
kajti žetev se je ravno začela, v Gornji Radgoni pa je doma tudi
Janžev, zato so Milanu Kučanu podarili tudi buteljko vina. Pred-
sednik je v svojem kratkem, a iskrenem govoru želel vsem, da bi
bila njihova skrb v prihodnje posvečena le žetvi:

»Mi smo rekli in taka je bila slovenska volja, da želimo sa-
mostojnost. Ne zato, da bi se zapirali pred drugimi, ampak da bi
lahko, ne da bi komurkoli škodili, stopali v nova razmerja, da bi
lahko na tej severo-zahodno-vzhodni in južni meji mirne duše ži-
veli tako, kot živijo ljudje drugod po Evropi, da bi bila naša skrb
posvečena predvsem temu, kako bodo požeta polja, kako se bo-
do stroji v začetku »šihata« pognali in obetali velik zaslužek po
koncu »šihata« ... Jaz sem prepričan, da se Evropa s tem, ko je
bila pripravljena podpisati Brionsko deklaracijo, zaveda, da je tu-
di prevzela odgovornost za obstoj in prihodnost slovenskega na-
roda. To nam je v trenutku, ko je očitno, da se z vsebino dekla-
racije niso sprijaznili tisti, ki so poslali v Slovenijo tanke, pravza-
prav največja garancija poleg te, ki jo imamo sami. In to je, da
bomo tudi tokrat kot vselej v zgodovini, ko je šlo za svobodo in
obstoj, mi, ki smo narod miru in ne narod vojne, znali to svojo sa-
mostojnost in svobodo braniti. Želim vam, da bi dostojno in do-
stojanstveno prenesli te težke dneve, ki so pred nami, da bi po-
tem lahko svoj pogled in svoje moči usmerili v drugačno prihod-
nost, ne v takšno, kot nam jo obljublja tankovska demokracija.
Torej vzdržite, niste sami, z vami je vsa Slovenija!«

Bernarda B. Peček
Foto: Nataša Juhnov

TEMA str. 4

Tuji kapital se bo pomurskemu gospodarstvu
zaenkrat izognil

Ob koncu tedna bo son-
čno in vroče. V nedeljo
posamezne nevihte.

VREME

Pregovora

Magdalena rada joče kot
otroče.

Če pasji dnevi (23. julija) dež
prinese, obilo sladkosti vinu
vzemo.

Julij

18. julija bo Luna v zna-
mju prvega krajca.
23. julija Sonce stopi v zna-
menje leva.

Vestnikov koledar

18. julij, četrtek, MIRO
19. julij, petek, ZLATA
20. julij, sobota, ELIJA
21. julij, nedelja, LOVRENC
22. julij, ponedeljek,
MAGDALENA
23. julij, torek, BRIGITA
24. julij, sreda, KRIŠTOF

posezonska razprodaja

V VSEH POSLOVALNICAH
S TEKSTILOM
od 20. julija do 3. avgusta

otroška, ženska in moška
konfekcija, pletenine,
srajce, ostanki metrskega
blaga ter ženski
čevlji

VELETRGOVINA

Potrošnik

NEDELJSKA
RADIJSKA
KUHINJA

Nedelja, 21. julija, od 14.00 pa do poznih večernih ur pri
KROŠKEM BRODU.

NASTO-
PAJO:

- BELTINŠKA BANDA Kociper—Baranja—Kreslin,
- ŠUKARJEVI tamburaši
- VLADO KRESLIN,
- LJUDSKA SKUPINA IZ LIPOVEC,
- HARMONIKARICE IZ MENGŠA,
- skupina ARIZONA.

Pridite, jedače, pijače in dobre
zabave bo na pretek!

BRODARSKO DRUŠTVO KROG
& MURSKI VAL

Izhodiščno misel o dejanju v celoti dolgujemo Mauricu Blondelu. »Da ali ne: ali ima človeško življenje kak smisel in človek kako nalogo? Vprašanje je neizbežno. Neizbežni je tudi odgovor nanj, saj odgovarjaš že z načinom, kako živiš. Tvoja dejanja kažejo, kakšen smoter daješ svojemu življenju, čeprav se tega morda nisi zavedaš. Zato je osnovna naloga vsakogar odkriti, kaj se odkriva in skriva v globinah človeškega dejanja. Sklep je jasn: DEJANJE JE NUJNOST.«

Za naš namen dajmo sedaj dejanje v nikalno luč, da uzremo neko pot. V neveri v vrednoto, v neveri v resnico ni mogoče narediti resničnega dejanja, kajti to bi pomenilo, da hočemo biti čim bolj nesrečni, tega pa vendar nihče noče, tudi histeričarka, ko bi to trdila ter bolestno poudarjala svojo nesrečo, hoče s tem le izzvati »ljubezen« od drugih.

To pomeni, da so naša dejanja, govorimo o resničnih dejanjih, vedno izraz vere v vrednoto in resnico.

Dejanje smo sedaj zasilo pojasnili, oglejmo si sedaj nedejanje! Obudimo si spomin na priliko o usmiljenem Samarijancu iz Svetega pisma: »Neki človek je šel iz Jeruzalema v Jeriho in je padel med razbojnike, ti so ga oplenili in mu zadali rane ter odšli in ga pustili napol mrtvega. Primerilo pa se je, da je šel po tisti poti neki duhovnik, ga videl in šel mimo.« (Luka, 10, 30.31). Jasno vidimo, kaj pomeni to NEDEJANJE, ta ubogi človek lahko umre, Jezus, ki to govori, je še zaostrel problem, duhovnik je tisti, ki ne pomaga, zlaganost nedejanja je še bolj v nebo vpijoča

Nedejanje je dejanje

in tako je sklep nujen: NEDEJANJE JE DEJANJE. Vemo, da je dejanje nujno, in ker je nedejanje dejanje, je nedejanje nujno dejanje.

Sedaj lahko govorimo o dejanju v našem trenutku, če je bila Amerika prej v nedejanju, nam ni pomagala, je bilo to jasno dejanje, in mi smo to nedejanje jasno čutili.

Tu se problem zaostri, ko je v naših dejanjih dana vrednota vseh nas Slovencev, je to dejanje celotno (totalno), ki obvezuje vse. Totalno dejanje, ki je splošno veljavno, pa mora biti utemeljeno v humanizmu.

Vprašanje Slovenije je vprašanje evropskega humanizma, kajti totalno dejanje, ki ne temelji na vrednoti in resnici, ni totalno. Postane jasno vprašanje evropskega humanizma, ki je utemeljen v racionalni kulturi, natančneje v kulturi, ki temelji na jasnem razumskem razlogu, ki je splošen, torej v filozofiji. Husserl je tako govoril o duhovnem liku Evrope, in ko govorimo o Sloveniji, se sprašujemo prav o tem duhovnem liku Evrope, Evropa je na izpitu. Problem je namreč, ker nimamo celotnega filozofskega sistema, ki bi duhovni lik Evrope na podlagi razloga, ratia, povezal v enoto, kajti ratio lahko prevedemo tudi kot račun, ta ratio je tisti, ki računa in je resnično tisto, kar je koristno, kar prinaša korist, interes. Tako imamo namesto filozofskega razuma, razum, račun ameriškega dolarja, po tej logiki pa je Slovenija le del »proračuna«. Prav ta razkladnost med humanizmom, ki temelji na filozofski kulturi, in med interesom računa, ki računa vse v dolarjih, lahko vidimo razlog, da razum spregovori šele, ko so tukaj žrtve(!).

Moramo pa povedati, da je bilo upanje, čeprav majhno, v evropski duhovni lik utemeljeno, naš problem je postal problem vse Evrope in lahko govorimo o tem, da moramo sedaj Slovenci nujno dobiti svojo filozofijo, ki bo duhovni lik Evrope, upajmo, osvežili. Upam si trditi, da bomo šele takrat v Evropi, politična in gospodarska samostojnost nista dovolj.

Ciril Grah

APERITIV

Karikatura Franco Juri

Sporazum sprejet, pretnja ostaja

Tuje časopisne agencije nameenjajo posebno pozornost zadnjim odločitvam zveznega predsedstva, ki je sicer sprejelo Brionsko deklaracijo, pa hkrati postavilo vrsto novih pogojev, »brez katerih ni mogoče iz skrajne zaostrene krize v federacijo«. Agencija Associated Press pripominja, da v Brionski deklaraciji paravojaške enote sploh niso bile omenjene oz. da se je brionski dogovor nanašal le na deaktiviranje slovenske teritorialne obrambe in vrnitev jugoslovanske armade v vojašnice. Agencija Reuter pa se sklicuje na diplomatske vire in trdi, da je bil poglaviti kamen spotike na seji predsedstva SFRJ nasprotovanje predstavnikov armade, da bi opazovalci Evropske skupnosti prišli na Hrvaško. Armada se menda boji, da bi navzočnost evropskih opazovalcev na Hrvaškem utegnila otežiti kakršno koli

vojaško akcijo, s katero bi to republiko prisilili, da ostane v Jugoslaviji.

Za londonski BBC bo poglaviti problem pri uresničevanju sklepov predsedstva SFRJ položaj na Hrvaškem. Težko je namreč pričakovati, da bi kdo na Hrvaškem v sedanjih okoliščinah izročil orožje in razpustil paravojaške formacije. Televizijska mreža ATV pa je sklepe predsedstva označila kot ultimativne in kot grožnjo Sloveniji in Hrvaški, da bo proti njima uporabljena sila, če ne bosta spoštovali sklepov predsedstva deloma v nasprotju s tistim, kar je bilo sklenjeno na Brionih, za Slovenijo in Hrvaško pa so ultimativne zahteve po razpustitvi teritorialne obrambe nesprijemljive. Po mnenju nemških sredstev javnega obveščanja pa so zdaj odprta vrata tako za nastop opazovalnih skupin kot

tudi za začetek pogovorov o prihodnjih odnosih med republikami. Navajajo pa tudi dvome zahtevnih opazovalcev, češ da je še posebno »sporno, da je Mesic zahteval razpust vseh milic, da pa se z ničimer ni lotil zvezne vojske, ki se v obeh nemških tiskovih vse bolj sprevrča v srbsko najemniško vojsko.

Sklepe predsedstva SFRJ so z mesečnimi občutki sprejeli tudi v sosednji Italiji. Slovenske manjšine v Italiji, Avstriji in na Madžarskem pa so podpisale skupno izjavo, s katero odločno obsojajo vojaško agresijo na Slovenijo in izražajo solidarnost z državljani Slovenije. Skupno izjavo so naslovili na državne organe, pa tudi na evropske in mednarodne organizacije.

Srbija se želi znebiti Markovića

Čeprav Srbija poskuša ustvariti vtis, da je dvignila roke od Slovenije in da svoje sile usmerja v spor s Hrvaško, pa se po drugi strani zdi, da nikakor ne more preboleti ponižanja, ki ga je jugoslovanska armada doživela v Sloveniji. Eden od najbolj očitnih dokazov za to je tudi dokument jugoslovanske vlade z ukazi enotam JA v Sloveniji, ki ga sebi v prid komentirajo srbski mediji. Zvezni izvršni svet je, kot je znano, s tem dokumentom ukazal mejnim enotam JA, da zaprejo slovenske mejne prehode in vzpostavijo tak carinski omejeni režim, ki je veljal pred razglasitvijo slovenske suverenosti. V dokumentu so, kot poudarjajo, zapisana le navodila karavlam o prevzetju mejnih prehodov, uporaba orožja pa je dovoljena samo v silobranu, kar je po mnenju srbskih ocenjevalcev očitno, da JA ni imela namena izvesti spopadov. Očitno je, da se hoče tako Srbija z razkazovanjem omejenega ukaza zvezne vlade enkrat za vselej znebiti premiera Markovića, po drugi strani pa hočejo dokazati, da ni šlo za okupacijo Slovenije, pač pa le za zaščito jugoslovanskih meja.

Vojna se nadaljuje v gospodarstvu

OB MOREBITNEM POMANKANJU DINARSKIH BANKOVCEV, KI GA LAHKO POVZROČI USTAVLJEN DOTOK DENARJA, BO SLOVENIJA POSTOPOMA ZAČELA UVAJATI DINARSKO BONE

Politika Narodne banke Jugoslavije, ki ne spoštuje odločitev zvezne vlade, niti se ne drži Brionske deklaracije, dokazuje, da Beograd bje odprto monetarno in gospodarsko vojno proti Sloveniji. To dokazuje tudi odlok Narodne banke Jugoslavije, ki je uperjen proti Sloveniji in Hrvaški in za katerega je bilo pričakovati, da ga bo svet guvernerjev umaknil, pa se to kljub priporočilu predsednika zisa ni zgodilo. Dokaz totalne vojne na gospodarskem področju so tudi ustavljeni plačila, ki jih Srbija dolguje Sloveniji, zaplamba trgovin in drugih osnovnih sredstev slovenskih podjetij. Slovenija bo o ravnanju NBJ obvestila vse centralne banke v Evropi in poskušala ob pomoči zunanjih pogajalcev ta problem odpraviti. Po besedah guvernerja Banke Slovenije spoštuje slovenski bančni sistem v celoti vse ukrepe in dogovore, ki so bili sprejeti. Slovenska centralna banka bo še naprej oskrbovala slovenski bančni sistem s knjižnim denarjem, zaenkrat so vse banke v Sloveniji likvidne, ob morebitnem pomanjkanju dinarskih bankovcev pa bi začeli postopoma uvajati dinarske bone.

R. F.

PRIZNANJE REZERVNIH STAREŠINAM

Vodstvo Zveze rezervnih vojaških starešin Slovenije je izreklo priznanje svojim članom za njihov prispevek v dnevih vojaške agresije na Republiko Slovenijo. V priznanju je rečeno, da so v hudih bojih pokazali visoko zavest in domovinsko pripadnost ter strokovno znanje. Njihovo ravnanje in ukrepanje je veliko pomnilo za dogodke na bojiščih in prepričilo še večje žrtve. Istočasno pa je vodstvo Zveze rezervnih vojaških starešin Slovenije pozvalo vse rezervne častnike in podčastnike Republike Slovenije, ki niso razvrščeni na vojaške in druge operative dolžnosti, da s svojim znanjem in sposobnostmi pomagajo pri ohranitvi slovenskega ljudstva, odpravljanju posledic nesmiselnih in neupravičljivih vojne ter skupaj s civilno zaščito, požarno varnostjo in drugimi dejavniki skrbijo za varnost in premoženje.

F. M.

Za pogajalsko mizo

Italijanski zunanji minister De Michelis je v pogovoru z jugoslovanskimi novinarji v Anconi izjavil, da se Evropska skupnost zavzema za mirne in konstruktivne pogovore za rešitev jugoslovanske krize na temelju odredb Evropske skupnosti. »Sprejeli bomo vsakršno rešitev, ki bo plod pogajanj. Zato bomo jugoslovanske republike še naprej spodbujali, naj se sedejo za pogajalsko mizo,« je dejal De Michelis. Po njegovih besedah so edini pogoji, ki ga Evropa postavlja, načela Helsinške in Pariške listine Konference o evropski varnosti in sodelovanju, torej načela, ki veljajo za vse.

Pravica do samoodločbe

Če jugoslovanskega političnega problema ne bo mogoče rešiti z demokratično razpravo, se bo v ospredju pojavila pravica do samoodločbe, je med tradicionalnim televizijskim intervjujem ob francoskem državnem prazniku poudaril predsednik Mitterrand in s tem v bistvu ponovil oradno stališče Pariza. Če bi v Jugoslaviji prišlo do prevlade in zlorabe moči ene republike nad drugimi, potem bo federacija razpadla, kar bo povsem pravično, je dejal Mitterrand, poudarjajoč, da bi se tudi sam v tem primeru strinjal. Dokler pa obstaja možnost enotnosti, jo je treba uveljaviti na demokratičen način. Če pa to ni možno, potem se pojavi pravica do samoodločbe.

ŠE VEDNO PRI VRELIŠČU

Demobilizacija nevojaških sestavov

Predsedstvo SFRJ je sprejelo Brionsko deklaracijo in podpisalo memorandum, ki ga je predlagala misija Evropske skupnosti. Na predlog zveznega sekretariata za ljudsko obrambo in ob soglasju vseh navzočih članov je predsedstvo SFRJ sprejelo odlok o uresničevanju Brionske deklaracije in memorandumu, v katerem zahteva demobilizacijo vseh oboroženih sestavov na ozemlju Jugoslavije, razen armade in redne sestave milice do 18. julija opolnoči. Do 20. julija pa bo treba, v skladu z zveznimi zakoni, poslati na služenje vojaškega roka vojaške nabornike. Predsedstvo ob koncu vztraja pri uresničenju štirih stališč, ki smo jih v Sloveniji ocenili kot ultimati.

Memorandum o razumevanju

V zveznem sekretariatu za zunanje zadeve v Beogradu so podpisali t. i. memorandum o razumevanju, ki na podlagi Brionske deklaracije vsebuje načrt za delo opazovalnih skupin Evropske skupnosti. Sedež opazovalne misije ES bo v Zagrebu, območni center pa v Ljubljani. Na sedežu ES so napovedali, da bodo več deset opazovalcev, ki bodo imeli diplomatsko imuniteto, poslali v Slovenijo in Hrvaško. Vsa vozila, letala in objekti, v katerih bodo opazovalci, bodo jasno označena z zastavami in simboli Evropske skupnosti.

Kdo je pogajalski partner?

Na pogovorih v Ljubljani je slovenska stran člana predsedstva SFRJ Vasila Tupurkovskega in Bogića Bogičevića podrobneje seznanila z dogajanjem v Sloveniji. Vodstvo naše republike je opozorilo, da je še naprej pripravljeno na sporazumno in mirno reševanje sporov, da jim še vedno ni jasno, kdo je v Beogradu pogajalski partner: ali predsedstvo SFRJ ali pa generalstavo oboroženih sil. Slovenska stran je tudi opozorila, da nobeno slovensko letališče še vedno ni odprto, hkrati pa je zahtevalo jamstvo za nemoteno in varno obratovanje krške nuklearke. Vodstvo Slovenije je gosta seznanilo tudi z razpoloženjem prebivalcev do armade, predvsem v tistih krajih, ki so bili z agresijo na Slovenijo najbolj prizadeti.

Razorožitev ne bo uspela?

Tuji opazovalci predvidevajo, da je hrvaško stališče do razorožitve paravojaških skupin največja ovira za uresničitev mirovnega načrta predsedstva SFRJ. Pri tem navajajo izjavo predsedstva zveznega predsedstva Stipeta Mesića, češ da razorožitev ne velja za hrvaško gardo in meni, da razorožitev ne bo uspela, saj hrvaški ne bo položil orožja, če tega ne bodo storili vsi. V britanskih sredstvih obveščanja predvidevajo, da bo zdaj na vrsti spopad Hrvaške z zveznimi oblastmi in armado.

Lončar: Strah je odveč

»Prepričan sem, da je strah odveč. Res so bili vojaki poslani v severne republike, vendar je šlo za običajno razmeščanje oboroženih sil, kar mi je potrdil obrambni minister,« je izjavil zvezni sekretar Budimir Lončar, ko je komentiral »veliko zaskrbljenost« State Departmenta. Na vprašanje, ali »ni nevarnosti, da pride do napada, na primer na Hrvaško, je Lončar odgovoril: »Niso pomembni vtisi, temveč dejstva. Nič me ne navaja k sklepanju, da bi obstajale namere za napad.« Na vprašanje, ali misli, da politične oblasti v Jugoslaviji stoodstotno nadzorujejo vojsko, pa je zvezni sekretar odvrnil, da »niti v eni državi na svetu ni mogoče trditi, da politična oblast stoodstotno nadzoruje vojsko«. Zato po Lončarjevih besedah niso umestne kakršne koli alarmantne hipoteze.

Za demokratizacijo v ameriškem senatu

Ameriški senat je sprejel resolucijo, s katero se odločno postavlja na stran samoodločbe republik v Jugoslaviji oz. na stran neodvisnosti Slovenije in Hrvaške. Senatorji v resoluciji podpirajo demokratizacijo in samoodločbo za vseh šest republik in obeh pokrajin. Hkrati daje omenjeni dokument ustrezno priporočilo o tem, kako naj bi ameriška vlada oblikovala svojo politiko do Jugoslavije. Senat poziva ameriško vlado, naj zagotovi vse potrebno, da obnavljanje politične stabilnosti v SFRJ ne bo šlo na račun demokracije in samoodločbe narodov. Senat tudi obsoja uporabo sile zoper civilno prebivalstvo in poziva jugoslovansko armado, naj ne zavira delovanja demokratičnih oblasti v Sloveniji in Hrvaški. Hkrati poziva vlado Srbije, naj preneha z uporabo sile nad Albanci na Kosovu. V resoluciji senat tudi poziva predsednika Busha, naj prouči vsa sredstva za povečanje neposrednega diplomatskega, političnega in gospodarskega sodelovanja s Slovenijo in Hrvaško.

Besmernih obsoja sosede SFRJ

Sovjetski zunanji minister Aleksander Besmertnih je pozval sosede Jugoslavije, naj »se obnašajo odgovorno« ob njeni krizi in naj se ne vmešavajo v jugoslovanske notranje zadeve. Tako vsaj piše v pismu, objavljenem v avstrijskem tedniku Profil. Sovjetski zunanji minister naj bi bil pisal svojemu avstrijskemu kolegi Aloisu Mocku, da obžaluje, ker je bilo v mesecih pred krizo »brezvednosti njene zakonite vlade poslano v Jugoslavijo orožje«. Besmertnih ne omenja izrecno Avstrije in Madžarske, obsoja pa, tako piše, »številne poskuse zblíženja s podporniki razpada Jugoslavije. Hkrati sviri, da »bodo ustvarjeni vsi pogoji za nastanek enakega stanja, kot je bilo na začetku tega stoletja, ki ga vsi še pre dobro poznamo, če se ne zaustavijo poskusi vmešavanja v jugoslovansko notranjo krizo«.

Opozorilo avstrijski politiki

Zvezni sekretariat za zunanje zadeve je opozoril avstrijsko notranje ministrstvo, da je sedanja avstrijska politika grobo vmešavanje v jugoslovanske notranje zadeve ter da spodbuja separatistične težnje, uperjene proti ozemeljski celovitosti in suverenosti Jugoslavije. Pomočnik jugoslovanskega zunanjega ministra Dušan Rodić je avstrijskega veleposlanika v Beogradu dr. Walterja Zieglja opozoril, da Beograd ne sprejema avstrijskega pojasnila, če da je avstrijska dejavnost na meji le preventivni ukrep.

Gornjeradgonski gospodarstveniki zaskrbljeni

Minuli teden so se na povabilo izvršnega sveta SO Gornja Radgona zbrali gospodarstveniki te občine, da bi ocenili posledice vojne agresije. Občinski vladni moše so obljubili, da bodo njihove zahteve posredovali republiški izvršni svet, sekretariatu za finance in sekretariatu za TO.

V pogovoru je Herbert Sefer iz Radenske poudaril, da ne gre le za odpravo nastale škode, ampak za problem dolgoročnih katastrofalnih posledic. Problemi so v turizmu, največji pa v Mineralni vodi, saj kar 55 odstotkov izdelkov prodajo zunaj Slovenije. Tudi TPO bodo morali najverjetneje za nekaj časa zapreti. Skrbijo tudi za čez milijon dinarjev, ki jih imajo pri NBI. Peter Fridau iz Obrtne zadruge 14. oktobra je predlagal, da bi organizirali pogovore z bančniki in zavarovalnicami. Ivo Vuk iz Elrada je povedal, da je njihovo podjetje

kar 60 odstotkov izdelkov prodajalo v drugih jugoslovanskih republikah; ta trg se zapira, zato bi morala Slovenija solidarnostno pomagati tistim organizacijam,

PREVIDNOST PRI ŽETVI

Zaradi spopadov na območju gornjeradgonske občine obstaja nevarnost, da so na poljih še ostala neeksplozirana sredstva. Posebna pirotehnična komisija je sicer natančno pregledala polja v okolici vasi Hrastje Moša in Avtoradgona, toda stoodstotne varnosti ne morejo zagotoviti. Zato opozarjajo vse kmetovalce, predvsem pa žanjce, da naj bodo pri delu na poljih skrajno previdni. Vsak kmet pa najbolje pozna svojo parcelo, zato jo naj pred začetkom del dobro pregleda. V pripravljenosti morajo biti tudi gasilske enote.

bbp

BOLNIŠNICA

POMOČI ZA 800 TISOČ

Življenje in delo se počasi vračajo v normalne tirnice in tudi delo v soboški bolnišnici postopoma dobiva vsakodnevni utrip. Opolni so že tudi vrata specialističnim ambulantam, prav tako so začeli z delom, ki so ga zaradi izrednih razmer ustavili. Tudi pri njih pripravljajo poročila, v katerih lahko vključijo veliko pomoč, ki jo je bolnišnica dobila z Madžarske, Avstrije in Ingolstadt. Pomoč z Madžarske sta prispevali bolnišnica iz Sombotela in Zalaegerszeg, pri zbiranju sta sodelovali tudi Rdeča križ iz Žalske in Železne županije, svoj

prispevek pa so dali tudi Slovenci v Porabju, saj so imeli krvodajalsko akcijo, ter Zveza Slovencev na Madžarskem. Vrednost pomoči, ki so jo v bolnišnici ocenili po naših cenah, je bila 438 tisoč 436 dinarjev. Ovrjednili so tudi pomoč mesta Ingolstadt in njegove klinike, ki je je bilo za 265 tisoč 659 dinarjev. V obeh pošiljkah so bile zelo dragocene stvari, rentgenski filmi, dragoceni antibiotiki, obvezilni material, šivalni pribor in drugo.

Pomoč pa je poslal tudi Rdeči križ iz avstrijske Štajerske, in sicer v vrednosti 110 tisoč 149 dinarjev.

Med spopadi so v bolnišnico sprejeli oziroma se je pri njih zdravilo 29 ranjencev, 12 voja-

kov jugoslovanske vojske, 12 teritorialcev in policistov ter 5 civilistov. Specialistične ambulante pa je obiskalo 40 ljudi.

V bolnišnici je umrl en vojak, ki je bil hudo ranjen v zračnem napadu na kasarno v Murski Soboti ter civilist iz Jančevega Vrha.

Ker so z republiške uprave za zdravstvo prosili, da tudi zdravstvene ustanove naredijo pregled stroškov, ki so jih imeli zaradi izrednih razmer, ter jih o njih obvestijo, so v pomurski bolnici izračunali, da so imeli za 811 tisoč 440 dinarjev stroškov, stroški zdravljenja ranjencev in prizadetih so znašali skorajda 500 tisoč dinarjev.

mh

POŠKODOVANIH 164 DRUŽBENIH STANOVANJ

Posebna komisija je ocenila tudi škodo, ki je nastala na objektih družbenih dejavnosti, kulturnih spomenikov ter spomeniško zaščitene objekti. Ocenili so jo na milijon in 300 tisoč dinarjev. Poškodovani so spomeniško zaščitena dvesto let stara hiša pri gradu, zvonik oziroma kupola cerkve ter osnovna šola dr. Janka Šlebingerja, od strelov pa je poškodovana še fasada srednje gostinske šole.

Zaradi agresije je bilo uničenih ali poškodovanih 78 hiš, popraviti ali obnoviti pa bodo morali kar 164 družbenih stanovanj. Z gradbenimi deli so že začeli, na Panonski ulici 34 popravljajo dve stanovanji ter tri na številki 37. Stanovalci so namreč povedali, da bodo začasno živeli pri

sosedi ali sorodnikih, dokler stanovanj ne obnovijo.

Radgonski izvršni svet pa je za odstranjevanje ruševin ter pravo objektov za obnovo poklical 28 delavcev, ki so bili na listi čakajočih za delo pri Zavodu za zaposlovanje. Vsi se povabilu niso odzvali, vendar jih vsak dan okoli dvajset odstranjuje ruševine, štirje pa so zaposleni v informativni pisarni, ki so jo odprli v občinskih prostorih.

Delo je organizirano po načelu javnih del, saj bodo vlogo poslali tudi na republiko, po oceni pa bodo trajala tri mesece.

mh

Rupel, Bučar in Omerza v Gornji Radgoni

V ponedeljek pozno popoldne so v Gornjo Radgono prispeli člani stranke SDZ, da bi se na lastne oči prepričali, kakšno pustošenje so zapustili tanki v obmejnem mestu; obiska so se udeležili dr. France Bučar, dr. Dimitrij Rupel in Igor Omerza. Gostitelji so jih popeljali po mestu, jih seznanili z organiziranim odpravljanjem posledic vojaške agresije, delovanjem informativne pisarne ter jim podarili video-kaseto Vojna v Gornji Radgoni.

TUDI MOZIRČANI POMAGAJO

Gornjo Radgono sta prejšnji teden obiskala predsednik izvršnega sveta iz Mozirja, Alfred Božič ter sekretarka njihove občinske organizacije Rdečega križa, Marija Ježovnik. Gosta sta si ogledala ruševine in razdejane, ki so ga za seboj pustili tanki, še prej pa sta se s predstavnik občinske vlade in sekretarjem radgonske humanitarne organizacije dogovorila o njihovi pomoči prizadetim in

občini. Kot je povedal predsednik mozirskega izvršnega sveta, so si akcijo zbiranja pomoči zastavili v treh smereh. Stopili bodo k podjetjem, potem zasebnikom in obrtnikom, v akcijo pa se je vključila tudi Kmečka zveza. Darovali bodo gradbeni les v vrednosti 400 tisoč dinarjev, okna (450 tisoč), ladijski pod (200 tisoč), barve in lake (100 tisoč) ter male gospodinj-

ske aparate za 100 tisoč dinarjev. Kot je povedala sekretarka Rdečega križa iz Mozirja, so se ljudje pri njih povabili, da pomagajo, takoj odzvali, saj dobro vedo, da so jim v hudih poplavih prav Radgončani veliko pomagali.

Mozirčani bodo z lesom pomagali tudi prizadetim v ormorski občini. Dali bodo gradbeni les za eno pogorelo gospodarsko poslopje.

mh

Podjetniki in obrtniki za Gornjo Radgono

Gornjeradgonski izvršni svet se je po končani vojaški agresiji in umiku tankovske enote iz obmejnega mesta zelo hitro organiziral. Zavedajo se, da bo odpravljanje posledic učinkovito in hitro le z angažiranjem vseh — od obrtnikov, podjetnikov, banke do upravnih služb. Tako so že v prvih dneh opravili vsa najnujnejša dela, predvsem prekrili strehe in zasteklili okna. Odprli so tudi dva občinska žiroračuna, saj se zavedajo, da bodo le tako lahko prišli najhitreje do potrebnega denarja. Z zbranim denarjem bodo zaenkrat financirali čiščenje hiš in ulic, prekrivanje občinskih in zasebnih hiš stanovanj in drugo, odvisno pač, koliko denarja se bo zbralo.

Velikega pomena pa je tudi konkretna pomoč posameznih podjetij in zasebnikov. Tako bo na primer MARLES Augustinovič postavil montažno hišo, kakršno so imeli že prej; hiša bo končana do 4. faze.

Med prvimi so z deli na poškodovanih objektih začeli delavci Reflexa in Lončariča — vsa dela bodo opravili po precej nižji ceni. Kristal Maribor je ponudil material za zasteklitev v vrednosti do 50 tisoč din, EEK Videm pa načrte in statično presojeno za objekte na Jurkovičevi 17 in Grajski 20.

Pomgrad Murska Sobotica je pomagal s svojimi stroji, v veliko pomoč pa je bilo predvsem nji-

hovo veliko dvigalo, s katerim so odstranili uničena vozila in zapore. Projektivni biro Murska Sobotica bo pripravil načrte za obnovo zgradb na Jurkovičevi 19 in Kerenčičevi 6 (vse zgradbe so pod spomeniškim varstvom), inž. Franc Vedernjak pa pripravlja načrte za Augustinovo hišo na Grajski 22. Med prvimi, ki so ponudili pomoč, je tudi Marjan Osterž iz Maribora, saj je ponudil v uporabo kar tisoč kvadratnih metrov gradbenega odra (brez plačila).

Vrabič je ponudil 8 kubikov lesa, s katerim bi obnovili poškodovano ostrejša hiša, Terma iz Škofje Loke ponuja pomoč v obliki izolacijskega materiala,

Vlado Kumer iz Maribora je pripravljen popraviti električno napeljavo po 60 odstotkov nižji ceni, Andrej Vreča, mizar iz Gornje Radgone, pa bo opravil vsa potrebna mizarstva in tesarska dela na objektu, v katerem je trgovina Levi's.

Zanimiva je tudi ponudba Gomiščaka iz avstrijske Radgone — le ta bo tri stanovanja v celoti opremil s potrebno vodovodno instalacijo, centralnim ogrevanjem in kopalniško opremo. Stavbing Maribor bo izdelal načrte za stanovanjsko hišo, ki bo pravzaprav nadomestna hiša za družino Rauter, ki je stanovala na Lackovi 23, Radenska pa bo za obnovo svojih uničenih objektov poskrbela sama.

Sonja Marinkovič, ki živi v Avstriji, je ponudila v začasno uporabo stanovanjsko hišo v Gornji Radgoni, Andrej Žnidarič pa je obljubil, da bo opravil del potrebnih plesarskih del.

SCT Ljubljana bo prav tako prevzel enega od objektov in ga obnovil. Med darovalci, ki jih je potrebno še posebej omeniti, sta tudi občini Mozirje in Ptuj. Slednji bodo v celoti obnovili etažno stanovanje na Kerenčičevi 6.

Eden pomembnejših darovalcev je tudi Cementarna Trbovlje, ki bo prispevala cement v vrednosti 500 tisoč dinarjev.

Pomoč nenehno prihaja, zato le opozorilo, da so navedeni le nekateri darovalci, ki so bili znani konec minulega tedna.

Bernarda B. Peček

Trboveljski cement za obnovo Gornje Radgone.

Pomoč sindikatov

Odbor za dodeljevanje denarne pomoči pri Območni organizaciji sindikatov Pomurja je petnajstim članom Svobodnih sindikatov iz Gornje Radgone, ki so utrpeli veliko škodo, razdelil 95 tisoč dinarjev. Ker še vedno prihajajo pobude za dodatno pomoč prizadetim, odbor tudi predlaga predsednikom sindikatov podjetij in zavodov, da v okviru svojih denarnih zmogljivosti denar nakazuje na žiroračun: 51900-678-45057 s pripisom »za pomoč prizadetim v vojni«. Odbor se tudi obvezuje, da bo darovalca obvestil, kateri družini so dali pomoč.

mh

Podjetja prizadetim delavcem

Sindikat podjetja Elrad iz Gornje Radgone je najbolj prizadetim delavcem razdelil enkratno pomoč v skupnem znesku 50 tisoč dinarjev, podjetje pa je devetim najbolj prizadetim sodelavcem dalo povprečni osebnih dohodek, odobrili pa so jim tudi izredni dopust.

Veliko škodo sta utrpela tudi dva delavca Merkator Sloge. Olgi Zamuda, kateri je zgorelo stanovanje so dali 20 tisoč dinarjev, imajo pa tudi zbiralo akcijo prostovoljnih prispevkov. Z zbranim denarjem bodo pomagali še Herbertu Kumerju. O prizadetih sodelavcih so obvestili poslovni sistem Merkator v Ljubljani, saj pričakujejo pomoč sindikata.

Radenska je dvema delavcema nakazala po 50 tisoč dinarjev, štirim pa 14 670 ter dvema po 7 335 dinarjev. Imajo pa tudi zbiralo akcijo prostovoljnih prispevkov, ki bo trajala do osemnajstega julija. Preko izvršnih odborov sindikata se bo ta denar zbral na enem mestu, nato pa ga bodo razdelili prizadetim sodelavcem.

Avtoradgona je trem svojim delavcem pomagala z denarjem, izročili so jim po 7 800 dinarjev, 10 tisočakov so dali iz sindikalne blagajne, delavci pa so zbrali 20950 dinarjev prostovoljnih prispevkov. Podjetje tudi s pristojnimi občinskimi službami pomaga pri reševanju stanovanjskega vprašanja Primožičevih, ki so pogoreli, in ker se je družina odločila za novogradnjo jim bodo s storitvami pomagali pri gradnji.

mh

Pomoč radgonskega LIONS CLUBA

Murskosoboška enota mednarodne organizacije, katere glavno načelo je pomagati tistemu, ki je pomoči v resnici potreben, je za pomoč pri odpravljanju posledic vojaške agresije zaprosila tudi kolege iz avstrijske Radgone.

Pozivu so se odzvali in minuli petek (12. julija) obiskali sosednjo Gornjo Radgono, ki je utrpela največ škode. Z vodilnimi gornjeradgonske občine so predstavniki LIONS CLUBA iz Radgone pregledali seznam najbolj ogroženih ter se odločili, da bodo z zbranimi sredstvi pomagali družini Janeza Primožiča.

Štiričlanska družina je prej stanovala na Lackovi 23, v hiši, ki je popolnoma pogorela. Avstrijski dobrotniki bodo družini zgradili nadomestni objekt, torej hišo na Šlebingerjevem bregu, pod pogojem, da občina poskrbi za parcelo in potrebno dokumentacijo. Kakor smo izvedeli, načrte že pripravljajo.

Radgonski člani dobrodelne in humane organizacije bodo organizirali zbiranje pomoči po vsej Štajerski in Avstriji.

bbp

mh

Gasilci so bili pripravljeni

Med dirkanjem vojne v Pomurju so gasilci v nenehni pripravljenosti. Z veliko odgovornostjo so prevzeli naloge in ukrepe, ki jim jih je naložila civilna zaščita, in jih tudi dosledno izvajali. To posebej velja za krajevne centre in nekatera pomembnejša društva. Največ dela so imeli gasilci iz radgonske občine, saj je prav tam divjala vojna, ki je naredila veliko škodo. V ostalih treh pomurskih občinah gasilci k sreči niso imeli večjih škod gašenja in reševanja, pa so v stalni pripravljenosti. Za takšno intervencijo so pomurski gasilci tudi solidno opremljeni, morda jim primanjkuje le nekaj osebne zaščite — mask. To vprašanje pa so skušali reševati tako, da so z osebno zaščito dobro opremljeni tisti gasilske enote, ki so imele večjo odgovornost. Čeprav je tačas znanje, bodo morali biti gasilci budni tudi v prihodnje, saj se začenja žetev in lahko hitro pride do namernega vžiga na poljih.

F. M.

V soboto so pred informativno pisarno začeli zbirati podpise, da bi Gornja Radgona postala mesto miru, svobode, sreče in prijateljstva, brez vojske in orožja. Do torka so zbrali že čez 1600 podpisov.

bbp

TUJI KAPITAL SE BO SLOVENIJI ZA NEKAJ ČASA VERJETNO IZOGNIL

Stefan Smej

Nemara pa bomo Slovenci nekoč v resnici imeli svojo državo.

Ta, v kateri smo živeli doslej, je bila tako slaba, da se nam je zdelo vredno, da jo razbijemo.

Ker bomo vsaj še tri mesece imeli priložnost, da se, na pol sicer že zunaj, pa vendarle še v Jugoslaviji, vadimo v tej »protidržavni dejavnosti«, se bomo na to razbijanje še bolj navedli.

Zato moramo ta čas, ko smo še v Jugoslaviji, izkoristiti tudi zato, da jo čimbolje proučimo. Zdaj smo namreč v najboljši poziciji za proučevanje: imamo že potrebno razdaljo, s katere je stvari mogoče objektivneje opazovati, po drugi strani pa smo še vedno v tej skorajda že povsem bivši državi. Smo tako rekoč zunaj in znotraj, to pa je odlična proučevalna pozicija.

Tako se bomo lažje izmikali temu, da svoje razbijanje, svoje nelagodje do vsake države ne izrazimo prežgodaj tudi na svoji državi. Sledijoč bomo seveda razmislili tudi svojo državo. Vendar bomo morali počakati tako dolgo, da bodo

Idealne države ni

do podobnih »antidržavnih in antinacionalnih spoznanj« prišli tudi državljani drugih držav. Tudi Srbi, da o Hrvatih, Madžarih, Avstrijcih in Italijanih niti ne govorimo.

Do takrat pa svojo nacionalno državo še kako potrebujemo. Naša država pa bo v ne-nehni nevarnosti pred nami samimi, kajti mi smo regionalci. Mi ne prenesemo nacionalne države, zato smo dejansko »antidržavni elementi«. Naš začasni destruktivni cilj so ljudstva, oziroma čim manjše države. Kajti takšne majhne države so pač v skladu z načelom »majhno je lepo«. Velike države pa so opijanjene od svoje moči, svoje velikosti, svoje ignorance in slepe za cvetenje stotih cvetov.

Ker torej potrebujemo svojo majhno državo, bi jo morali zgraditi čimbolj, saj jo bomo sicer prehitro razbili. Recimo po Platonovem receptu. V platonski državi mora biti vse na svojem mestu. Tako kakor v harmonični človekovi duši. Za opravljanje različnih funkcij v državi morajo biti izbrani primerni ljudje. Najboljši glede na njihove naloge, kajti če mizar poskuša opravljati čevljarjevo delo, ali pa čevljar mizarjevo, in če zamenjata orodja in svoje nagrade, potem nastane v državi velika škoda. Tako pravi Platon v svojem receptu za idealno državo.

Takšno državo pa je kajpada zelo težko zgraditi. Potrebno je začeti že pri mladih ljudeh, izbirati, načrtovati vzgajati... Vse to pa je izredno kočljivo in sporno. Da, celo neuresničljivo je.

Zato moramo izbrati lažjo pot. Učiti se moramo pri tej propadli državi. To državo najbolj poznamo in še vedno smo v njej. Zato moramo srmožno Brionsko deklaracijo, ki nam še dalje »omogoča« proučevanje Jugoslavije, iz poraza spremeniti v politično modrost. Mogoče je modro tudi to, da je slovenska skupščina to deklaracijo sprejela, prav gotovo pa ni pravično, da jo je sprejela s tolikšno večino. Večje je število Slovencev, ki so špartansko državi in bi se po potrebi bili še naprej. In število glasov proti bi moralo to izraziti.

Naucimo se torej od te premisljene Jugoslavije, da morajo vojski poveljevalci hrabri in zmerni ljudje, kakor pravi Platon. Ne pa ljudje z osebno pravno Adžičevega tipa in starostno obremenjeni egomani Markovičevega kova.

NAJVEČJA POMURSKA IZVOZNIKA STA SVOJE OBVEZNOSTI DO TUJH KUPCEV IZPOLNILA

Največji pomurski izvoznik Mura iz Murske Sobotice je izvažala tudi med najhujšo vojno agresijo. Kot nam je povedal Alojz Sadl, direktor Murinega izvoza in uvoza, je Mura pred odhodom na kolektivni dopust poravnala vse svoje obveznosti do tujih partnerjev. Izpad, ki je nastal zaradi prekinitve proizvodnje zaradi bojzani letalskega napada, so v delu proizvodnje nadoknadili v dveh dneh. »Mura je podjetje, kjer skoraj 90% zmožljivosti dela za izvoz,« je dejal Alojz Sadl. »Vrednost našega izvoza znaša letos že 66 milijonov mark, samo v zadnjem mesecu smo izvozili za 15 milijonov mark in smo z rezultati izredno zadovoljni. Izvoz je za Muro izredno občutljiv, z našimi partnerji smo v stalnih stikih, saj so jih dogodki v Sloveniji izredno razburili. Poskušali smo jih pomiriti in zagotoviti, da zadnji dogodki v Sloveniji na naše sodelovanje ne bodo vplivali. Nobeden od tujih partnerjev ni izrazil želje, da bi se sodelovanje prekinilo. Sam sem optimist, zahodni partnerji vedo, da pri nas dobijo dobro kakovost, pravočasno in po sprejemljivih cenah, in takšni partnerji drugje čez noč ni mogoče dobiti. Tudi posel za firmo Audi ni prekinjen, proizvodnja, za katero smo se dogovorili, teče tudi med dopusti, če pa se bo položaj v Sloveniji umiril, se bomo pogovarjali za nove količine.« Poslovnost slovenskih tekstilcev je pohvalil tudi tednik Textilwirtschaft, časopis nemškega združenja tekstilcev, ki sicer opozarja na zapletenost gospodarskega in političnega položaja v Sloveniji, ob tem pa hvali slovenske partnerje, da so se kljub

ČRNI SCENARIJ MESNE INDUSTRIJE POMURKA

Neposredno škodo, ki jo je Mesna industrija utrpela zaradi vojne, bodo hitro sanirali, pomembnejša in veliko bolj nevarna je poslednja škoda. Aktivirali so t. i. »črni scenarij« in od 8. julija začeli izvajati program proizvodnje, ki bo 60-odstoten. Posledice bodo nadaljnji izpad dohodka in presežki delavcev z vsemi posledicami, ki iz tega izhajajo.

vojni organizirali, izvozili naroceno blago in svoje obveznosti v celoti izpolnili. Proizvodnja in izvoz sta tekla nemoteno tudi pri drugem največjem pomurskem izvozniku Planiki iz Turnišča. Po besedah direktorja Antona Grosa Planika trenutnih posledic zaradi vojne agresije v Turnišču ni občutila, pojavili pa se bodo problemi dolgoročne narave, saj nihče ne bo vlagal v ogroženo območje. Anton Gros je omenil tudi prednost obrata Planike v Turnišču zaradi bližine meje in velike navezanosti ter poslovnega zadovoljstva treh največjih nemških partnerjev z izdelki iz Turnišča. »Za obrat v Turnišču se zaenkrat ne bojim, tiste v notranjosti pa bomo morali po vsej verjetnosti zapirati,« je dejal Anton Gros.

NAFTA JE TUJE POSLOVNE PARTNERJE IZGUBILA, RADENSKA PA BO POZITIVNO JAVNO MNENJE O SLOVENIJI SKUŠALA IZKORISTITI ZA VEČJI IZVOZ

Nafta iz Lendave neposredne vojne škode ni utrpela, je pa zato toliko večja indirektna škoda, ki znaša zaradi izpada prodaje v desetih dneh 83 milijonov dinarjev. Izvoz se je na področju petrokemije ustavil že mesec dni pred vojno, predvsem avstrijski in italijanski poslovni partnerji so zaradi negotovega položaja v Sloveniji ustavljali posle, izpad izvoza v Italijo in Avstrijo znaša od 70 do 80 odstotkov. »Pred kriznim delom je izvoz v rafine-

All bodo gospodarski tokovi pozneje, ko bo vojni val pojenjal in ko se bodo stvari uredile, kot je treba, stekli po poti, ki smo si jo začrtali in jo v zadnjih mesecih poskušali tudi uzakoniti? Katastrofa, ki jo je povzročila okupacijska vojska in ki se bo z meseci še povečala, je ogromna. Utrip industrije kot tudi trgovine je pojemajoč, v turizmu je popolnoma zastal. Veliko škodo so utrpeli družbena transportna in zasebna podjetja, še večjo pa na izvozno usmerjena, s točno določeno dobavo in oddajo blaga, ki se jim je zaradi povečanih zalog na eni in zaradi pomanjkanja reprodukcijskega materiala na drugi strani proizvodni sistem postavil na glavo.

Posledice blokad, nastale zaradi posegov jugoslovanske armade v Sloveniji, bodo povzročile po ocenah Gospodarske zbornice Slovenije vsak dan za približno 35 milijonov dolarjev škode v družbenem produktu republike. Izvoz Slovenije, ki je v lanskem letu znašal 4,2 milijarde dolarjev, bo zaradi nastalih blokad dnevno manjši za 20 milijonov dolarjev, turistično gospodarstvo Slovenije in drugih republik pa bo utrpelo izpad deviznega priliva v višini 3 do 4 milijarde dolarjev.

Vojna agresija je po prvih ocenah pustila v Pomurju za 600 milijonov dinarjev škode, posledice, ki jih gospodarstvo občuti že sedaj, pa bodo še veliko hujše. Jasno je, da se za pomurska podjetja zapira tržišče na jugu, kamor so prodajale dobro petino svojega blaga. Največ na Hrvaško, kjer se je blagovna izmenjava zmanjšala zaradi plačilne nediscipline in cenovnih nesorazmerij, in v Srbijo, kjer je trgovina pod močnim vplivom političnih odločitev. Za preživetje ostane torej edina možnost prodor na zahodna tržišča, kamor pa so pomurska podjetja v strukturi izvoza izvozila le 14 odstotkov svoje proizvodnje. Ta odstotek pa bo izredno težko povečati. Naši izdelki so predragi, tuji kapital pa se bo negotov Sloveniji za nekaj časa verjetno izognil.

rijskem delu potekal v okviru »barterja«, menjave blaga za blago, do 25%,« je povedal direktor lendavske Naftne Miloš Ošlaj. »V petrokemiji, predvsem metanolu, pa je izvoz 60-odstoten, in to ni več »barter«, to je neposreden izvoz. Ta izvoz je v celoti izpadel. V prvi fazi krize je izpadlo vse, kar se imenuje južno od Save, v drugi fazi vse, kar je meja s Hrvaško, v sedanjih fazi nam je preostala le Slovenija. To je izredno velik problem, mi delamo na zalogo, za katero ne vemo, kdaj jo bomo lahko prodali. Pri nas je zaposlenih 1100 ljudi, ki dnevno obračajo velik denar. Naš priliv dnevno je do 15 milijonov dinarjev, izpad priliva zadnjih deset dni pomeni 120 do 140 milijonov din neaktivnosti. Kdaj bomo to nadomestili, ne vem, ker so še vedno težave, da odjema ni. Poslovne partnerje, ki smo jih dolga leta nosili na dlani kot kapljico vode, smo izgubili, usmerili so se na Češko ali drugam. Ne verjamemo, da prej kot v tretjem četrtletju lahko splezamo v neko normalo.« Tuji poslovni partnerji pa niso obrnili hrbta Radenski. Edini problem Radenske je bil, ker v tujino mineralne vode niso mogli voziti pet dni. »Nobenih odgovorov tujih partnerjev ni bilo,« pravi pomočnik generalnega direktorja Alojz Behek, »celo več, v Radensko smo dobivali kupe pisem s čestitkami, da vzdržimo, partnerji so nas podpirali in tako tudi razumeli nekajednevno prekinitveno dobavo mineralne vode. Mineralna voda zaradi tega ne bo občutila nobenih posledic, razmišljamo celo, da bi vojno in svetovno javno mnenje, ki je do Slovenije po teh dogodkih zelo pozitivno, trženjsko izkoristili. Slovenija ima polno simpatij po svetu in naša voda se polni v Sloveniji.« Drugačen je pa položaj južno od Kolpe. Nekot jugoslovanska mineralna voda se je pri prodaji geografsko zelo omejila — zaradi plačilne nediscipline, zaradi turizma, ki ga ni, in zaradi »lojalnosti« do domačih mineralnih vod. V Radenski menijo, da bo imela dejavnost polnjenja mineralne vode in brezalkoholnih pijač zaradi agresije jugoslovanske vojske izpad v višini 313.900.000,00 din.

HOTEL AJDA JE ZAPRT, V RADINU PA JE GOSTOV ZA ENO NADSTROPJE

Pisali smo že, da je tankovska demokracija povzročila v Pomurju pravo turistično katastrofo. Tankov ni več, bojazen pred železnimi pošastmi pa je ostala. Namesto 90-odstotne zasedenosti pomurskih zdravilišč, ki so si jo zagotovili s kakovostno ponudbo, s konkurenčnimi cenami in marketingom, so zdravilišča prazna, hoteli zaprti, osebe na dopustu.

Se posebno so prizadeti v Moravskih Toplicah, kjer je večina tujcev. »Nekot velika prednost pred drugimi slovenskimi zdravilišči pomeni sedaj za nas pravo katastrofo,« pravi direktor zdravilišča Dušan Bencik. »Pred izbruhom agresije smo imeli čez 600 gostov, večinoma tujih, ki smo jih varno spravili čez mejo. Odhodi gostov so nam od dneva slovenske osamosvojitve do 10.

julija povzročili izpad prihodkov v višini 13 milijonov dinarjev. Ugotavljamo, da bo izpad prihodkov tudi v prihodnje ogromen in bo do konca leta znašal približno 109 milijonov dinarjev. Večinski delež prihodkov zdravilišča so predstavljali prihodki, ustvarjeni na zunanjem trgu, glede na to, da so cene storitev za

Foto: nj

tuje goste 30 odstotkov višje in da smo dodaten prihodek ustvarili tudi s prodajo tuje valute.« 40% tujih prenočitev naj bi v Moravskih Toplicah gostje ustvarili v septembru, oktobru in novembru. Tuje agencije so se pogodbeno obvezale, da bodo ustvarile 25 tisoč prenočitev. Ali to pomeni, da tuja turistična žetev za Moravske Toplice ni izgubljena? »Tega nihče ne more napovedati,« pravi Feri Gomboc, vodja turistične prodaje. »Gostje nas kličejo, mi jih skušamo pomiriti, vendar je nekaj odgovorov že bilo. Če se položaj ne bo umiril, teh gostov k nam ne bo. Sicer pa posledice vojne agresije nad Slovenijo občuti celo avstrijska Koroška, kjer je gostov precej manj kot prejšnja leta. Nemci in Avstrijci se raje odločajo za dopust na Madžarskem.« Stalni in zelo številni gostje v Moravskih Toplicah so bili dnevni gostje iz Avstrije, ki so prihajali na kopanje, koristili pa so tudi fizioterapevtske in gostinske storitve. V dobrih časih so jih v zdravilišču dnevno nasteli čez petsto. Ob našem razgovoru, teden dni po vojni, jih je bilo le 50.

Grožljive so tudi številke odpovedanih turističnih aranžmajev v Radenski. V aprilu je bilo odpovedanih 1.675 tujih prenočitev, v maju 1.115, v juniju 1.690, v juliju pa vse. V Radenski menijo, da bosta imela turizem in gostinstvo zaradi agresije izpad v prometu za 112.013.000,00 din. »Turistična sezona je, kar se tiče tujih gostov, izgubljena,« meni Alojz Behek. »Ni realno pričakovati, da bi tujci letos bili naši gostje, zato nima Radenska na tujih trgih nobenih aktivnosti.

Vzdržujemo stike samo s tujimi agencijami. Ne pričakujemo, da bomo svoje zmožljivosti napolnili, so pa že znaki pri domačih gostih, da se bodo odločili za dopust, če se bo politični položaj umiril.« Podobne težave imajo tudi v Banovcih in lendavskem zdravilišču, prav tako žalostno podoba pa dajejo tudi pomurski

meštni hoteli, ki so praktično prazni. Oživila pa so pomurska kopališča, ki trenutno omogočajo edino možno, a zelo potrebno sprostitev Pomurcev.

SE BO TUJI KAPITAL RIZIČNI SLOVENIJI IZOGNIL?

Kot vse kaže, zaenkrat da. V Radenski sicer pravijo, da so možnosti tujega sovlaganja zaenkrat samo zamrznjene in brž, ko se bo položaj umiril, bodo s pogovori nadaljevali. »Na pogajanja in dogovore s tujimi partnerji so vplivali že dogodki pred 26. 6.,« pravi Alojz Behek. »Razgovori s tujimi poslovnimi partnerji so v Radenski v različnih fazah, glede na naše dejavnosti in vodenje. V Mineralni vodi so pogovori s tujimi partnerji, ki so kot družabniki pripravljeni vstopiti v družbo, v sklepi fazi, dogodki v Sloveniji so jih za nekaj časa samo odložili. Prepričan sem, da bo Mineralna voda, ne glede na te dogodke, tujega partnerja dobila, saj je to zdrava družba z zdravim programom.«

Drugače pa je v turizmu, ki je tuje kapitalne injekcije še bolj potreben. Že prej so bile možnosti za pridobitev tujega kapitala v turizmu majhne, zadnji dogodki pa so vse to samo še otežili.

Turizem reagira drugače kot živilska industrija, ima več emocij in zahteva večjo zanesljivost. To sicer ne pomeni, da bodo pomurski turistični delavci vrgli puško v koruzo, vendar, kot vse kaže, se bodo morali znati sami. Zaradi vojne tujega kapitala ne bo dobila tudi Nafta. »S tujimi partnerji smo imeli dogovor-

PEPSICO IN SLOVENIJA

Na dogodke v Sloveniji reagirala tudi multinacionalna Pepsi Cola, ki še v naprej izraža velik poslovni interes za sodelovanje z Radensko. PepsiCo sicer menijo, da bodo dogodki v Sloveniji lahko vplivali na dobro utečene posle, razmišljajo pa o kakršnikoli posledicah. Menijo, da je položaj toliko nenormalen, da je nujno, da se normalizira.

jene možnosti za sovlaganje posodobitev naših procesov, vendar po zadnjih informacijah, ki jih imam, od včerajšnjih partnerjev danes nihče ni več pripravljen vlagati v našo proizvodnjo,« meni Miloš Ošlaj, direktor Naftne. »Če se stvari ne bodo umirile, potem bomo v Sloveniji za velik del energetske prednosti siromašnejši in ni za računati, da se bo kdorkoli sploh pogovarjal za sovlaganje v tako kritično področje.« Tačas sovlaganje ne pričakujejo tudi v Mesni industriji Pomurka. Že prej dogovori o sovlaganju in angažirana sredstva želijo tuji partnerji preiskovati v kratkoročne avance namenom, da z blagom pri treje pridejo do denarja. »Pred vojno smo povečali aktivnosti pri iskanju novih možnosti izvoza,« pravi pravi direktor Mesne industrije Drago Salarič. »Žal je položaj tak, da bomo veliko napora ohranjali do letne poslovne vezi, za nove zavave so sedaj izredno majhne možnosti, vidimo jih v pogovori z nadaljnjimi dogodki. Prihodnost vidimo v sistemu, ki bo zagotavljal pravno varnost tako za partnerje kot za nas, čeravno si ne delamo iluzij, da bo to in hitro uresničljivo.« Ne gleda na trenutni položaj in težave Mesni industriji nadaljuje z investicijami, s katerimi želijo doseči pogoje, ki jih zahteva Evropa 93. Upajo, da bo politična gotovila dovolj stabilen in pravo varen sistem poslovanja, ki na domačem kot zunanjem tržišču, kar daje zadostno jamstvo da z načrtovanimi aktivnostmi v daljšem časovnem obdobju domačijo izpade domačim s tujimi.

VELIKA SOLIDARNOST NEMSKIH POSLOVNEŽEV

Karl Hermann Ritter, ki ima večinski delež v firmi Euroco v Murski Soboti, je v Darmstadtu v Nemčiji organiziral celo demonstracije v podporo priznanju Slovenije kot samostojne države. Verjetno je v mešanih podjetjih vložkom tujega kapitala v klasično nekoliko drugačen kot pri klasičnem izvozu, saj se partnerji za svoj kapital. Proizvodnja v Euroci, ki je je 90 odstotkov izvoz, sicer ni zastala, vendar so delali s polovično zmogljivostjo, kar je dobavne roke podaljšalo vsaj za 14 dni. »Razmere preosamosvojitve in med vojno so naše odlične izvozne rezultate v 4 mesecih povsem izničile,« pravi Bojan Žunič, v prvih štirih mesecih smo povečali izvoz za 40%, sedaj ga presegamo samo še za 15 odstotkov. Izguba, ki smo jo v štirinajstih dneh utrpeli zaradi vojne, znaša 15000 mark. Naš nemški partnerji so lovjanja ne bo prekinili, se bo položaj še naprej negotov, to gotovo poznalo pri naročnikih. Za nemški kapital postaja nemreč zelo zanimiva vloga v Nemčiji, kjer je delovna sila p cen, vloženi kapital pa je vrednosti več kot na zahodu. Ritter, ki je v nemškem gospodarstvu zelo pomemben mož, si je namestnik ministra za industrijo in gospodarstvo, je investiral tudi v firmo Arm v Celju, naj bi proizvajala lepila in kalije za Euroco in izvoz. Zaradi vojna tudi to sodelovanje zaenkrat prekinila, dobavili so le četrtino potrebne opreme za izvoz, ostanek pa čaka v Nemčiji na trdnejši politični položaj v Sloveniji. Renat Ficko

VOJNA IN IGRA

Mir za vse ljudi in povsod na svetu, mir tudi v otroško igro! Nedolgo nazaj smo otroškim glavicam začeli dopovedovati, da vojna ni igra, da tudi v igri ne sme biti vojne. Bile so mirovne akcije, tudi take, v katerih so plastične puške pa tanke in letala zamenjavali za druge igrače. Nikoli več vojne, niti v otroško igro! O tem smo bili tudi povsem prepričani, toda vojna je spet bila in pravi tank je fantičem postal igrača. Za trdno so se odločili, da z njega z vijaki in ključi odvijejo vse, kar se odviti da. Morda bodo o tem, ko bodo spet v šolskih klopih, napisali spis. In če bodo otroci pisali naloge, bodo med njimi gotovo tudi take, v katerih bo zaznati strah, ki so ga preživeli. Vojna je pustila sledi, ne le po cestah in na hišah, ampak v mislih, tudi otrok.

mh

GOMILA PRI KOGU

Po vojni pogorišče

Nekdo gotovo ve, zakaj so tanki (domačini so jih našli dvaindvajset) šli prav skozi Kog, da bi prišli v Ljutomer, zakaj so si izbrali prav to ozko cesto skozi vinorodno vas, široko prav toli-

streljala nad glavami ljudi, ki so hoteli gasiti. Mnogi si zato niso upali na pomoč ali pa so se razbežali.

Tudi Haložanovim v Gomili pri Kogu ni bilo prizanešeno, saj

ko, kot je širok tank. Gosenice so namreč segale od enega do drugega roba ceste ter rob asfalta mečkale skupaj z zemljo ob cesti. Tanki so prišli skozi vas, se spredaj v Gomili obrnili ter se, pravilo, da zaradi streljanja, vračali nazaj po isti poti. Takrat pa se niso le peljali skozi vas, ampak

Kot je povedal Stanko Čurin, poslanec ormoške skupščine ter član izvršnega sveta, so prizadetim najprej pomagali pomoči razpravljal ormoški izvršni svet, je svojo pomoč nudila Kmečka zveza. Prizadejim bodo pripeljali hrano za živino, obljubljeni pa imajo tudi pomoč v lesu, in sicer 30 kubikov. V akcijo zbiranja pomoči prizadetim se je vključil tudi občinski Rdeči križ iz Ormoža.

okoli sebe sejali ogenj. Domačini vedo, povedati, da je streljanje trajalo dobre tri ure in skorajda vsaka druga hiša je zaradi strelcev poškodovana, kar štirim domačinom pa je zgorelo gospodarsko poslopje.

Menda je v drugi vojni veljalo napisano pravilo, da tam, kjer je bil ogenj, na ljudi niso streljali. Tisti dan, ko je bila vojna v Gomili in na Kogu, pa je vojska

jim je zgorelo gospodarsko poslopje, zaklati pa so morali tudi kravo, ker so ji prestrelili stegno.

»Samo da nam ni zgorela hiša. Tega smo se zelo bali. Komaj smo si jo naredili, saj ima oče majhno plačo. Nikoli si nismo mogli ničesar privoščiti, le včasih smo se šli kopat v Banovce,« je pravila Andreja, starejša Haložanova hči, ki je lansko leto končala osemletko. Njen oče je zaposlen v Muralesu v Ljutomeru, tisto dopoldne pa sta bila starša na delu v vinogradu.

Andreja pa je pripovedovala, kako je bilo. Tako kot vsi sosedje so tudi Haložanovi zbežali od doma. Bili so vinogradu, ko jim je sosed prišel povedat, da doma gori. »Še sreča, da so hitro prišli gasilci iz Hermancev, saj si ljudje niso upali gasiti, ker so še vedno streljali,« je pravila Andreja, »drugače bi zgorela tudi hiša.« Haložanovi so si namreč k stari hiši naredili nov prizidek, vse skupaj pa je povezano z istim ostrešjem.

Za Haložanove je velika sreča, da hiša v Gomili sedem se stoji in da enajstletna Darja, Andrejina sestra, tako kot tisti dan spet lahko pometa hodnik. Ostala je tudi mogočna lipa na dvorišču, ki babici dela senco, ko sedi pred pragom. Upajo pa da bodo s pomočjo dobrih ljudi lahko obnovili tudi gospodarsko poslopje.

Majda Horvat

KO JE SPET TREBA ZAČETI Z ŽLICO

Našli smo jo s krpo v roki, saj je pomivala okna in vrata začasnega stanovanja v tako imenovanih provizorijah na Tratah 6. Olga in njena družina Zamuda je imela stanovanje na Kerenčičevi 6, toda ko so tanki zapustili Gornjo Radgono, so za sabo pustili kar devet pogorišč. Eno izmed njih so, ko so se vračali domov, našli tudi Zamudovi.

Olga je tako odložila krpo ter z vzmetnic, ki so jim jih podarili prijatelji, naredila zasilno sedišče. Pravila je, da so v Radgono prišli leta 1983. Takrat so imeli kuhinjo in sobo, nato so se preselili v podstrešno stanovanje ter potem dobili to trisobno na Kerenčičevi 6. V tem času so si ga že lepo opremili, lani so si kupili še novo kuhinjo in jedilnico, vendar pa od vsega ni ostalo prav ničesar.

»Takrat smo se odselili na Turjanski Vrh k stari materi. Vzela sem le nekaj malega za otroka, saj sem mislila, da bomo lahko šli hitro domov. Vendar se nismo vrnili do petka. V četrtek, ko so tanki zapustili Radgono, smo si rekli: No hvala bogu, sedaj pa bomo lahko šli domov. Vendar je že v četrtek zvečer moža poklical sodelavec in mu povedal, kako je. Meni takrat še ni nič povedal, saj se je sam želel prepričati, če je res. V petek smo potem vsi šli na pogorišče. Ničesar ni ostalo, ne pralni stroj ne štedilnik, nič. Le zgoraj je bila omara, pa še v njej so bile obleke povsem črne. Zgoreli so vsi dokumenti, tudi spričevalo, pa igrače, ki sta jih imela otroka. Tudi otroka sta šla na pogorišče, starejši bo šel v tretji razred, mala pa v prvega. Najprej sta bila osupla, potem pa sta začela pripovedovati, kaj vse sta imela, kaj sta si s privarčevanim denarjem kupila za rojstni dan.«

Kot je rekla Olga, začeti bodo morali spet od žlice, »toda glavno je, da v težavah nismo sami na svetu. Ljudje nam veliko pomagajo, čeprav so hudi časi. Nekoliko mi je nerodno, saj take pomoči nisem navajena, moram pa priznati, da drugače sedaj res ne bi šlo. Saj si v teh časih človek ni mogel kaj dosti privarčevati. Tako pa nam pravijo, glavno je, da ste vi živi, drugo pa spet s časom pride nazaj.«

In gotovo bo, saj so v tistem prišli v novo stanovanje mož Marjan in njegovi prijatelji, sodelavci, ki so pripeljali omare in drugo pohištvo za novo stanovanje Zamudovih. »Kar zapišite, da nam veliko pomagajo sodelavci,« je dejal Marjan ter šel zlagat pripeljano.

»Tolažimo se pač s tem, da nismo edini in da v težavah nismo sami, saj nam vsi pomagajo,« je še dejala Olga. Zamudovi pa upajo, da se bodo še pred zimo lahko odselili nazaj v svoje stanovanje. Če ga bodo le lahko obnovili.

TEKST IN FOTO: MAJDA HORVAT ZVER

SOLZE ZA SINOVE

Živimo tukaj, v tem prostoru in času, določilnicah našega življenja, ki pa sta v zadnjih dneh dobila povsem novo vsebino. Takrat ko nas je večina prvič spoznala in doživela grozljiv občutek ogroženosti in strahu za lastno življenje ter življenje svojih najbližnjih, smo izgubili občutek za čas, nismo ga več merili z nedeljo ali ponedeljkom, ampak z vojno, spopadi, dogajanjem in dogodki. Mir, če časa, ki ga živimo sedaj, to lahko rečemo, nas vrača v vsakodnevne tirnice dela in življenja, a čas vojne je ostal v mislih in kot mora v sanjah. Za večino je vojna bila in je minila, toda še vedno ni miru in spokoja za vse starše, ki imajo svoje sinove v jugoslovanski vojski. Čas je zanje mrljiv s tem, kdaj so zadnjič dobili vesti od svojega otroka, kdaj se je oglasil. Zanje je to čas negotovosti, trpljenja v strahu ter prečutih noči. Sicer pa tega, kar doživljajo, vso njihovo bol, z hesedami ne moremo izmeriti.

Odločila sem, da ga poiščem

»Bila sem ponosna mati, ker sem dala sina v jugoslovansko armado. Toda ponos je trajal samo nekaj mesecev, kajti sedaj je velika žalost. Nisem dala sina zaradi vojne, ampak da v miru odsluži svoj vojaški rok, sedaj pa naj bi šel v vojno ter ubijal svoje ljudi.«

Cetrtega julija, ko je bil poziv, da naj se matere in žene po Sloveniji zberejo v središčih mest, sem tudi sama napisala protest ter šla pred Trg zmage. Uspela sem se pod našo zastavo ter dala predse, kar sem napisala. Jokala sem, ker sem videla, da sem sama. Nobene druge matere ni bilo. Potem so se mi pridružile neznane gospe, tako da nas je bilo sedem ali osem. Ob sedmih zvečer sem rekla, da gremo narazen, saj nima smisla sedeti. Zahvalila sem se jim, da so se mi pridružile, starejša gospa pa mi je rekla, da nima nikogar v jugoslovanski armadi, vendar da ji je prav tako težko kot meni. Sama žalost, to, da se nas je zbralo samo nekaj.

Moje protestno pismo je imelo naslednjo vsebino: »Matere vseh republik Jugoslavije! Ne dovolimo, da bi generali naše sinove pošiljali v boj in smrt. Za politiko imamo predsedstvo in ne generale.« Tako je govorila mati,

ki ima sina pri vojakih in je 28. junija dobila od njega zadnje sporočilo, pismo.

»Lahko vam povem še eno zgodbo. V trinajstem letu sem spoznala očeta, ki je srbske narodnosti. Pred dvema letoma mi je po telefonu govoril grede besede o nas Slovencih, češ zakaj se mečamo v njihove zadeve, in da naj vem, da ima doma orožje, s katerim je takoj pripravljen iti v boj. Od tistega časa ne dobivam več nobenega pisma od očeta. Tudi sama se nočem več oglašiti, ker je moje srce postalo hladno do njega, saj sta mu polinka in orožje več kot lastna hči.«

Z družino sem bila večkrat na dopustu pri njem, spoznala sem

tudi svojo srbsko babico. Takrat so bili do mene vsi zelo dobri, sosedje so mi prinesli celo darila in očetu rekli: Božo, pa došla ti je hčerka, Slovenka! Sedaj pa je zaradi drugih, nepremišljenih ljudi nastala med sorodstvom mržnja. Lahko rečem, da ni več moj oče, ampak sovražnik. Njega bom lahko pozabila, sina pa ne morem in ne bom. Želim si le, da ga spustijo domov. Zelo žalostno je, da naj bi ubijal svoje ljudstvo.

Dolgo že čakamo njegovo sporočilo, zato sem se odločila, da ga sama poiščem, četudi ga samo vidim, da je živ. Vesela bom, če bom videla, da je sin živ, in žalostna ter v skrbeh zaradi tega, kako ravnajo z njim, ker je Slovenec. Če se bo zdrav vrnil domov in dočkal, da bo imel vnuke, jim bo lahko pripovedoval, kaj vse je doživel v jugoslovanski armadi.

Upam, da, kot pravi pregovor, po vsakem neurju postije sonce. Naj zavlada razum in mir med vsemi ljudmi.«

Pogovor ob oficirju

»V decembru je odšel v vojsko ter bil v centru za usposabljanje za vožnjo z avtobusi. Kot je pravil, je bilo tam nekaj napetosti do Slovencev, vendar je februarja odšel v drugo mesto, kjer ni bilo več problemov. Z njim smo imeli ves čas stike po telefonu, tudi trikrat na teden. Ko so se razmere začele zaostrovati, je poklical njegov kolega, tudi Slovenec — Slovenci so se namreč močno povezali —, ter povedal, da naj jih ne kličemo več. Po tistem smo s sinom izgubili vsak stik. Na razne načine smo ga poskušali najti. Poiskali smo znanke, ki ga je obiskala v kasarni. Kot je povedala, je z njim dobro, vendar se je lahko pogovarjala ob navzočnosti oficirja. Povedal

ji je tudi, da v sedanjih razmerah nima izhoda v mesto. Po tem smo bili malo pomirjeni, saj smo od njegovega kolega po telefonu izvedeli, da nekateri Slovenci nameravajo pobegniti iz kasarne.

Mi ga sedaj le čakamo domov, saj je sam že ves čas prošil, da bi za žetvo prišel na dopust. Poslali bomo tudi prošnjo, da ga pustijo. To, da bi pobegnil, pa tudi ne bi bilo ravno dobro, saj nikoli ne veš, kje ga lahko dobijo. Najlepše bi seveda bilo, če bi se z vojsko lahko dogovorili, da jih pustijo na miren način. V Ljubljani so se, kot vidimo, starši organizirali v odbor, pri nas pa česa takega nihče ni predlagal. Dobro bi bilo, če bi bili organizirani in se zavzemali za rešitev za naše sinove.«

»Nikdar ne bo dobro,« mi je odgovoril

»Ni moj sin, vendar sem ga jaz vzgojila, pravijo da v dobre delavce. Sedaj pa včasih tako jočem, da me vsi tolažijo. Po telefonu me je klical petega julija, vendar mi je povedal samo tole: Mamica, ne morem dosti govoriti, ker jih dosti še čaka na telefon. Poklical te bom jutri. Vendar se od takrat ni javil. V maju je bil doma na dopustu in sem mu rekla, naj zdrži še malo, pa bo vse dobro. Nikdar ne bo dobro, mi je odgovoril. Ni se pritoževal, da z njim slabo ravnajo, povedal je samo, da morajo mirno stati, potem pa jim oficirji »pijejo živce,« ko govorijo prek Slovenije in Slovencev. Strašno je to, ne vem, če se bomo še kdaj videli. Kakorkoli reвно smo živeli, pa je bil le mir, zvečer si v miru lahko šel spat. Zelo se sekiram in ne vem, katera mati se ne bi.«

Majda Horvat
foto: nj

Da v hudem ne bi ostali sami

Štiričlanska družina Primožič je prav tako zgorela hiša. Sedaj živijo v brunarici na Jančevem Vrhu, začasno pa so jim ponudili hišo v Boraviču ter stanovanje. Začeli pa bodo tudi z gradnjo.

Ljuba Rautar je ostala brez hiše, zato se bo s prvim avgustom lahko vselila v enosobno stanovanje.

Tričlanska družina Rautar je ostala brez hiše, ki je zgorela do tal. Začasno so dobili stanovanje na Maistrovem trgu, ki ga že urejajo.

Pri Trdinovih tačas živi Milka Avguštin. Tudi njena hiša je povsem zgorela. Njen problem se rešuje.

Brez stanovanja je ostala tudi štiričlanska družina Zamuda. Trenutno živijo pri starših v Turjanskem Vrhu, začasno pa so že dobili stanovanje na Tratah.

Pogoreli so tudi Jančarjevi, štiričlanska družina. Začasno živijo pri starših v Orehovcih.

Teh devet družin in posameznikov je ostalo brez stanovanja in zaradi požara tudi brez opreme oziroma vsega, kar je potrebno za življenje. Kar štirinajst družin pa ima porušena stanovanja in prav tako potrebujejo pomoč.

mh

Projekt SPIN ali Slovenska podjetniška internacionalizacija

Za kapital, tehnologijo in znanje

Slovenskemu gospodarstvu gre za preživetje. Ali najprej sanirati gospodarstvo ali odpreti in omogočiti poti za tuje injekcije kapitala, verjetno bo potrebno oboje.

Projekt SPIN ali Slovenska podjetniška internacionalizacija, ki ga je na lastno iniciativo pripravil podjetniški center Studia marketing, izvajali pa ga bodo v sodelovanju z Gospodarsko zbornico, Agencijo za privatizacijo, Skladom za razvoj ter mednarodnimi in domačimi svetovalnimi agencijami, je operacionalizacija projekta Identiteta Republike Slovenije na gospodarskem področju. Projekt je izdelan z namenom, da se slovenska podjetja pomagajo preoblikovati v skladu z globalnimi spremembami ter za pridobivanje zahodnega kapitala, tehnologije in znanja.

»Projekt SPIN je nastal iz naših lastnih pobud in interesov z željo, pripraviti projekt, ki bi operacionaliziral ugotovitve o slovenski identiteti,« je povedal Matjaž Princič, MBA, izvršni direktor projekta.

»Naš osnovni namen je internacionalizacija slovenskih podjetij na način, ki zagotavlja enakovreden odnos s tujcem, usmerjenost in usklajenost s strateškim razvojem Slovenije in predstavitev slovenskega gospodarstva kot celote.«

Podjetja, ki se bodo odločila sodelovati v projektu, se lahko odločijo za pomoč pri preustroju, s katerim si bo lahko pridobilo ugodnejše možnosti za pridobitev tujega kapitala, za predstavitev podjetja tujim potencialnim partnerjem po mednarodno priznanih kriterijih, za lastninjenje in določitev strategije podjetja...

Podjetja lahko sodelujejo v projektu na več načinov. V primeru, ko gre za kompletne storitve, morajo plačati svetovalne storitve in nagrado za uspeh v primeru uspešno sklenjenega dogovora. Razlike med domačimi in tujimi podjetji ni. Izvedba projekta ima dve ravni. Prva je svetovalno delo s podjetjem, druga pa organizacija standardne projektne strukture, ki bo zagotovila učinkovito, enotno in sistematično predstavitev podjetij v tujini.

Projekt SPIN je namenjen podjetjem, ki že imajo tuje partnerje, potrebujejo pa pomoč pri pogajanjih, podjetjem, ki imajo profitabilne programe, potrebujejo pa finančne vires ali tržišča, tujcem, ki iščejo možnosti za naložbe, ter tujcem, ki že imajo partnerje v Sloveniji, želijo pa si pomoči pri oblikovanju dolgoročnejšega kapitalskega in poslovnega sodelovanja s temi slovenskimi podjetji.

Projekt je zaenkrat na začetku. Razen dveh podjetij, odziva še ni. Matjaž Princič meni, da se zdi projekt tujim strokovnim organizacijam bistveno bolj zanimiv kot domači javnosti. To je bilo mnenje izvršnega direktorja pred vojno.

Sedaj se bo verjetno razmerje obrnilo, če bodo slovenska podjetja sposobna zbrati moči za sanacijo škode in poguma za vstop v svet.

Renata Ficko

LESNOINDUSTRIJSKO PODJETJE PLATANA

Že tri mesece brez plač

V začetku tedna, ko so se delavci soboške Platane vrnili s 14-dnevnega kolektivnega dopusta, so na izrednem zboru delavcev zahtevali plače, ki jih niso dobili že tri mesece. Zbora sta se udeležila tudi predsednik in član soboške vlade Ivan Obal in Vlado Kerec.

Delavci so potarnali, da že mesec in pol nimajo dela, ker nimajo reprodukcijskega materiala. Kjer ni dela, seveda tudi jela ni in delavci so marčevske plače že zdavnaj porabili. Zasluženega denarja, ki so ga dobili s poslom za hrvaško ministrstvo za notranje zadeve, 3 milijone 100 tisoč dinarjev, ne morejo usmeriti na svoj račun, čeprav so to poskušali že tudi s pomočjo Službe družbenega knjigovodstva in Ljubljanske banke. Razmere jim pač to onemogočajo, pa tudi dosego predplačila v vrednosti 2,6 milijona dinarjev za posel v Dubrovniku. Denar jim dolgujejo še druga podjetja, nekatera med njimi so v tem času že zabredla v stečaj. Direktor Miroslav Novak je zbrane opozoril, da bi morala biti po planih proizvodnja od novega leta polno zasedena, vendar niso izpolnili še niti enega mesečnega plana. Za vse to pa ni krivo le pomanjkanje materiala, pač pa tudi delovna disciplina. Delavci niso pripravljeni poslušati očitkov, kajti brez materiala ne morejo delati, v brezdelnem posedanju pa ustvarjajo le izgubo. Ta znaša po zadnjih podatkih okoli 20 milijonov dinarjev, od tega so štiri milijone porabili za plače in razliko za regres.

Delavci so se pritoževali tudi nad prodajo premoženja in menili, da kmet pač ne more delati na polju, če proda traktor. S prodajanjem ne bodo mogli živeti, zato je denar od prodaje nesmisleno deliti za plače. Ali jim grozi stečaj? Program je dober, le redi, da ni, je bilo slišati tako iz ust delavcev kot vodilnih. Če bo njihov račun še dolgo blokiran, se stečaju ne bodo mogli izogniti. Kot so menili delavci, bodo potem imeli kruh vsaj nekateri, kajti zdaj ga nima nihče. Od okoli 130 zaposlenih je okoli 50 režijskih delavcev, kar je nevzdržno. Nevzdržno je tudi več kot prebogosto menjavanje direktorjev in nered, ki se je zalezel v podjetje.

Problemi v firmi torej niso strokovni in po mnenju zdajšnjega direktorja Miroslava Novaka bi iz Platane lahko nastala dobra firma. Njihovi izdelki so kakovostni in zanimivi za trg, toda finančna nedisciplinirana državi je ravno zdaj na vrhuncu in to pokopava številna podjetja. Že ustanovljena mešana družba naj bi začela delati novembra. Tako so se dogovorili s tujim partnerjem, ki se v tem času ukvarja z denarno ureditvijo podjetja oziroma njegovega delovanja.

Kdaj bo plača, se v dveh dneh niso uspeli dogovoriti, zato se bodo še naprej trudili, da bi rešili tudi ta boleči problem. Predsednik soboškega izvršnega sveta Ivan Obal pa jim je na torkovem sestanku naložil, naj pripravijo seznam vseh obveznosti in terjatev, da bo vidna razlika, seveda pa mora vodstvo podjetja zbrati tudi vse izčrpane podatke o izgubi in sestaviti spisek pogodb, ki so sklenjene vnaprej, in tistih, ki so tik pred sklenitvijo. Stečaj pa naj še malo počaka.

Lidija Kosi

USPEŠEN START NOVEGA ZASEBNEGA PODJETJA MARKER

PETDESET NOVIH ZAPOSLOITEV

Alojz Bojnec iz Filovec je ustanovil d.o.o. za izdelavo keramike in zastopanje tujih firm opreme za keramično industrijo — V nekdanjih prostorih Tapetništva v Murski Soboti že dela 33 delavcev

V Pomurju, kjer imamo množico zaposlenih, smo veseli vsakega novega delovnega mesta. V mešanem zasebnem podjetju Marker, v katerem je 70 odstotkov domačega in 30 odstotkov tujega kapitala, je tačas redno zaposlenih 7 delavcev, na priučenju, ki bo trajalo še 2 meseca, pa jih je 26, od tega 21 žensk. Prihodnje sodelavce so našli med prijavitelji na zavodu za zaposlovanje. Šli so skozi zahteven test, zdaj pa že en mesec delajo v proizvodnih halah, ki jih je podjetje Marker kupilo od podjetja Sobota oziroma Tapetništva, ki je zašlo v težave in je končno prenehalo delati. Gre za površine, ki merijo čez 2000 kvadratnih metrov.

»Predvidoma do konca leta bo v Markerju redno zaposlenih 50 delavcev. Delovna razmerja bomo sklepali v skladu z uvajanjem novih izdelkov in prodajo. Začeli smo z oblikovanjem raznih izdelkov, kot so posode za sadje, kruh, pecivo..., na modelih. Videti so kot da bi bili pleteni, kar nekako tudi so, saj so oblikovani iz sestavnih delov, ki so podobni vrvicam, svaljkom, trakovom. Surovina je iz uvoza, vendar jo za neposredno izdelavo pripravimo na ustreznih strojih sami,« nam je povedal direktor Markerja Alojz Bojnec.

V nadaljevanju pogovora smo zvedeli, da se je Marker trdno povezal z italijansko firmo JOB Formi iz mesta Cartigliano v pokrajini Veneto, kjer je močno razvita keramična industrija. Firma JOB Formi je v Marker vložila 30-odstotni delež, in sicer v obliki strojev, posredovala pa bo tudi pri izvozu keramičnih izdelkov iz Murske Sobotice. Glede na to, da bo pri dobičku udeležena s 50 odstotki, bo njeno zavzemanje prav gotovo veliko. Dogovorjeno je že, da bo prevzemala vse količine, kar pa ne pomeni, da čez čas ne bo mogoče dobiti Markerjevih izdelkov tudi doma. Takih ročno izdelanih, kot jih delajo zdaj, namreč na jugoslovanskem tržišču ni. Za zdaj so ti uporabni predmeti okrogle in ovalne oblike, pozneje pa jih bodo delali še v drugih. Čez nekaj časa, ko bodo dobili še preostale stroje in še eno 3-kubično plinsko peč, bodo razne izdelke (lončke, lence...) izdelovali tudi z vlivanjem keramične mase v modele, nekateri druge (posode za gospodinjstvo...) pa bodo oblikovali na hidravlični stiskalnici. Zavedajo se, da je prednost predvsem v hitri izdelavi, saj je v vsakem izdelku nekaj osebnega dela, zato je neke

Alojz Bojnec, direktor mešane firme Marker

vrste unikat in ima ustrezno (višjo) tržno vrednost. Direktorja Alojza Bojneca smo seveda povprašali, kako je firma Marker zbrala denar.

»Naložba je stala 13 milijonov 748 tisoč dinarjev. Trideset odstotkov je že omenjeni delež tujega partnerja, potem smo najeli posojilo pri banki, 3 milijone dinarjev smo dobili iz republiškega sklada »1000 novih delovnih mest«, delno pa so tudi lastni viri.«

Firma Marker iz Murske Sobotice bo prvo pošiljko svojih izdelkov poslala na italijansko tržišče proti koncu tega meseca.

Š. Sobočan

INFORMACIJE ZA PODJETNIKE

POSLOVNI PROSTORI V NAJEM

Miran Mulec iz Veržaja ponuja podjetnikom za kakršno koli dejavnost prostore v dveh objektih. Prostora imata vso napeljavo, poleg delavnic pa je tudi velik parkirni prostor, na katerem je možna tudi gradnja.

PODJETNIŠKE PRILOŽNOSTI

Povprašujemo po žaganem lesu, kakovosti CPC, debeline 76 mm, 70 mm, in 24 mm, 30 m³, po možnosti zračno sušenem. Hoja — Stavbno pohištvo Koprška 92, Ljubljana tel.: 061 267-347, 261-571 faks: 061 262-882

ZA IZVOZNI POSEL NUJNO POTREBUJE MO NASLEDNJE MATERIALE: ploščevina H. V. 1,5 x 1000 x 1650

CO146	24 ton
CO146	11 ton
CO361	2 toni

jeklo, ploščato 25 x 6	CO361	4 tone
cev, širina 60,3 x 3	CO361	8 ton
cev, širina 50 x 2,5	CO361	10 ton
cev, povišena 60 x 30 x 2,5	CO361	24 ton
kotnik 35 x 35 x 4	CO361	42 ton
jeklo 14 mm	CO361	6 ton

Naslov: TTN Cerknica
Tovarna transportnih naprav, Podskrajnik 17, Cerknica tel. 061 791-722

POVPRAŠUJEMO PO KISIKU ZA VARJANJE V JEKLENKAH
Steklopihštvo tel. 061 214-514, informacije daje g. Storman

POVPRAŠUJEMO PO HLODOVINI LISTAVCEV IN IGLAVCEV

Naslov: Svea Lesna industrija 61410 Zagorje ob Savi tel.: 0601 61-560, 61-206 faks: 0601 61-269 Informacije daje Miroslav Strajhar

TURIZEM JE... REAKCIJA

Turistični delavci so že nekaj časa svarili pred najhujšim; šele sedaj smo spoznali, kako občutljiva dejavnost je turizem, ki reagira na vsako spremembo v družbenem okolju in političnih razmerah. Turizem je pravzaprav reakcija: če je gostov veliko, je to posledica reakcije na dobro informiranje in opravljanje storitev v preteklosti; če je gostov malo, je to reakcija na slabe informacije in neakakost. In v Sloveniji se tačas dogaja prav to: nezasedenost turističnih zmogljivosti je pravzaprav reakcija na predvajanje vesti in slik s slabo vsebino. Na žalost pa te vesti in slike niso bile več samo »tendenciozno in škodoželjno pisanje«, ampak posnetek resničnega dogajanja.

S prvim dnem vojne v Sloveniji smo ostali brez turistov. Kdor je le mogel, je spakiral kovčke, prižgal avto in odbrzel do najbližjega mednarodnega prehoda. Pa kaj, če so imeli rezervirano in plačano še do konca meseca! Tanki prihajajo, reši se, kdor se more!

Najprej so lahko pobegnili prek meje v Pomurju, zato so pomurski hoteli prvi ostali prazni. Do najbližjega prehoda so se iz katerega koli hotela peljali največ pol ure. V Rogaški Slatini in drugih zdraviliščih v osrednji Sloveniji so bili gostje prisiljeni ostati dlje v hotelih, kot so načrtovali, saj zaradi zapor na cestah in pred mejnimi prehodi niso mogli domov. Hotelirji niso imeli nič proti. Zato ni čudno, če te dni slišimo

(ki mu pravijo biser slovenskega turizma) je minuli teden gostil namesto dva tisoč le 20 gostov. Zaprta so tudi polna hotelov ob morju — pa ne le v Dalmaciji, ampak tudi v Slovenskem primorju. Ni gneče v vedno polni Žusterni, ne v Izoli, Portorožu in ne v Piranu. Zadolžni so le ribiči. Namesto tuje govorice slišite le tu in tam kakšno slovensko besedo.

V Pomurju bodo najhujše prizadeti v Radencih, saj je od 620 postelj, ki so že nekaj tednov nezasedene, odvisno celotno poslovanje zdravilišča. V Moravskih Toplicah bodo poskušali pritegniti domače goste, da bi hkrati s kopanjem kristili tudi drugo ponudbo terpije in gostinskih obratov.

Svet je spoznal Slovenijo!

Koliko denarja smo vložili v turistično propagando Slovenije v tujini (prek Turistične zveze Jugoslavije in njenih predstavništva v tujini, prek Skupnosti slovenskih naravnih zdravilišč in s pomočjo Centra za turistično in ekonomsko propagando), pa ni bila tako učinkovita kot ta, ki je povezana z vojno.

Zaradi poročanja o vojni in politični krizi v Jugoslaviji in Sloveniji, je ves svet izvedel, kje natanko leži ta majhna evropska država Slovenija, ki želi postati samostojna.

V turističnih prodajnih službah so optimisti vsaj za to, da v prihodnje ne bodo imeli težav s propagando slovenskega turizma. Vsaj vedeli bodo, kje je Slovenija, in da to ni enako kot Slovaška.

govoriti vodilne v pomurskih zdraviliščih, da je bila v vojnem času bližnja meja zanje prej slabo kot dobro. Gostje so jim lahko prej »pobegnili« domov, novi pa si še dolgo ne bodo upali priti na kritično območje, saj je bilo minule dni največ streljanja prav v obmejnih krajih.

ZASLUŽEK LE HOTELSKE POSTELJE

Govoriti o številkah v turizmu, nima smisla, kajti to ni zgolj industrija, ki proizvaja na leto toliko in toliko izdelkov.

»Turizem smo ljudje«. Turizem ustvarjajo ljudje, ki delajo

Lendavi bodo popestrili ponudbo v Termah Petišovci. Radensko zdravilišče ima le po kriti bazen s toplo vodo in ni natiurni bazen s termalno vodo. In kako, da so hotelske postelje glavni vir zasilnika? Na črti za obnovo hotela Radin so že pripravljene, vendar neuspešne. Malo več poguma v preteklosti bi se jim danes bogato obrestovalo. Imajo namreč že vsa potrebna dovoljenja za igralnico, ki naj bi jo uredili v nekdanji kavarni Park, in tudi del opreme, ki prostor še ni obnovljen. V tretjem delu restavracije v Radinu naj bi uredili nočni lokal (Dancing Club), saj je le-ta večino

V slabem tudi dobro!

Tuji turisti (pa tudi domači) si ne upajo na počitnice v slovenske hotele in zdravilišča, zato imajo velike probleme z zasedenostjo. Prazni niso le primorski hoteli, ampak tudi pomurski — hoteli Lipa, Ajda in Radin so zaprti ali pa imajo le nekaj gostov.

Kakorkoli, tudi najslabše stvari imajo v sebi nekaj dobrega, če ne drugega, vsaj izkušnjo ali izgovor. Prvič so si upali naši ljudje poslati domov večino zaposlenih — koristiti morajo dopust ali prost ure. Razumite vendar, vojna je!

Prvič so si upali brez obotavljanja in slabe vesti zapreti hotele in pustiti v njih le enega recepcija, kuharja in natakarja. Vojna! Bi si upali potegniti kakšne poteze tudi, če ne bi bilo vojne, bi se tudi v mirnem času obnašali tako tržno? Seveda bi, toda šele čez nekaj let, ko bi jih v to prisilila nuja. Tako pa je vojna v teh dneh lepo opravičilo in izgovor za marsikatero potrebno in nepotrebno potezo.

za ljudi. Najtežje pa je delati z ljudmi, ki delajo za ljudi.

Namesto več kot tisoč je v teh dneh v pomurskih zdraviliščih in hotelih manj kot sto gostov. Kličejo množično, sprašujejo receptorje, kako je, če lahko prestavijo počitnice še za nekaj časa, da pa sedaj še ne upajo priti. Zaradi tega so pomurski turistični delavci lahko optimisti. Zgodovinska dejstva kažejo, da je turizem vedno obstajal v takšni ali drugačni obliki. Propadali so le tisti, ki so ponujali v nepravem času nepravne storitve. Trenutne prazne postelje so le reakcija. Potrebujemo le mir ali vsaj umiritev napetosti in groženj, pa bodo hoteli spet polni.

Vsekakor pa je letošnja turistična sezona izgubljena. Bled

časa neizkoriščen. Toda vse je ostalo le pri načrtih, postelje in blagajna pa so prazne. Od 360 zaposlenih v zdravilišču v Radencih, jih je te dni doma kar 250. Kako bo z julijako plačo, še ne vedo. Če ne bo gostov, bodo držali »z dopustom« še dva meseca, nato pa bodo morali začeti odpuščati olivčno delovno silo. Za konec pa še besede direktorja Naravnega Zdravilišča Radenci Jožeta Duha:

»To je katastrofa za slovenski turizem. Če slovenska vlada ne bo sprejela nekih ukrepov, ne bo lahko preživel, se bo turizem sam le težko izvilkel. Do sedaj je vlada le obljubljala.«

Bernarda B. Poček

ŽETEV JE PRED NAMI. SMO PRIPRAVLJENI?

LJUDJE MORAJO TUDI JESTI...

ODKUPNA CENA PŠENICE 5,50 DINARJA • ODKUPILI JE BODO 40.000 TON • PREVZEM NA OBIČAJNIH MESTIH • GORIVO IN NADOMESTNI DELI ZAGOTOVLJENI • PONUDBA PO NIŽJIH CENAH OD DRUGOD

Ni zato, da bo letošnja pšenica dozorela dva tedna pozneje kot v lanskem letu, samo da jo bodo kmetijski lahko v miru poželi in uskladiščili v silosih in drugih shrambah. V Pomurju je vse nared za žetev, zato bo — le če bo vreme lepo — hitro končana. V drugih delih Slovenije, kjer je jugoslovanska armada raztrosila po poljih mine, denimo pri Cerkljah, ali pa tam, kjer na kombajniste prežijo ostrostrelci — zgled za to je Slavonija — pa bodo pri žetvi hude motnje. Na najbolj »vroči« območjih Hrvaške pa se utedeje zgoditi, da žetve sploh ne bo, če bodo teroristi uresničili svoje zle napovedi: požgali naj bi pšenična polja.

KILOGRAM PŠENICE 5,50 DINARJA

V teh težkih časih kmetijski ni — toliko pomembna. Pri tem ga je vodila tudi domoljubnost, saj se je zavedal, da je nova država Slovenija v imotnih težavah in da ima tudi delavec, ki kupuje kruh, slab plačilo ali pa je celo na čakanju, kar je še huje. Izvršni svet skupščine Republike Slovenije je vendarle tudi letos določil novo odkupno ceno pšenice. Leta znaša za kilogram pšenice prvega kakovostnega razreda 5,50 dinarja, za pšenico drugega kakovostnega razreda pa je cena za kilogram 5,20 dinarja. To pa je cena, ki je za kmetijce, ki dosega-jo visoke hektarske donose, še kar sprejemljiva, visokih dobičkov pa seveda ne bo.

Cena slovenske pšenice 5,50 oziroma 5,20 dinarja za kilogram bo izplačana, če oddani pridelek ne bo imel več kot 13 odstotka višje, 2 odstotka primesi in ob hektolitrski teži 76. Če pa bo imela pšenica, ki jo bo oddal posamezni pridelalec, večji odstotek višje, bodo zaračunali stroške sušenja.

Če pa bo imela pšenica, ki jo bo oddal posamezni pridelalec, večji odstotek višje, bodo zaračunali stroške sušenja.

POMURSKA PONUDBA: 40.000 TON

Pomurje je naprej ostaja žitni-ko Slovenije. Zdej, ko je znana odkupna cena in ko so zagotovili da bo Mlinopek prevzel za svoje potrebe in potrebe republi-kih rezerv vse količine pšenice, ki ji bosta ponudila družbeni in zasebni sektor, je zavladalo olaj-šanje. Ponudba bo prav gotovo velika, saj so mnogi kmetje, ki so pšenico svojčas pokladali živini, poznali, da je denar, ki ga dobi-jo za pšenico kmalu po odkupu,

vreden več kot pa denar, ki ga za pšenico dobijo posredno — ob prodaji živine. V Mlinopeku pričakujejo, da bodo letos odkupili okrog 40.000 ton pšenice. Za 37.000 ton so sklenili pogodbe s kmetijskimi zadrugami in druž-

benimi posestvi z območja občin Gornja Radgona, Ljutomer in Murska Sobota, z območja kme-tijske zadruge Lendava, ki po-rodbe ni sklenila, pa pričakuje-jo, da bodo njeni člani in drugi pridelovalci oddali 3.000 ton. Bojazen, da bi ta zadruga pšeni-ko prodala kam drugam, recimo na Hrvaško, je odveč, saj je tam odkupna cena precej nižja.

PREVZEM NA OBIČAJNIH MESTIH

Žetev je opravilo, ki ne pozna ne petka ne svetka ne ustaljene- ga delovnega časa. Tudi letos bo- do pšenico prevzemali vsak dan od 7. do 22. ure, v konicah pa tu- di v podaljšanem času. Prevzem- na mesta bodo v Murski Soboti, Beltincih, Črncih, pri Vidmu ob Ščavnici, Ljutomeru, Križevcih pri Ljutomeru, v Črenšovcih, Hotizi, Odrancih, Turnišču, Dobrovniku, Šalovcih in najbrž še kje. Pridelovalec je dolžan na svoje stroške pšenico pripeljati na eno izmed omenjenih prevze- movališč, od tam pa bo pšenico kupec prepeljal v silose na svoje stroške. Seveda pa bodo odkupo- vali tudi rž, in sicer po 6 dinarjev za kilogram. Žal pa je tega žita na območju Pomurja malo, saj so ga izpodrinile veliko donos-

nejše sorte pšenice. Se pa najbrž strinjate, da je rženi kruh boljši. To trdimo zdaj, medtem ko so si nekoč ljudje tako srčno želeli be- lega kruha. Kako tudi ne, ko pa so imeli na mizi koruznega. Ta je zdaj specialiteta!

GORIVA ZA ZDAJ DOVOLJ

V razmerah, ko gre marsikje narobe, bi logično pričakovali (in se jezili), da bodo nastale motnje pri preskrbi z gorivom za kmetijske stroje. K sreči ni tako, kajti s Petrola so sporočili, da je goriva dovolj (vsaj v začetku ted- na je bilo tako) in da plinsko olje prodajajo v neomejenih količi- nah. Vrste traktorjev in prikolic z naloženimi 200-litrskimi sodi pred črpalkami torej ni. Navse- zadnje tudi zato ne, ker imamo Pomurci svojo rafinerijo. Motnje pa bi nastale, ko bi zaradi po- manjkanja surovin (nafta in plin- skega kondenzata) morala prene- hati obratovati. Prav gotovo pa so se kombajnisti že pravočasno oskrbeli z ustreznimi količinami plinskega olja. Upamo, da ne z oljem za gospodinjstvo, katerega uporaba je strogo prepovedana za pogon motorjev z notranjim izgorevanjem, zagrožene pa so hude kazni.

NADOMESTNI DELI V AGROSERVISU

Koliko kombajnov bo zabrne- lo na pomurskih poljih, je težko

kombajn ali kak drug stroj. Ime- le pa so tudi pomanjkljivost: tak kombajn je praviloma žel le čla- nom. Zdej pa so posamični last- niki kombajna, ki žanjejo le na svoji njivi, in kombajnisti, ki (za plačilo seveda) pospravijo še pri- delek s tujih njiv. Če se stroj po- kvari, pa je tu soboški Agroservi- s, ki ima za domače kombajne dovolj nadomestnih delov. Za

Koliko bodo kombajnisti smeli zara- čunavati za žetev pšenice z 1 hektarja? Na sekretariatu za kmetijstvo občine Murska Sobota so povedali, da bi se tudi letos morali držati nenapisanega pravila: zaračunali naj bi dinarsko protivrednost 600 kilogramov pšenice: 3300 do 3500 dinarjev. Ta znesek vključuje žetev in baliranje in vrvice. Kombajnisti, ki na svojih strojih nima- jo naprav za baliranje, pa naj bi zara- čunavali od 2300 do 2500 dinarjev.

tuje kombajne pa tudi avstrijska Radgona ni daleč.

NAŠE PŠENICE JE PREMALO

Tokrat je očitek slovenski vla- di, češ da premalo skrbi za slo- vensko kmetijstvo, odveč. Dolo- čila je namreč sorazmerno viso- ko odkupno ceno, čeprav so dru- god po nekdanji Jugoslaviji cene precej nižje. Ker pa je v Sloveniji letno porabimo 230.000 ton, sa- mi pa je pridelamo oziroma pro- damo 150.000 ton (delež Pomur- ja pri tem je dobra četrtina), po- meni, da bomo kakih 80.000 ton

Za kilogram pšenice bodo pridelovalci iz Slovenije dobili 5,5 dinarja. Nekoliko nižje pa so odkupne cene v drugih republikah: na Hrvaškem naj bi jo odkupovali po 3,8 dinarja, v Bosni in Hercegovini ter Makedoniji pa po 4,00 dinarja. Za Srbijo nimamo podatkov. Letos naj ne bi bil dovoljen uvoz pšenice, čeprav je njena cena na sve- tovnem tržišču menda nižja. Najbrž je to povod, da boče prideloval- na industrija na nekaterih območjih Jugoslavije izsilila nižje cene, ponuja komaj 2,5 dinarja. Zvezne rezerve bodo letos prevzele med 700 in 800.000 tonami pšenice in tako nekoliko omilile veliko po- nudbo.

reči. Zdi pa se, da jih bo kar ne- kaj manj (pa naj se sliši še tako nedojemljivo), kot pa jih je želo v prejšnjih letih. Dejstvo je nam- reč, da so mnogi starejši kom- bajni, zlasti tisti, ki so jih kmetje uvozili iz Avstrije, že povsem za- nič ali pa so zgoreli (da, prav ste prebrali). Tudi nekateri domači kombajni so že omagali, novih pa je malo. Posojil namreč po ugodnih obrestnih merah ni več mogoče dobiti, le malokd pa ima toliko pod palcem, da lahko kupi nov žetveni stroj. Žal pa so se nekako razvodele tudi stroj- ne skupnosti, ki so združevale do 10 kmetov, ki so skupaj kupili

uvozili. Ponudbe naša mlinsko- predelovalna industrija že dobi- va, zlati iz Vojvodine, cena pa je menda 4,00 dinarjev. Po tem lah- ko sklepamo, da jugoslovansko (nekoč skupno) tržišče še deluje in se tako pokrivata ponudba in povpraševanje. Prav gotovo pa bo na slovensko tržišče prišlo tu- di precej pšenice iz obmejnih hr- vaških krajev (dobili bodo več kot doma). Že res, da je pri nas odkupna cena pšenice višja, ker da Republika Slovenija 1 dinar na račun regresa, vendar pa v ob- mejnih zadrugah ne bi smeli biti togi do ponudnikov z druge stra- ni meje. Š. Sobočan

Stroški pridelovanja pšenice

Poznavanje stroškov poslovanja na kmetiji postaja za kmeta vedno bolj zanimivo. Zaostrene gospodarske razmere so tudi kmeta prisilile, da je začel razmišljati o stroških, ki jih ima na svoji kmetiji. Za natan- čen izračun stroškov in prihodkov na kmetiji je potrebno voditi evidenco poslovanja. Le tako lahko pridemo do popolne slike poslovanja na kme- tiji, na osnovi katere sami pozneje odločamo. Ker pa vse kmetije ne vodi- jo evidenco svojega poslovanja, se opiramo na modelne kalkulacije, v katerih so prikazani ocenjeni stroški za neko predvideno tehnologijo.

Z izračunavanjem modelnih kalkulacij smo pred kratkim začeli tudi na ŽVZ-ju za Pomurje. Ker ima na tem področju Kmetijski inšti- tut Slovenije največ izkušenj, smo prevzeli njihov način izračunava- nja. Nekaj kalkulacij smo povzeli v celoti, druge pa smo začeli prilaga- jati našim pomurskim razmeram. Ker nimamo dovolj podatkov s kmetij, ki vodijo evidenco o svojem poslovanju, smo prisiljeni uposte- vati mnenja praktikov.

Ocena stroškov pridelovanja pšenice konec junija 1991 je povze- ta po KIS-u. Model sloni na priporočeni tehnologiji za intenzivno tr- žno pridelovanje in na rezultatih spremljanja stroškov pridelovanja na kmetijah. Predvideni pridelek je 50 dt/ha suhega zrnja, povprečni pridelek na teh kmetijah v zadnjih petih letih pa je bil 43 dt/ha. Vsi stroški (material, delovne ure ...) so ovrednoteni po zadnjih veljav- nih cenah konec junija 1991. Seme, za katerega novih cen v juniju ni, je ovrednoteno s pomočjo jesenske cene, revalorizirane z indeksom rasti drobnoprodajnih cen. Predvideni stroški sušenja so 0,43 din za kg vlažnega zrnja. Cena kombajniranja velja za opravljanje storitev in vključuje stroške kombajniranja z zmajem 133, osebni dohodek kom- bajnistov ter 5 % t.i. akumulacije, torej zaslužka za lastnika kombajna.

Splošni stroški zajemajo prispevke iz katastrskega dohodka, ra- zna nadomestila ter posredne osebne dohodke in materialne storitve. Vrednost bruto ure vključuje enak neto osebni dohodek, kot ga v pov- prečju zaslužijo delavci v družbenem kmetijstvu (46,83 din/uro). Tudi prispevek za pokojninsko zavarovanje je izenačen z njihovim (10,82 din/uro). Po tem modelu znašajo stroški pridelave pšenice 32.700 din/ha, to je 6,5 din/kg. Izračunali smo tudi, kakšni stroški nastanejo na področjih z omejenimi proizvodnimi pogoji, če uporabljamo ena- ko tehnologijo kot v prej prikazani kalkulaciji. Predvideli smo manjši pridelek (45 dt/ha), porabo delovne sile in strojnih ur pa smo poveča- li za 15 % (zaradi nagiba terena in malih parcel). Stroški so znašali 33.400 din/ha; to je 7,4 din/kg. Predvideli smo tudi model s pridel- kom 60 dt/ha suhega zrnja, ki ga dosežejo le redke kmetije. V tem pri- meru so stroški znašali 36.500 din/ha; to je 6 din/kg.

Ker v modelnih kalkulacijah za pšenico ni vključen strošek bali- ranja, smo te stroške dodatno prikazali. Od fiksnih stroškov je največ- ji strošek amortizacija, ki po 8 letih predvideva nakup novega stroja. Stroški večjih ali manjših popravil so predvideni v t.i. tekočem in in- vesticijskem vzdrževanju, ki znaša 4 % od nakupne vrednosti stroja. Od variabilnih stroškov pa predstavlja največji strošek vrvice. Porabi- mo je 3,8 kg/ha, če predvidevamo 20 dt/ha slame. Tako znašajo pri izkoriščenosti stroja 200 ur/leto stroški visokotlačne pobiralne stiskal- nice 672 din/uro in pri izkoriščenosti 150 ur/leto 720 din/uro. Če že- limo izračunati strošek baliranja slame kot storitev moramo še dodati:

visokotlačna pobiralna stiskalnica	672,02 din/uro
traktor	190,08 din/uro
traktorist	57,65 din/uro
skupaj	919,75 din/uro
akumulacija 5 %	43,39 din/uro
	963,14 din/uro

Pri predpostavki, da traktorist zbalira slamo z 1 ha v 1 uri in da 1 bala tehta 10 kg, stane baliranje bale 4,82 dinarja.

Namen sestavka ni v tem, da bi določili ceno odkupa pšenice ali ceno storitev. Pridelovalce pšenice smo le želeli, kakšna je struktura njihovih stroškov, in da sami skušajo ugotoviti svoje stroške. Kakšen bo zaslužek ali pa cena storitve, je seveda poleg dogovorov odvisno predvsem od razmerja med ponudbo storitev in povpraševanju po njih.

Modelna kalkulacija stroškov pridelovanja PŠENICE na kmetijah (pričakovani pridelek 50 dt/ha suh. zrnja; junij 1991)

Vrsta stroškov	Količina kg, ur/ha	Cena din/kg, uro	Stroški din/ha	Struktura v %
Seme	300	5,97	1.791,00	5,5
Hlevski gnoj	10.000	0,25	2.500,00	7,7
Mineralna gnojila:				
— NPK 7—20—30	400	7,01	2.804,00	8,6
— KAN	450	6,19	2.785,50	8,5
— dehidrirano apno	300	2,00	600,00	1,8
Zaščitna sredstva:				
— dicuran F	2	427,57	855,14	2,6
— oniten DS	3	256,57	769,71	2,4
— tilt CB 187,5 FW	2	1.184,04	2.368,08	7,3
— pirimor	0,6	2.018,14	1.210,88	3,7
Traktor	32	190,03	6.080,96	18,6
Kombajn (tuja usluga)	3	967,88	2.903,64	8,9
Sušenje			2.281,00	7,0
Zavarovanje			864,00	2,6
Delo (bruto OD)	59	57,65	3.401,35	10,4
Direktni stroški			31.215,26	95,6
Splošni stroški			1.429,79	4,4
STROŠKI SKUPAJ			32.645,05	100,0
LASTNA CENA pri pridelku 5.000 kg/ha din/kg 6,53				

Modelni izračun lastne cene delovne ure za VISOKOTLAČNO POBI- RALNO STISKALNICO (na kmetijah; junij 1991)

Nabavna vrednost	182.500 din
FIKSNi STROŠKI:	
Amortizacija (%)	12
Tekoče in invest. vz. (%)	4
Skupaj	29.200 din
VARIABILNI STROŠKI:	
Vrvice (kg/uro)	3,8
Mazivo (l/uro)	0,2
Delo za vzdr. (ur/uro)	0,1
Skupaj	526,02 din/uro
CENA URE (izkor. 200 ur/leto)	672,02 din/uro
CENA URE (izkor. 150 ur/leto)	720,69 din/uro

Damjan JERIC, dipl. inž. kmet.
Kmetijska svetovalna služba za Pomurje

IZKUŠNJE KMETOVALCEV

REKORDEN PRIDELEK PŠENICE

Gusti Novak iz Beltincev ima 10 hektarjev lastne zemlje, enkrat to- lako pa je imel v najemu. Obdeluje torej 20 hektarjev njiv. Glede na to, da ima v hlevu več kot 50 glav goveda, bi lahko rekli, da je predvsem ži- vinorejec, toda to povsem ne drži.

»Res je, da se ukvarjam z živi- norejo, toda pridelujem tudi poljščine za neposredno prodajo. Tako imam letos krompir na 7 hektarjih, pšenico na 3, slad- korno peso na 2, ječmen sem po- na 1 hektarja, koruza pa raste na 8 hektarjih. Kar zadeva letoš- nji pridelek ječmena, moram re- nose na tujih njivah, kjer sem to žito kosil storitveno s svojim kombajnom. Žal pa je slabši pri- delek ječmena na moji površini na območju katastrske občine Beltinci oziroma njivskega ob- močja Gorice. Vzrok: manj pri- rodnosti (kislja) zemlja.«

Gusti Novak pa veliko več pri- nadeja se, da bo na nekaterih njivah celo nadnovprečen pridelek — tja do 7000 kilogramov na hektar. Lansko jesen je namreč zasačil zelo rodno semensko pše- nico zagrebške selekcije marja, ki se je na pomurskem območju potrdila že v dveh pridelovalnih letih. Seveda je ustrezno pripra- vilno zemljo in izdatno pognojil, saj je tedaj je mogoče pričaka- ti dober pridelek. Kar zadeva škropljenje, je povedal, da je

Gusti Novak iz Beltincev bo letos pridelal 20.000 kilogramov pšenice. Foto: Š. S.

škroplil le proti plevelu. Ni pa bi- lo potrebno škropljenje proti ple- sni in ne zoper strgača. S tem so se znižali stroški pridelovanja.

»Predvidevam, da bom na 3 hektarjih pridelal najmanj 20.000 kilogramov pšenice prvega kaka- vostnega razreda. Cena 5,5 di- narja je zame še kar spodbudna,

bi pokrili niti stroški pridelova- nja. Ves pridelek bom prodal Mlinopeku. Pšenice mi ne bo tre- ba pokladati živini, saj zanjo pri- delujem koružo oziroma koru- zno slizavico, je povedal naš bel- tinski sogovornik.

Njegova stanovanjska hiša je na Panonski ulici, tik ob cesti

Murska Sobota — Lendava, go- spodarski del pa je za hišo in »skrit«. Škoda, kajti, če bi bil »na očeh«, potem bi ljudje lahko videli, da je vse lepo pospravlje- no, kmetijski stroji so vzorno vzdrževani, orodje uporabno ob vsakem času, vse to pa je pod streho v strojni lopni in ne kot marsikje drugod razmetano po dvorišču. Gusti Novak je tudi so- lastnik kombajna, s katerim opravlja storitve drugim pridelo- valcem žit. Deluje tudi »politi- čno«, saj je član upravnega od- bora Zadrugne zveze Slovenije in je zato ob našem obisku zatrje- val, da bo letošnja cena pšenice v Sloveniji taka, kot jo je dva dni pozneje določil izvršni svet Re- publike Slovenije. Po tem skle- pamo, da imajo pridelovalci in njihova združenja vpliv na obli- kovanje zjamčene odkupne ce- ne pšenice.

Odšli smo na eno od parcel, zasejanih s pšenico. To je bilo ob koncu prejšnjega tedna. Zrna so bila še mehka, ob pogledu na nji- vo pa smo zaznali rumeno-zele- no barvo. Pridelovalec je poja- nil, da bo že v nekaj dneh druga- če: pšenično polje bo zlato rume- no, zrna trda, da jih boš z zobmi komajda pregrizel, napočil bo to- rej čas žetve. Letos izjemoma bo- gate žetve!

Š. Sobočan

VROČINA ... IN KOPALIŠKA GNEČA

Konec minulega tedna je bil konec in začetek hkrati. Predvsem sobota je bila nekaj posebnega. Tega dne je bil zadnji dan obupne vročine in sopare, ko se je temperatura dvignila tudi do 35° C in si niste mogli najti dovolj debele sence. V soboto zvečer je namreč po dolgem času le deževalo. Začela se je žetev — resda je ječmen v glavnem že požet, toda konec minulega tedna so začeli žeti zlato pšenico, ponos pokrajine ob Muri. Splošna napetost in negotovost zaradi vojne in politike sta se nekoliko zmanjšali, ljudje so začeli razmišljati tudi o bolj normalnih stvareh in iskati sprostitev, še posebno tisti, ki niso vedeli, kam s šolskimi otroki, ki imajo počitnice. Zato je bil minuli konec tedna šele pravi začetek kopališke sezone v pomurskih kopališčih, najsi bo s termalno, ogrevano ali navadno vodo, ki jo mora ogreti šele sonce. Vse vode so bile prijetne, čeprav nobena ni bila taka kot morska.

Kdor rad zahaja v kopališča, se verjetno spomni, da so v preteklosti pomurska kopališča zaživela že konec maja. Letos je bila njihova prava otvoritev šele minuli teden, nekako po 6. juliju.

Najprej slabo vreme, nato pa vojne razmere in politična napetost so vplivali na obisk kopališč in bazenov. Kakorkoli: v soboto so bila vsa kopališča nabito polna. Osnovnih podatkov o obisku in cenah nismo uspeli dobiti v lendavskem (blagajničarka je menila, da ni pristojna za to) in soboškem kopališču, saj do vhoda z avtom nismo mogli priti. Videli smo nekaj prijetnih novosti, kot na primer to, da imajo ponekod otroci do 6. leta starosti prost vstop, videli pa smo tudi ograjene vodne površine, ki samevajo, ker so jih pač namenili »visokim« gostom.

Bernarda B. Peček

VRTINA REŠILA VSE PROBLEME

Gneča v Banovcih

Če so imeli v banovskih toplicah lani še probleme z vodo iz globin, ker je je bilo premalo ali pa je imela neprijetno rjavo barvo, teh problemov letos več nimajo. Minuli teden se je tudi pri njih začela prava gneča, dnevno pa jih obišče od 1500 do 2 tisoč kopalcev z levega in desnega brega reke Mure. Poleg tega, da so letos uspeli rešiti probleme s termalno vodo, saj iz nove vrtine priteče dovolj zdravilne vode za vse potrebe, nemoteno oskrbo in pretok pa jim omogoča tudi nova strojnica, so rešili tudi problem s pitno vodo. Naredili so si lasten zbirnik vode. Gostinsko ponudbo so izboljšali z lesenim »pavilonom«, kjer na eni strani prodajajo pijačo, na drugi pa hitro pripravljeno hrano. Gneča pa ni bila le v bazenih in na travnatih površinah, ampak tudi v

jedilnici. Ob vsej turistični suši je bil pravi užitek pogledati polno restavracijo v banovskih toplicah. To pa le potrjuje pravilo, da morata biti cena in ponudba prava, pa bo dovolj gostov (če ne tujih, pa domačih). Kopanje v bazenih v Banovcih stane odrasle 50, upokojeince in otroke pa 25 dinarjev. Kosilo (že pripravljeno) stane 100 din. Poleg treh manjših bazenov s termalno vodo imajo tudi večji bazen z naravno ogrevano vodo.

Že jeseni pa bodo začeli z gradnjo novega bazena za potrebe FKK-ja (naturistov), saj je to eno redkih celinskih kopališč s termalno vodo, kjer se lahko kopajo tudi brez kopalk. Tega dne smo v banovskih toplicah srečali oba odgovorna — Franca Tominca in Marjana Pihlarja.

Soboško kopališče je verjetno edino v Pomurju, ki bo najdlje čutilo posledice vojne in letalskih napadov. Minulo soboto so imeli za polovico manjši obisk kot po navadi, glavni razlog pa je seveda strah zaradi bližine vojašnice in ponovnih letalskih napadov. Poleg tega pa je možen dostop le s kolesi ali peš. Odpri so ga šele v četrtek, 11. julija, saj so šele tokrat dobili dovoljenje RS TO. Zaradi slabega obiska bodo tudi v sezoni obdržali predsezonske cene — odrasli morajo za kopanje odšteti 30 dni, po 15. uri pa le 20. Otroci plačajo za

**Soboško
kopališče
odpri
šele 11. julija**

kopanje 20 din. Zaradi letalskih napadov je ogromno škode na uničenih gostinskih objektih Diane. Kakor je povedala direktorica Helena Pintarič, je skupne škode okrog 500 tisoč dinarjev, saj so bila uničena vsa stekla, strehe, lesene obloge, zmrzovalniki in hladilniki ter zaloge živil.

Je pa Diana letos svojo gostinstvo ponudbo na kopališču v Murski Soboti izboljšala. Primerno so tudi cene, tako da si bo verjetno marsikatero družina z veseljem privoščila kosilo in kopanje na soboškem kopališču.

Za malo denarja malo muzike

Ljutomersko mestno kopališče ima pri vходу lepo novo in veliko tablo z napisom kopališče. To pa je tudi vse, kar je v tem kopališču novega. Ljutomerčani imajo še vedno le en bazen, ponudba pijače in hrane pa je še vedno tako slaba (počasna, ker ni več zaposlenih ali več ponudnikov) kot prejšnja leta.

Je pa po drugi strani Ljutomersko kopališče med najcenejših. Miran Koritnik je povedal, da morajo odrasli za vstopnico odšteti 40 din in otroci 20. Kdor hoče igrati odbojko, nogomet ali kaj drugega, lahko dobi žogo zastoj. Tudi na Ljutomerskem kopališču je bila ta dne nepopisna gneča in prodanih vstopnic nekaj čez tisoč.

Potrebujemo razširitev

Terme Petišovci, ki spadajo k Naravnemu zdravilišču Lendava, kličejo po razširitvi tako vodnih kot travnatih površin. Sredi panonske ravnice je eno najstarejših pomurskih kopališč, ki je priljubljeno pri občanah lendavske občine ter bližnjih hrvaških krajev. Tudi LJUBICA LEVAČIČ, ki je to leto blagajničarka, je Medžimurka, vendar že zelo dolgo dela v Lendavi — do pred kratkim je bila socialna delavka v Goraju Varstroj. Zelo rada dela z ljudmi in že v tem kratkem času našega obiska smo opazili, da je zelo priljubljena. Tudi v petišovskem kopališču je začela gneča šele po 6. juliju, povprečno pa ga obišče na dan po tisoč kopalcev. Cena vstopnice za kopanje je 40 din, po 15. uri pa 30. Otroci plačajo le 25 din, do 6. leta starosti pa je kopanje brezplačno.

Vsi si želijo, da bi Terme Petišovci končno razširili (tudi o tem namreč se že dolgo govori), saj sta bazen za odrasle in otroški bazen: k prvim majhna za ene in za druge. V kampu so bile tega dne štiri družine, ki so rezervirali prostor, pa čakajo — če bo mirno, bodo zagotovo prišli.

Stanje v Radencih nespremenjeno

Radensko kopališče že drugo leto upravlja zasebnik Jani Kosi. Cena vstopnic je 40 din in je za vse enaka, otroci do 6. leta starosti pa imajo prost vstop. Po številnih zapletih so kopališče v Radencih, kjer je le en večji bazen z navadno vodo, ogrevano od sončne toplote, odprli šele 10. julija. Zakaj tako pozno, ni potrebno posebej poudarjati, vsekakor pa so Radenčani pogrešali tovrstne osvežitve že pred enim tednom (6., 7. julija).

Ja. Za 20 dinarjev lahko najamete razne športne rekvizite, na primer loparje za badminton in namizni tenis, žoge, pa tudi ležalne deske za 5, omarice za 10 in kabine za 15 din. Kosi pravi, da mora nekako preživeti, kajti za najem mora Radenski odšteti 25 tisoč mark (toličko plačajo v Mariboru, kjer je trikrat večje kopališče in z dosti večjim obiskom), poleg tega pa ima prepovedano organizirati množične prireditve (le Radenska bo organizirala Radensko noč), sredi kopališča pa je obdržala gostinsko ponudbo kar Radenska. Zasebnik se torej bori z iznajdljivostjo in konkurenčnimi cenami pijače in hrane (vroča hrenovka stane 20, sendvič 12, hamburger 40 in pomfrit 20 din).

Kosi je povedal, da so bazen odprli letos tako pozno tudi zato, ker ga niso dobili v najem — v Radenski menda niso imeli razčiščenih osnovnih zadev, čigar je. Jezi pa ga, da dobi bazen v najem vsako leto sproti za tri mesece — če bi mu dali bazen v najem za pet in deset let, bi si upal vanj tudi vložiti več denarja. Dodatno pa ga jezijo tudi nekateri vročerkvni mladi domačini — zanj ni nobena šala, če najde zjutraj v bazenu 18 ležalnikov ali pa vse koše za smeti. To ni tudi nobeno herojstvo!

PRETIRANE CENE

Najslabše obiskano je prav gotovo kopališče oziroma dva bazena hotela Radin. Zvonka Kosi, ki je bila tega dne pri blagajni, je povedala, da je dnevno povprečno le 60 kopalcev. Pokriti bazen z ogrevano navadno vodo ter zunanji okrogli bazen s termalno vodo sta odprta od 10. do 22. ure. Od 13. do 19. ure obratuje tudi bife, zaposleni pa prinese pijačo gostom kar do ležalnikov. Vsak gost lahko dobi udoben ležalnik in senčnik — brez plačila. Zakaj je tako malo obiska? Mogoče so vzrok visoke cene, saj morajo odrasli odšteti za kopanje 80, otroci pa 50 dinarjev. Mogoče pa zato, ker nimajo sladoleđa?

Ljubiteljsko slovensko goriško kopališče

Če ne bi bilo zagnancev v KS Bučkovi, tudi takih kot je FELIKS VORŠIČ, ki bo letos tri mesece sezonsko zaposlen kot blagajnik, kopališče s termalno vodo v Moravcih v Slovenskih goricah ne bi bilo tako znano in priljubljeno. Nekateri ga imajo radi zaradi njegove preprostosti, drugi zato, ker je poceni in blizu.

Večina kopalcev je bila iz bližnjih krajev, pa tudi z mariborskega območja. Odrasli so morali plačati 40, otroci pa 30 din.

Vstopnino pobira krajevna skupnost, gostinsko ponudbo ima Ljutomerski Jeruzalem, svoj piskrček pa so pristavili tudi zasebniki. Pod streho, v kateri bi lahko uredili prijetno restavracijo, so igralni avtomati, takoj pri vходу pa si je nekdo omislil pravo razprodajo poletnih majic. Skratka: nenadzorovano, malce zanemarjeno, pa vseeno priljubljeno.

KOPANJE IN KOSILO

Največ bazenov in travnatih površin, pa tudi največ druge ponudbe (hrana, pijača, zelenjava, sladoleđi) imajo v Moravskih Toplicah. Že nekaj let je moravsko kopališče prav oblegano, tako da so začeli razmišljati, kako bi ponudili zdraviliškimi

Novi bazen pri hotelu Ajda pa sameva!

gostom mirno in dostojno kopanje za ceno, ki jo plačajo. Z novim hotelom Ajda in njegovim zunanjim bazenom so hoteli to željo uresničiti, kar pa da čas ni bil najbolj primeren. Zaradi vojnih razmer je hotel Ajda prazen, prav tako pa tudi bazen s podvodno masazo. Marsikdo verjetno začudeno pogleda, ko vidi nepopisno gnečo na eni strani železne ograje (tudi ta je skrajno neprimerna za zdravilišče in kopališče), na drugi pa prazne travne površine in sodoben bazen.

Blagajnik Jože Koltaj je povedal, da se je gneča začela že junija, tista prava poletna kopališka zvezlica pa šele po 6. juliju, najbolj pa po 10. juliju. To soboto je bilo okrog 4 tisoč kopalcev. Cena vstopnice je 60 dinarjev, od 16. ure dalje pa 40. Šolske skupine plačajo za vstopnico 40 dinarjev, otroci do 6. leta starosti pa imajo prost vstop. Moravskih Toplicah pa lahko pri blagajni kupite tudi kupon za kopanje in kosilo. Cena je 140 za odrasle in 100 za otroke. Za kosilce (brez sladoleđi) in kopanje pa boste odšteli le 110 oziroma 80 dinarjev. Škoda, da kopalki ne vedo tega bolj razkošni. V soboto so namreč prodali le 20 takih kuponov.

Milan Vincetić

Mina ni rekla ne ja ne ne, le skomignila je z rameni in se zavrtela na peti, medtem ko je šahist objel Cecilijana čez ramena in mu zapuhal v uho.

— A naj se ne izve, Cilko, drugače si ob glavo.
— A ima koga?
— Kogar koli želi, Cilko, to je, a ti si, ga je potrepil, izbran, razumel, izbranec...

Spustil je glavo med ramena in odracal na zrak. Noč je butnila potreben je bil svežine, skozi steklo je komajda razbiral motne postavbe, motor pa je začel poplesavati, da ga je moral ugasniti in pritisniti čelo na železo.

Vampar in zaliskar sta ga pričakala z drobno zelenkasto škatico. Klor zna, prač zna, se je razkoračil vampar, po celem mestu se je razvedel.

— Pa doma odprti, Cilko, ga je pmeril Zaliskar, kajti Cecilijan je že začel vrteti škatico po rokah, ki so se mu začele vidno tresti.

Saj niso tabletko dabistal, Cecilijan, nekaj boljše, mu je zašepetal na uho, mu vzel zelenkasto škatico z okroglastim napisom Joker iz rok in mu jo potisnil v žep.

Joker

Samo ob pravi priložnosti, Cilko, ti pa že veš, kdaj, mu je pomignil in mu ponudil pravkar odprto steklenico brendija.

Šele ko je Mina v kratkem kriku okobalila motor, so Cecilijanu izstopili oči. Mojbog, kako je le skrivala take tace, se mu je povrtelo, pogrela me bo kot žrebca, toda ne bom se je dotaknil, hote se je ne bom, kajti Janka bi to že od daleč zavohala, ženske imajo nos za to, tale mrcina pa tudi ni od muh.

Kateri rojstni dan pa ima, Mina? je vavpil, da bi preglašil motor. — To se dame ne sprašuje, ga je ošvrnila naravnost v uho, da je zoculil njen vroči dih.

Motor je brnel kot čmrlj, Cecilijan je široko jemal ovinke, kajti prikolica se ni prav podajala, Mina se ga je oklepala kot pajek in mu zdaj šla z rokami pod bluzo, zdaj niže od pasu, in ko je začutil njeno dlan pod svoj, dlan, ki bi se in še taval v toploti, je s stisnjenimi zobmi prošil boga, da ji le ne zaidejo na prsi, kajti če otipa tisto grdo brazgotino, bo od nevolje izgubil oblast nad vozilom. Naj se je še tako delal, da mu ugaja, se mu je ježila koža in srca se mu je zalepila od znoja na hrbet, gozd ob strani pa je posizaval, žaromet pa tipal zdaj po grmovju, zdaj po smrečju, zdaj travno lajše, zdaj bežečo podlasičo, ki se je potuhnila v jarek.

Janka je bila vsa iz sebe, ko ji je Cecilijan podaril z rdečkasto pentljo prevezan hlebec v obliki gola ženskega telesa, božala ga je in cmokala na lica, dišala je po čespljevem likerju in dragem parfumu, njene roke si niso mogle najti miru, drobila je iz sobe v kuhinjo, njen mlincek se je neprestano vrtel, češ Cecilijan, ti si pravi mojster, ne pa one barabe, ki me glodajo z očmi ki bi me oskubili kot pišče in se potlej prsili, češ, jaz sem jo pa, Janko, prasičko sem naklobasal, da si zapomniš, Janka pa vidiš sam, živi sama kot stara mačka, v stanovanju, ki smrdi po miših in jabolkah v zaboji obenem, v postelji, ki se le za velike praznike poteže z moškimi. Z. Mino sta zobale češnje in igranje frcale koščice zdaj v Cecilijanovo čelo zdaj v nos, bili sta si kot sestri, liker ju je omečal, da sta se posmihali in vedno znova obračale ploščo z refrenom, ki so se ga v Haitiju naposlušale celo steno.

— Praviš, Cecilijan, da je sonce vželo nazaj? se je zahitila Janka in se zibala s prekritimi nogami.

— Saj se lahko sama prepričaš, Janka, je zagostolela Mina.

— Torej sta ga oba gledala? Je znova prasnila v smeh, Cecilijan pa je zardel kot kuhan rak.

— No, no, golobčka maja, je znova prekinila tišino, čuteč, da ga je malce polomila, kaj pravita, če bi vsi šli gledat sonce, ki vzhaja nazaj, ha?

Če dobro uro so že hrumeli skozi gozd, Cecilijan je na hrbtu čutil Jankine hujne dojke, njena glava je vse bolj in bolj slonela na njegovem vratu, z rokami mu je bredla po trebuhu, Cecilijan pa je lovil sapo in pritiskal na plin, a ko ga je ugriznila v ušesni mešček, se je z razprtimi usti nagnil nazaj.

— Če bom vozila, bom tvoja, je vročično zahropela in že čez nekaj trenutkov, ko se je motor ustavil, da sta se premestila, se je Mina v prikolici predramila in široko razprla oči:

— A ploho znaš voziti, Janka?

— Kdo pa ne bi znal voziti te igrarke, je prehitel Cecilijan, se od zadaj stisnil k Janki in jo počegetal po vratu.

Motor je divje poskočil, malce poplesal, a ga je kmalu ukrotila, da je zvočila prvi avinok, a še preden je zapeljala v naslednjega, blažjega, se je v Cecilijanovi glavi preklalo, telo pa zasukalo in pahnilo ob nekaj trden, roke so grabile po kamenju in se poskušale vzpeti na komolce; zadnje, kar so lahko že zaznale njegove silno speče oči, je bila negibna Janka neskončni poldrug meter vstran.

Prvi je nanje že navsezgodaj natelet šolski avtobus. Drobž se je kot bipe vsipal skozi vrata in prepadeno buvil v prevrnen motor in v troje krvavih teles. In ko jih je sofer le spravil nazaj, je od rok do rok začela skrivoma potovati zelenkasta škatico z okroglastim napisom Joker.

Klor ugame, kaj je v njej, mu plačam dva sendviča, je nabiral debelinko pri zadnjih vratih.

Otroci so se molče spogledovali, ob obračali in pretikali, dvoje kuštravec pa se je le ojučalo in s šestilom siloma odprla pokrovček.

— Bradavica, nekakšna gumena bradavica, sta jecljala solzna od smeha. Medtem je debelinko tolkel z ravnilom po sedežu in se pomeril: Tako se nismo zmenili, tako se ne gremo...

(Konec)

Likovna kolonija že devetnajstič

Ko je akademski slikar in kipar Ferenc Kiraly s skupino drugih domačih umetnikov pred devetnajstimi leti začel s prvo mednarodno likovno kolonijo, je kazalo, da iz tega ne bo nič. Kolonija sprva tudi ni bila mišljena kot mednarodna. Začetni zagnanosti so se z leti pridružila tudi materialna in moralna pomoč, v

vsakoletno likovno manifestacijo so se vključevala tudi podjetja in posamezniki. V Lendavi se pod vodstvom Ferenc Kiralya, ki je še danes vodja te likovne kolonije, pripravljajo na devetnajsto, na katero so poklicali slikarje iz Slovenije in zamejstva. Pripravljajo pa se že tudi na 20. jubilejno likovno kolonijo, ki bo pri-

hodnje leto. Takrat naj bi izdali tudi katalog, v katerem bi predstavili 20-letno delovanje kolonije. Mednarodna likovna kolonija je doslej dala Lendavi že veliko likovnih del, ki so v stalni galerijski zbirki, mesto pa je obogatila s skulpturami kiparjev.

Lendava je mesto, ki slovi po svojih slikarjih, v njej so bili rojeni Pandur st., Gabor, Hozjan, Galič, Kiraly, nekateri pa so že zasloveli tudi v tujini. Tradicijo slikarstva so še bolj razvile likovne kolonije, saj je na dosega njih sodelovalo že kakih sto slikarjev, kiparjev in keramikov iz Italije, Avstrije, Madžarske in Romunije. Likovni ustvarjalci so zapustili svoja dela delovnim organizacijam, ki so bile pokroviteljice likovne kolonije, pa seveda galeriji v lendavskem gradu. Kiparji so obogatili okolico hotela Lipa in dvorišče Gorenja.

Na letošnjo 19. likovno kolonijo je organizator povabil domače slikarje in umetnike iz drugih krajev, iz tujine pa tokrat slikarje iz Sombotela in Kaniže. Tudi letos se bo kolonija začela 20. avgusta, letošnja pokrovitelj pa sta zakonca Tompa iz Velike Polane. Kot vsako leto bodo slikarji tudi letos pokazali svoje slike, ki so nastale med kolonijo na tradicionalni novembrski razstavi v gradu.

JD

De Villa Erno Celeste: LENDAVSKA ULICA (olje na platnu), 18. mednarodna likovna kolonija 1990

TUDI FOLKLORNI FESTIVAL V BELTINCIH JE VOJNA PRESTAVILA ZA NEDOLOČEN ČAS

Na seji pripravljalnega odbora minuli teden so člani Kuda Beltinci sprejeli sklep o preložitvi tradicionalne folklorne prireditve za nedoločen čas. Vzrok: negotove družbene razmere.

Nikoli v dvajsetletni zgodovini beltskega folklorne festivala se še ni zgodilo, da bi karkoli oviralo ali celo zavrnlo njegovo izvedbo. A očitno je, da niti pesem in ples, ki sta vselej družila in povezovala narode, kar je bilo tudi geslo beltske prireditve, ne moreta preglasiti grmenja grobih besednjakov in oboroževalne tehnike, ki je nemilostno poseglo v naš vsakdan, že tako prepoln vsakovrstnih drugih nadlog in pritiskov.

V Beltincih so načrtovali tradicionalni folklorni festival za zadnjo julijsko soboto in nedeljo, ko bi na odru v beltskem parku nastopilo osem folklornih skupin iz Slovenije, Hrvaške in zamejstva, kjer živijo naši rojaki (Koroška in Porabje). Negotovi časi, v katerih živimo te dni, povzročajo, da domala nobena slovenska folklorna skupina, vključno z beltsko, ni izvzeta iz obrambnih obveznosti, s katerimi so zaposleni njihovi člani. Tudi precej stalnih članov iz neposredne tehnike in drugih organizacijskih skupin festivala je čez glavo zaposlenih s povsem drugačnimi obveznostmi, kot so jih bili vajeni prejšnja leta. Pri tem je žal še najmanj takih, ki bi si lahko privoščili zaslužen dopust...

Tako je tudi prireditveni odbor na svoji seji z edino točko dnevnega reda — festival: da ali ne — lahko z obžalovanjem sklenil, da bo prireditev prestavljena za nedoločen čas, potem ko je vsestransko osvetlil razloge za to odločitev. Če bi se razmere le izboljšale, bi prireditev le izpeljali

še jeseni, zaradi njene vezanosti na odprto prizorišče pa je možno, da jo bodo Beltinci lahko izpeljali šele naslednje leto.

Prireditelji festivala se torej po tej poti z obžalovanjem opravičujejo številnim ljubiteljem ljud-

ske pesmi, plesa in glasbe, ki bodo tako ostali za kdo ve koliko časa prikrajšani za to bogastvo.

A upamo, da bosta namesto smrtosnih akordov ubijalske tehnike in zlohotnega lajanja povelj za uničevanje ljudi kaj kmalu spet povezovala pravska pesem in ples, ki bosta prispevala k zdravi sprostitvi sedaj tako napeutih in do skrajnosti razčlovečenih medsebojnih odnosov med nekaj domala idilično skupnostjo narodov in narodnosti na jugu

Balkana. Prijatelji folklore upamo v srečnejšo prihodnost! In če je najmanj, kar lahko storimo zdaj, to, da preložimo prireditev, kakršna je beltski festival, smo to tudi v interesu številnih oblikovalcev brez dvoma pripravljene storiti. Tudi za svobodno, neodvisno Slovenijo, katere kali in korenine so tudi v njeni ljudski zapuščini, ki jo obujamo in ohranjamo, končujejo beltski kulturniki.

-MZ-

Od Halikanuma do Lendave

V drugem stoletju po našem štetju se je začel rimski imperij majati, kar so izkoristili zaslužena plemena. Proti koncu 4. stoletja so se v severnem delu Panonije dvignili zahodni Goti, kmalu pa je mogočim kralj Hunov Atila leta 441 po našem štetju v celoti zasedel Panonijo in s tem uničil cvetočo rimsko kulturo v naših krajih. Iz tega časa so se ohranila nekatera zemljepisna imena. Reka Krka, ta teče nedaleč od Lendave in se izliva v Muro, je menda dobila ime po materi Atilove žene Kerk, ki naj bi pri kopanju v njej utonila. Nedaleč od Lendave v Dolgi vasi je enemu od vodnjakov (izvirov) ime Oltarkut (oltar — studenec), ki se je med ljudmi ohranilo do danes. Huni so kot živinorejsko plemo napajali svojo živino pri izvirih in ob njih darovali svojim bogovom.

Atila je leta 456 umrl, po njegovi smrti pa so naše kraje zasedli vzhodni Goti, ki so ostali le nekaj

desetletij. Proti koncu 5. in začetku 6. stoletja so se v zahodnem delu Panonije naselili Slovani. Bili so dobri poljedelci, lipo so imeli za sveto drevo. Na ruševinah nekdanjega rimskega Halikanuma so zgradili novo naselbino in jo imenovali Lindau (lipov park). Tako je nastala naselbina, ki ima danes

Brskamo po zgodovini

ime Lendava. V tej dobi je v severni Panoniji vladal knez Pribina, ki je prestopil v katoliško vero. Njega je nasledil sin Kocelj s prestolnico v Blatogradu v bližini Blatnega jezera. To je čas, ko sta tudi v naših krajih širila krščansko vero brata Ciril in Metod, ki sta se zadrževala v Koceljevi prestolnici. V tistem času je bila sezidana stara cerkev v Turnišču, ki je ohranjena še danes. Leta 840 je bila, v takratnem kraju Lindau zgrajena prva cerkev, naselbina pa je dobila novo ime Lindaukirchen. To ime je nosila dolgo let. O zgodovini naselbine iz tega obdobja vemo le malo, zagotovo pa lahko trdimo, da se ni širila pod gradom, stala je na kraju, kjer stoji stari zdravstveni dom, torej bolj proti Dolgi vasi. Prvi grad je bil zgrajen okoli leta 900. Zgodovinski viri pravijo, da ga je sezidal madžarski kralj Ladislav, stal pa je na zelo pomembni poti, po kateri je korakalo mnogo vojsk. V tistem času je bil grad med najbolj pomembnimi utrdami. Leta 1242 so ga delno porušili Tata-ri. 1282. je Ladislav grad podaril Stefanu Haboldu, sinu hrvaškega bana. Njegov sin pa je grad obnovil in od tedaj ima iloriso obliko črke L. v čast kralju Ladislavu. Grad je imel velik pomen zlasti v času turških napadov. Naselbina se je vedno bolj širila pod gradom, v katerem so se menjavali lastniki vse do zadnjega grofa Esterházyja po koncu prve svetovne vojne. Takrat je bila Lendava priključena Jugoslaviji in ima sedanje ime.

JD

kulturni koledar • kulturni koledar • kulturni koledar

prireditve

MURSKA SOBOTA: V kinu Park bodo od 18. do 22. julija predvajali film režiserja Kevina Costnerja PLEŠE Z VOLKOV — film je dobil sedem oskarjev. Film je bil razglašen za najboljši film leta.

razstave

MURSKA SOBOTA: V galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec je odprta razstava slik akademskih slikarjev Gerde Wasmuth-Pohley iz Ingolstadta. Razstava je na ogled vsak dan od 15. ure, odprta bo do 23. julija in verjetno podaljšani.

RADENCA: V razstavnem salonu hotela Radin je do 20. julija

na ogled razstava slik akademskih slikarjev Petra Kanclerja iz Maribora.

LENDAVA: V razstavnih prostorih lendavskega gradu je stalna razstava likovnih in kiparskih del dosedanjih mednarodnih likovnih kolonij.

MURSKA SOBOTA: V Pokrajinskem muzeju je odprta vsak dan (razen ponedeljka) od 10. do 12. ure stalna razstava iz muzejskih zbirk.

LJUTOMER: V galeriji Antea Trstenjaka je na ogled razstava slik akademskih slikarjev Jožeta Marinčca. Odprta bo do 20. julija.

knjižnice

LJUTOMER: Knjižnica je odprta v ponedeljek, sredo in četrtek od 8. do 17. ure, v torek in petek pa od 8. do 12. ure.

MURSKA SOBOTA: Vsi oddelki Pokrajinske in študijske knjižnice so julija in avgusta odprti od 8. do 14. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure.

LENDAVA: Knjižnica je odprta v ponedeljek, sredo in petek od 10. do 18. ure, čitalnica pa vsak dan od 7. do 15. ure.

uspešnice tedna

V knjigarni Dobra knjiga vam za ta teden priporočajo: Viktorija Holt: SIRENINA PESEM, Pomurska založba Penelope Lab: OTROK ROJSTVA DO ŠOLE, založba Domos Carin Felix: LEPOTA IN ZDRAVJE, založba Mladinska knjiga.

ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ IN POMURSKI SEJEM G. RADGONA
VABITA K SODELOVANJU SKUPINE, DRUŠTVA IN DRUGE NA 14. PARADI KMEČKIH OPRAVIL IN OBČAJEV
Parada bo v NEDELJO, 25. avgusta 1991, ob 10. uri po ulicah mesta G. Radgona.
Na paradi sodelujejo skupine z največ 10 vozovi oz. petimi prevoznimi sredstvi in celovitim prikazom ene dejavnosti. Ker gre za ohranitev naše kulturne dediščine iz kmečkega in obrtnega življenja, naj bodo prikazi izvirni.
Posodba komisija bo ocenjevala predvsem to. Najboljše skupine bodo prejele plakete Pomurskega sejma.
V skupno posameznih prikazov lahko sodelujejo folklorne skupine, kmečke godbe in ansambli. Predvideno je, da bodo posamezne manjše skupine in posamezniki lahko predstavili svojo dejavnost na sejmšišču po končani paradi.
Aktivni kmečki žena ponujamo med parado možnost prodaje prebrambenih izdelkov po Gornji Radgoni.
Vse skupine naj svojo udeležbo obvezno prijavijo pisne najkasneje do 1. AVGUSTA 1991 na naslov: ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ Gornji Radgona, Partizanska 25/II, 69250 GORNJA RADGONA.
Prijava naj vsebuje:
— naziv skupine, društva ali organizacije in kraj,
— naslov vodje skupine, po možnosti tel. številka,
— kratak opis prikaza,
— število udeležencev,
— število vozov,
— navedite, če želite svoj prikaz ali samo del predstaviti na sejmšišču, navedite prehrabene izdelke, ki jih želite prodajati.
Vse prijaviteljne skupine imajo obvezen posvet, ki bo v ponedeljek, 12. avgusta 1991, ob 10. uri na sedežu ZKO Gornja Radgona. Na posvetu bodo dana vsa potrebna navodila.
Informacije lahko dobijo skupine na ZKO Gornja Radgona po tel. (069) 61-093 ali tel./faks (069) 61-373.
Vabimo skupine, da se prijavijo pravočasno in da sodelujejo na tej prireditvi vsako leto privabi veliko obiskovalcev. ORGANIZACIJSKI ODBOR

NAJDENO, POZABLJENO, ZNOVA NAJDENO

Direktor hotela Taba Hilton v Egiptu Neil Mathieson je bil prepričan, da se ima iraškemu diktatorju Sadamu Huseinu zahvaliti za odkritje svojevrstne arheološke senzacije. Hotelski menedžer, doma iz Velike Britanije, med zalivsko vojno v svojem hotelu na Sinjskem polotoku ni imel gostov, zato pa toliko več časa za dolge sprehode. Na teh pohodih po puščavi, znani še iz starozaveznih časov, je Mathieson odkril granitne table z vreznimi podobami vojščakov in starih napisov. Arheologi, ki jih je poklical iz Kaira, so govorili o velikih najdbi in senzaciji, izraelski strokovnjaki pa so bili nad nevednostjo egiptovskih kolegov presenečeni. Med izraelsko zasedbo Sinaja so o teh najdbah že poročali egiptovskim arheologom. Najdeno je torej že pozabljeno. Razočarani amaterski arheolog je takole razložil vso zadevo:

»Kairski strokovnjaki so zato tako malomarno ravnali s starinami, ker so sovražili puščavo.«

Njena najljubša toaleta

Kraljica rožnatih povesti, neuničljiva Barbara Cartland, ki je med drugim tudi mrzla babica princeze Diane, se vneto pripravlja na bližnjo vnučljino 30-letnico. Središčno vprašanje je seveda: Kaj obleči? Omarja je polna razkošnih toalet — o okusu katerih seveda ne bomo zapravljali besed — ampak težave so kljub temu neizmerne. Morda pa bo slavna pisateljica morala obleči za to izjemno slovesnost kaj drugega.

UMOR ZA MILIJON MARK?

Za mestom Passau se Donava razširi v umetno jezero. Ribič Alois Proll je nekega meglenega spomladanskega jutra opazil v vodi žensko truplo, ki se je zataknilo med dva kamna. Zelo težko ga je spravil na svoj plitki ribiški čoln, saj je ženska tehtala sto kil. Bila je brez obleke, iz glave ji je še kapljala kri.

Obdukcija je pokazala hude telesne poškodbe, ki so zakriville smrt. Na bližnjem pokopališču so jo pokopali kot neznanko. Klobčič se je začel odvijati šele kasneje, a še zdaj ni razmotan. Nekaj dni po grozljivi najdbi je nastalo vznemirjenje v uredni-

štvu munchenske ženske revije Harpes Bazaar, Margit Ottstadt, sicer vedno točne novinarke, ki je bila dvajset let pomočnica urednice revije Freudlin, pred kratkim pa je prešla v Happes Bazaarju, že nekaj dni ni bilo v službo. Na domači telefonski številki se ni oglašal nihče — policiji so prijavili, da je izginila znana novinarka in v Passau so po opisu ugotovili, da je bila nesrečna utopljenka, ki so jo medtem že pokopali, ravno Margit Ottstadt. Kriminalna policija je začela preiskavo v krogu njenih znancev. Najbolj sumljiv je bil Stefan R., zastop-

V zadnjem letu je ameriška radarska sonda Magellan poslala veliko število podatkov o planetu Venera. Ti podatki, ki so prišli z velike daljave, so znanstvenike presenetili, toda sedaj o podobi tega planeta, ki je od nas oddaljen 38,8 milijona kilometrov, vedo skoraj toliko kot o podobi Meseca ali celo Zemlje.

Venera je našemu planetu po svoji geološki sestavi presenetljivo podobna. Strokovnjaki z ameriške vesoljske uprave NASA so naš sosednji planet namreč že v veliki meri kartografirali. To jim je omogočila ameriška radarska sonda Magellan, ki kroži okoli Venere od aprila 1990 dalje in njeno površino »otipava« s kakšnih 39 kilometrov ozkimi programi s pomočjo radar-skih žarkov.

Na teh kartah je mogoče prepoznati gorovja in nekakšnim otokom podobne gorske

nik za prodajo srčnih pacemakerjev, s katerim se je Margit večkrat shajala in sklenila v njegovo korist življenjsko zavarovanje za — milijon mark. Morda ga je Margit Ottstadt hotela prisiliti, da bi se ločil. Lahko da je grozila, da bo vse povedala njegovi ženi. Sumljiva je tudi neka ženska, ki je tistega dne, ko so novinarski kolegi zadnjič videli Margit, rezervirala v hotelu za dame iz Münchna sobo. Blizu tega kraja so potem našli Margit mrtvo. Pri zavarovalniški družbi pa se je medtem javila neka nečakinja, za katero nihče ni vedel, tudi Stefan R. ne.

ZEMLJEVID SKRIVNOSTNE SESTRE NAŠEGA

PLANETA

planote, ki spominjajo na zemeljske kontinente: Ishtar Terra na severu, ki je približno tako velika kot ZDA in Aphrodita Terra, ki ima podobne razsežnosti kot Afrika.

Na teh dveh visokih planotah sicer večinoma ravninske Venere se raztezajo gorovja, ki so na predelu Ishtar Terra z 11.000 metri višja kot Himalaja.

Znanstveniki so tem »kontinentom« dali imena antičnih boginj ljubezni. Afrodito so na primer stari Grki častili prav tako kot so častili Rimljani Venero, medtem ko je bila Ishtar boginja starih Babiloncev.

Podatki z radarske sonde so prinesli množico novih spoznanj o Veneri. Tako na primer ta planet, ki ima podobno velikost kot naša Zemlja, kaže sledove močnega delovanja ognjenikov, ki morda delujejo še danes. Sledovi ognjeniške lave se vlečejo na razdalji več sto kilometrov.

Sonda je odkrila ravnine z drobnimi vzorci, ki so takšni, kot da bi jih nekdo narisal s svinčnikom in o njihovem nastanku imajo znanstveniki na

voljo le posamezne domneve. Morda ima Venera, podobno kot Zemlja, kontinentalne plošče, ki »plavajo« na nekakšnih kameninskih plasteh.

Planeta Mesec in Merkur sta posejana s kraterji, kakršnih je na Veneri le malo, vendar nobeden od njih nima v premeru manj kot osem kilometrov. Razlog: le zelo veliki meteoriti lahko prebijajo atmosfero Venere, ki je 90-krat bolj gosta kot zemeljska, vsi manjši meteoriti pa izgorejo že pred dotikom s površino planeta.

15. maja je sonda Venera že »pretipala« v vsem njenem obsegu. Zdaj pa naj bi sonda Magellan izpolnila še tri dodatne naloge: najprej naj bi kartografirala še tista preostala območja, ki doslej niso bila obdelana. Druga naloga je kolikor mogoče temeljito snemanje celotne površine Venere, ki naj bi dokončno odgovorila med drugim na vprašanje, če na tem planetu še delujejo ognjeniki. Tretja naloga pa je raziskava Venerinega težnostnega polja.

Po podatkih ameriške vesoljske uprave energetske rezerve sonde Magellan zadostajo še za nadaljnjo štiri leta raziskovanj Venere.

GUERNICE NE BO

Španski minister za kulturo Jordi Soleura je sporočil, da slavne Piccasove slike Guernice med olimpijskimi igrami naslednje leto ne bo v Barcelono. Prenajanje Guernice iz Madrida v Barcelono, je pojasnil minister, bi povzročilo hude pravne, pa tudi teh-

nične probleme zaradi dimenzij slike (dolga je sedem metrov).

Župan Barcelone je pred časom na španskem ministrstvu za kulturo vložil zahtevo, da se Piccasova slika razstavi v španskem paviljonu na olimpijskih igrah, ki bo rekonstrukcija paviljona španske republike iz 1937. leta na svetovni razstavi v Parizu. Zbirnica pretresljivo pričevanje nemškega bombardiranja baskovskega mesteca v začetku španske državljanske vojne — je bila prvič razstavljena prav na svetovni razstavi v Parizu.

Bencin je zamenjalo sonce

Naši severni sosed, ki, kot kaže na sliki, malce bolj skrbijo za alternativno energijo kot pri nas, so imeli pred nedavnim v Gradcu veliko revijo avtomobilov na sončno energijo. Cilj vožnje takih vozil je bil na grajskem hribu, nedaleč od stolpa z uro, in čeprav je cesta ponekod dokaj strma, so vsa vozila pripeljala do vrha. Mnoga so bila domače izdelave, zato tudi nekoliko nenavadnih oblik, kot to na našem posnetku, ki je tudi pripeljalo do cilja.

RIMSKO GLEDALIŠČE POD LIZBONSKIMI

ULICAMI

Pod grdo pločevinasto streho in za ograjo iz letov in žice se skrivajo ostanki rimskega mesta, ki se danes imenuje Lizbona. Našli so jih v uličici za romansko katedralo Sé iz 12. stoletja. V tem malomeščanskem kotičku mesta so razkrili zidove, ki so bili v času cesarja Nerona (vladal je med letoma 54 in 68) del razkošnega amfiteatra. Sprva so bili zidovi okrašeni s štukaturami, v času gizdavega cesarja pa obloženi z marmorjem.

V portugalski metropoli le malo stvari spominja na rim-

ške čase. Kamnite priče tega obdobja so bile več stoletij neznanе, vse do velikega potresa leta 1755. Takrat so v središču mesta ob odstranjevanju posledic potresa v Rua da Prati odkrili rimske terme, ki so deloma ležale pod gladino talnice.

Nekaj let pozneje so ob čiščenju hiše, ki se je podrla, na trdnjavskem hribu našli votline z ostanki zgradb iz rimskih časov. Neki arhitekt je takrat izdelal risbo in že iz takratnih spoznanj se je dalo sklepati, da je šlo za amfiteater. Najdišče pa so potem spet prekrili z novimi poslopji in ga pozabili. Šele ko so leta 1966 mestni očetje dali podreti eno od hiš v Rua de Saudade, so lahko arheologi spet previdno začeli izkopavati.

Ker je ta predel precej gosto pozidan, so dela spet kmalu zastala.

Šele z natančnimi merjenji zemljišča so arheologi dobili približno predstavbo o tem, kaj se skriva pod zemljo. Theodor

Hauschild z nemškega arheološkega inštituta meni, da ima gledališče, katerega orkester in proscenij so zdaj deloma izkopali, skoraj identičnega dvojnika v Meridi na drugi strani meje s Španijo. Izkopali bodo lahko le polovico amfiteatra, na drugi polovici stoji stanovanjska hiša.

Spričo poznejše pozidave strokovnjaki nimajo nobenih opornih točk, s pomočjo katerih bi lahko sklepali, kakšno je bilo rimsko mesto, v katerega središču je stalo gledališče.

Zato so portugalski arheologi na nepozidanem dvorišču bližnjega križnega hodnika katedrale izkopali globoke luknje.

In tam so na svetlo prišle celo fenicijske najdbe. Nemški arheologi menijo, da je malo verjetno, da je bila v bližini ustja reke Tejo fenicijska naselbina. Vendar pa najdbe pričajo, da so domačini s Fenicijani trgovali. In morda so že Fenicijski mestu dali ime: Alis ubbo pomeni v njihovem jeziku »prijeten zaliv«. Iz tega se je morda razvilo rimsko ime mesta Olisipio, iz tega pa je nastala Lizbona.

ZSA ZSA GABOR HOČE OSTATI MLADA

Ivenavadna »zvezda« ni zadovoljna, da ima za seboj devet porok in številne skandale, odločila se je, da se bo vrnila v kronike sveta kot v najboljših časih.

Gaborjeva ne neha presenečati. Nekdanji »vamp«, ki je pravkar dopolnila sedemdeset let, si je, da bi ostala mlada in da bi ugajala, spet nekaj omislila. Odločila se je

za lepoto operacijo, tokrat so bile pod kirurškim nožem njene ustnice. Pregubasta so se ji zdele, s tem se ni mogla spoprijazniti. Zsa Zsa lahko prenese vse, le staranja ne. Kirurški poseg si je privoščila seveda na razkošni kliniki v Los Angelesu in zdaj, po nekaj tednih, je najbrž že v veliki formi. Tako se nadaljuje rožnata pravljica ene najbolj ljubljenih žensk na svetu, ženske, ki očitno nima namena, da bi se prilagodila svojim letom. Devet zakonov, številne čustvene zveze, škandali, cela vrsta operacij — vse to je naredilo iz Zsa Zsa osebnost v hollywoodskem slogu.

Svojo kariero v svetu jet seta je začela hitro, praktično iz nič, zahvaljujoč poroki z nekim turskim diplomatom. Tedaj ni imela niti devetnajst let, prihajala je iz meščanske družine iz Budimpešte, a je pokazala neverjeten talent pri privajanju novemu življenju. Od tedaj je minilo več kot pol stoletja, njej pa uspeva, da se vsa ta desetletja redno pojavlja na prvih straneh časnikov s škandalozno vsebino. Nazadnje je povzročila škandal pred kratkim, ko se je skregala s prometnim policistom. Zato so jo sicer aretirali, a ji s tem naredili dobro reklamo.

Liknja v asfaltu na moški mestu. Sedave v Lendavski ulici v Ljubljani, je ničdar veka. Zaidnuk tipa zanič amarilizeri na aolojaj, bi se pa skrben poveljnik tanka tudi malo zastavo prele kak bi preje jelo, zatou ma ta liknja v ton dan tudi vojnostranski pomen pa hasek. Dokič je bojna, naj, ostane. Po bojni, gda de se račun tuzem nacaaj opelavati, pa znamo, ka de pou cete zavolo te liknje eno tri mesece zaprejte ka do fo zadelavali, v naslednjof rezoni do fo pa zice rednoki tri mesece na fino krpali. Gela ro na Kovacovoj ulici pločnike asfaldefrali, je dela scov ene talige asfalta ta odpelati, pa misce nej moč talig, zatou ka v soboti ose z marinami delajo. Smrt taligan, tehnika narodu! Brat Bencin.

Nova odkritja o faraonih

Ken Weeks, profesor egiptologije na ameriški univerzi v Kairu, je v torinskem muzeju našel na papirus, ki opisuje, kako so pred 3500 leti oropali grob faraona Tamzesa. Dokument navaja, da so plenilci oropali tudi grobove njegovih sinov, ki sta v neposredni bližini.

Weeks je na terenu našel grobo po opisih na papirusu. Ugotovil je, da je na tem mestu britanski arheolog Howard Carter pred sedemdesetimi leti iskal grobnico faraona Tutankamna.

Carter je našel vhod v grobnico in ga označil s »kv 5«. Ko je ugotovil, da je grob oropan, ga je zakopal. Tako je Weeks ponovno odkril tisto, kar je bilo že odložitno, saj Carter »kv 5« ni vnesel na zemljevid grobov v dolini Treh kraljev. Weeksovo odkritje kaže, da je eden najmočnejših egiptovskih vladarjev uporabil najmanj sto let star grob, da je zakopal svoja sinova.

PA ŠE TO...

Med znamenitostmi Rima je tudi ta nenavadna stavba iz antičnega časa. Imenuje se Panteon in je bila nekoč pogansko svetišče.

Zgradbo so hoteli porušiti, a jo je dal eden od papežev predelati v krščansko svetišče. Njemu se lahko Rimljani zahvalijo, da stavba še danes stoji in je eno od znamenitosti večnega mesta ob Tiberi.

ENA NAJSTAREJŠIH BIBLIJ

PO DVESTO LETIH

Eno najstarejših izdaj biblije, ocenjeno na 1,6 milijona dolarjev, bodo prodali na dražbi 27. novembra letos v Londonu. Vrednost biblije, ki jo imenujejo 36 vrstic, kolikor jih je na vsaki strani, je v tem, da je samo 13 takih primerkov, že več kot 200 let pa se niti eden ni pojavil na trgu. To je edini primer biblije, tiskane leta 1460 v Bambergu, ki je še vedno v zasebni lasti in ima zaradi tega večjo vrednost od Gutenbergove, ki so jo tiskali štiri leta prej, vendar je ohranjenih 48 izvodov.

SKRIVNOSTI VAŠIH DLANI

SIFRA: POLETJE

Največkrat je temu krivo naše napačno presojanje. Vsi smo družbena bitja, živeti moramo skupaj z ostalimi ljudmi, kot prijatelji, znanci in sovražniki. Nihče od nas ne more živeti sam.

Vam se lahko zgodi da bo krog ljudi okrog vas majhen. Sami presodite če vam to ustreza. Pogostokrat sanjate, bolj bi bilo za vas da stvari vidite takšne kot so in ne takšne kot bi po vaše morale biti. To pa ne pomeni, da bi se morali tega povsem odreči, ali to navado opustiti.

Vaši življenjski nazori so dostikrat zastareli in ne najdejo pri drugih vedno odziva. Vedno naj-

dete takšne ljudi, ki jih je lahko voditi. Podedovali boste neko bolezen. Sreča vas bo reševala pred tragičnimi posledicami nesreč. Dve črti zakona na levi roki pomenila realizacijo le enega.

Ljubezenske težave vam bodo grenile življenje. Zakon bo v zrelih letih, otrok pa če bo, bo bolehal. V poklicu vas vodijo ambicije, ki niso prave, ker vam manjka talenta, znanja in vztrajnosti.

Nasvet: Vsega česar se človek loti, naj bo s pravo mero poštenosti. Že najmanjšo laž moramo plačati. To je modro pravilo, zoper katerega ne moremo nič.

DETAJLI POUČARJAJO INDIVIDUALNOST

V svetu, kjer (za zdaj še) ni treba trepetati pred vojnimi strahotami kot nam, se precej ukvarjajo tudi z modo in eleganco. Nežni toni poudarjajo ženskost, pa tudi drobnih detajlov ne zanemarjajo, saj pomenijo individualnost. Po drugi strani se kreatorji poletne mode poigravajo s klasičnimi oblikami in barvami.

ZA LJUBITELJE CVETJA

CVETJE KRASI MIZO

1. CVETJE KRASI MIZO

Ko aranžiramo mizo je uspeh zagotovljen od naše iznajdljivosti in spretnosti, oziroma kako bomo pogrnili prt, dali servijete, kako bomo postavili posodo, pribor, kozarce in kako se bo vse to spojilo s cvetličnim aranžmajem.

Večkrat gospodinje najdejo prav v tem delu zadovoljstvo. Odziv omizja pa je izražen z besedami gostitelja in s priznanjem, ter z razpoložljivostjo in tekom, ki ga gostje imajo. To je plačilo za majhen trud — za trud, ki ni bil vložen samo za prijetno telesno počutje, temveč tudi za to, da bi ustregli estetskim zahtevam. Aranžiranje pogrinjka je umetniško delo, saj v svojem delu ovekoveči delček sebe; neko zamisel ali nek doživljaj, ki je nastal iz njegovih občutkov. In kakšne zahteve moramo upoštevati pri pogrinjku? Namizno okrasje se mora ravnati in živeti v namizni pribor, velikost mize in barvni tist notranje opreme.

2. Vse kar izberemo za okras mize, mora ustrezati tudi namenu, zaradi katerega se je omizje zbralo. Za otrokov rojstni dan je potrebno pisano veselo in drobno cvetje živahnih barv in z ureditvijo, ki je primerna otroku. Medtem ko za popoldansko družbo ob kavi ali čaju pripravimo cvetje z mirnimi in jasnimi barvami. Ni potrebno, da je povezano z visokimi stroški. Majhen šopek drobnega cvetja sporoča npr. prijeten zunanji pozdrav in s tem daje novemu dnevu pravi začetek.

Za popoldan pripravimo mizo nekoliko bolj svečano.

Cvetje na mizi nikakor ne sme biti v napoto. Če pa imamo na mizi tudi za cvetje zadosti prostora,

se moramo na vsak način ozirati, da se nasproti sedeči gostje morajo videti, in imeti priložnost za pogovor.

Glavna količina cvetja in listov se naj razprostira pod višino 25 cm.

3. Močna tehtivost cvetja moti goste.

Zelo močan vonj imajo žametnice (Tagetes). Kljub temu se za pogrinjek žametnice lahko uporabljajo, vendar jim odstranimo liste. Prav tako močno tehtijo hiacinte, lilije. Vonj je odvisen tudi od razcvetelosti cveta.

Lep cvetlični aranžma požiivi ves prostor.

Olga Varga

POŠKODBE PRI GOSPODINJSKIH OPRAVILIH

Pri gospodinjskih opravilih zelo pogosto pride do nesreč in poškodb. Strokovnjaki svetujejo gospodinjam, da naj čistijo okna na majavih stoli, ampak naj si priskrbi trdno lestev. Nevarne so tudi preproge in tekači na zloščeni tleh. Padcu se lahko izognemo tako, da podnje položimo nedrsečo podlogo. Po stanovanju naj ne ležijo dolgi kablji za električno napeljavo, stopnice naj ne bodo polakirane in zloščene, ker na njih drsi.

Toda če že pride do zvinov, udarnin in nategnjenih mišic, so najboljše staro in učinkovito sredstvo za lajšanje bolečin mrzli obkladki. Za silo si lahko pomagamo tako, da zvijemo nekaj kock ledu v krpo in takšen obkladek položimo na poškodbo. Mrzel obkladek vpliva na živčne končiče in umiri bolečino. Poleg tega ustavi tudi krvavitve, vnetja in uplahnjene otekline. Zelo pomembno je, da si ga na poškodbo položimo čim prej.

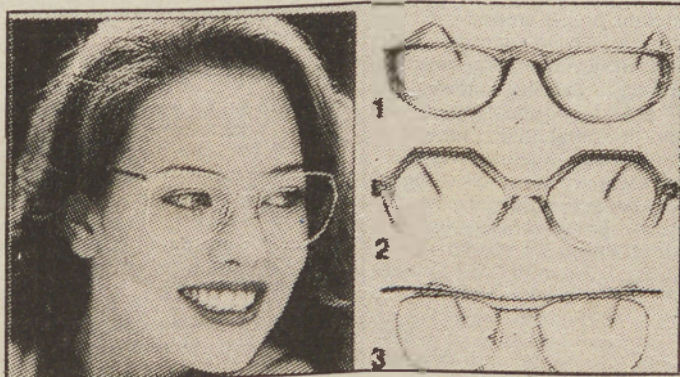
Kodri za slušno prizadete

Psi so postali zanesljivi pomočniki za mnoge slušno prizadete. Ideja, da bi olajšali življenje gluhonim ljudem, ki slabo slišijo, se je porodila lastnici firme Glen Anderson v Južni Afriki. Ugotovila je, da so najbolj sposobni psi malteški kodri. Te je mogoče zdresirati v zelo kratkem času. Poleg tega mladiči niso tako dragi, da si jih invalidi ne bi mogli privoščiti. Psi gospe Glen z naučenimi gibi opozarjajo na zvočen pred vhodnimi vrati, na otroški jok ali na nenavadno gibanje in šume v stanovanju. Mimogrede: V Sloveniji je pet tisoč slušno prizadetih ljudi.

ŽOGA

Posebnost te žoge je, da se z njo lahko naučimo plavati. S posebnimi trakovi, ki so sestavni del, si pritrdimo žogo na hrbet in lahko plavamo z nogami in rokami, ne da bi nas kaj oviralo. Žoga je odličen pripomoček za učenje plavanja zlasti za otroke, nudi varnost, lahko pa jo uporabimo tudi kot bojo za označevanje na vodi.

Ovalno oblikovan obraz je običajno pravih potez, ki ga ni treba poudarjati ne popravljati. Pristojijo mu vsake vrste okvirji za očala, tudi najbolj izvirni in zabavno oblikovani. Privoščimo si lahko karkoli, očala so nam v okras.

ZA VAŠ POLETNI ŽAR

Polnjeni svinjski zrezki

Za 8 oseb potrebujemo: 2 zeleni in 2 rumeni papriki, 300 g mešanega mletega mesa, sol, poper, mleto sladko papriko, 1 kg svinjskega stegna v kosu in 4 žlice olja.

Paprike očistimo in narežemo na kockice. Zmešamo mleto meso, paprike, sol, poper in mleto sladko papriko. Oplaknemo meso in ga do suhega obrišemo. V žepu nadevamo mešanico mletega mesa. Narežemo na debele rezine, jih spnemo s spilami in kovinskimi nabodali. Olje zmešamo s poprom in soljo, s to mešanico narežemo mesne rezine. Pečemo na razgretem žaru 10 do 12 minut. Ponudimo s kruhom in zeleno solato.

Kupon za brezplačno analizo

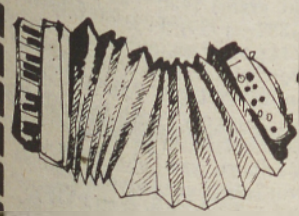
Ime in priimek _____

Datum rojstva _____

Točen naslov _____

Sifra _____

Kupon pošljite na naslov: Podjetje za informiranje, Titova 29, Murska Sobota (Za Skrivnost vaših dlani)

ZAIGRAJMO
IN ZAPODJMO
PO DOMAČE

NA MURSKEM VALU

Glasujem za:

Izvajalec:

Skladba:

KUPON 23

Lestvica narodno-zabavnih melodij prejšnjega tedna:

1. VZPON NA TRIGLAV — Ans. Marela
2. MLADI KOT SMO NOČI — Alfi Nipič
3. NAKRESANI GODCI — Ans. Mira Klinca
4. VZEMI SI ČAS — Ans. Avenik
5. MURA — Trio Škerjanc in kvartet Jeruzalem

Glasovnice pošljite na naslov: MURSKI VAL, Titova 29, 69000 M. Sobota.

Lestvico domačih pesmi lahko poslušate ob četrtkih od 18. do 19. ure na MURSKEM VALU.

Nagrajenci:

MARKO JURIČ, Borisa Zihnera 14, 69000 Murska Sobota
DRAGO BRAČKO, Paričjak 22, 69252 Radenci
DRAGICA HAMERŠAK, Lendavska 8, 69000 Murska Sobota

SESTAVIL MARKO NARFAT	STAREJŠI AM. FILM IGRALEC IN PEVEC	MESTO V SREDNJI ITALIJI	JUGOSLOV. SLIKAR V PARIZU [MILIVOJ]	OLIVER MLAKAR	LJUBKO VALNO ZENSKO IME	NEKDANJI JAPONSKI PREMIER	VELIKA OPLETENA STELKA NICA
SPOLNA PLUORA S KAKO PRIMO							
ODMOR V VERZU NA KONCU STOPICE							
BREZ- VERSTVO							
NAJVEČJA AFRIŠKA REKA				DIKTATOR AMIN PR. FILM IGRALEC			
RUDAR					NAŠI ALFA IN OMEGA SLOVENSKA SMUCARICA		
NEMŠKA PISATE- LJICA (NELLY)						AMPER	
AVTOMO- BILSKA OZNAKA ITALIJE		DEKOR	TENISAČ LENDL SPOKHJI DEL GLAVE			DAVNO AZIJSKO LJUDSTVO	
INVENT- NOST, ODLIČNOST							
GRANI- ČARJI V STAREM BIZANCU							PROGA
NEUMNEŽ						OZEK KONEC POLOTOKA NARIJ	
LETOVI- ŠČE NA MURSKEM POLJU							
STARO- ŽIDOVSKI KRALJ				GOROVJE V SAHARI (TUDI ASBEN)			

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Voderavno: bastard, Ukrađen, Enatika, Naga, in, A, asana, VS, Ayar, etika, novinka, tla, TAM, up, sura, referat, acetati.

VELIKO SO ŽE POSTORILI, A VELIKO JIH ŠE ČAKA

Voditi krajevno skupnost v sedanjih razmerah, je zahtevna naloga, ki zlasti od predsednika sveta terja veliko prostega časa in dela. Zato je težko dobiti ljudi, ki bi bili pripravljeni prevzeti funkcijo predsednika sveta krajevne skupnosti. Tako je bilo tudi v krajevni skupnosti Odranci, ki sodi med večje v lendavski občini. Šele v drugem krogu je prevzel funkcijo predsednika sveta, in to z omejenim mandatom za eno leto, Franc Mlinarič, ki je bil tokrat naš sogovornik.

»V naši krajevni skupnosti si prizadevamo, da bi delo teklo neprekinjeno in brez zastojev ter da bi kar najbolje obračali denar krajevnega samoprispevka. To nam v veliki meri tudi uspeva, čeprav je denarja za hitrejši razvoj kraja vedno premalo,« nam je povedal Franc Mlinarič, ki tudi zastopa Odrance v zboru krajevnih skupnosti skupščine občine Lendava.

V krajevni skupnosti Odranci, ki šteje 1730 prebivalcev, so letos že veliko postorili pri ureditvi javne površine. Najprej so obnovili ulično razsvetljavo, za kar so porabili 95.000 dinarjev. Zimsko obdobje so izkoristili za urejanje prostora v vaškem domu, kar je stalo okrog 200.000 dinarjev. Dvotretjinski delež so prispevali za ureditev strehe z ventilacijo in zle-

KRAJEVNA SKUPNOST ODRANCI

bovi na telovadnici osnovne šole. Predračunska vrednost vseh teh del znaša 160.000 dinarjev. Kupili so hidrofor za vodno črpališče, na katerega so morali čakati tri mesece, zato upajo, da ga bo

FRANC MLINARIČ — predsednik sveta KS Odranci

vzdrževalec v najkrajšem času namestiti. Z vseh divjih odlagališč so odpeljali smeti na centralno smetišče v Dolgi vasi. Prav tako so organizirali večredno akcijo za pospravo stekla, starega železa in keramike, tako da je

kraj postal lepši. Letos bi radi uredili dvorano v vaškem domu, če bo seveda dovolj denarja. Priprave so stekle tudi za gradnjo nove mrliške vežice na pokopališču, vendar pa imajo težave z delom zemljišča, ki bi ga potrebovali, saj je lastnik v Kanadi.

Med zelo zahtevnimi nalogami, ki jih čakajo v prihodnje, je napeljava kanalizacije s čistilno napravo, za kar so že naročili študijo. Le-to bi gradili etapno, njena uresničitev pa pride v poštev ob posodobitvi regionalne ceste Murska Sobota—Lendava. Pri tej zahtevni nalogi pa tudi računajo na pomoč republike, saj Odranci spadajo v demografsko ogrožena območja v Republiki Sloveniji. Poleg vseh teh del in načrtov pa v Odrancih urejajo tudi parcele za stanovanjske hiše na Grečicah. Sicer pa bodo v teh dneh še prepletkali avtobusno postajališče in postavili table s prepovedjo kopanja v Gabrovih grabah. Letos niso uspeli navoziti gramoza na poljske poti, pri krajevni skupnosti pa se tudi jezijo, da nekateri kmetje pri oranju in branju nanašajo na poljske poti zemljo in travo, potem pa jih ne očistijo, kar jim povzroča določene težave pri vzdrževanju teh poti.

Feri Maučec

Krajevna skupnost Beltinci

DOBRO NALOŽEN DENAR IZ SAMOPRISPEVKA

V krajevni skupnosti Lipovci ne mirujejo niti sedaj v teh težkih in nemirnih dneh, temveč si prizadevajo hitro in kar najbolje naložiti denar iz krajevnega samoprispevka, da ne bo izgubil vrednosti. Tako pospešeno gradijo mrliško vežico. Lani so v ta objekt vložili okrog 260.000 dinarjev, letos pa še okrog 250.000.

To je namreč največji letošnji projekt v tej vasi ki bi ga radi čim prej dokončali. Letos so naredili vodovodno in električno instalacijo, notranje omete, vstavili vrata in okna ter jih zastekli, naredili fasado iz bele opeke in tlake ter uredili septično jamo.

Tačas polagajo keramične ploščice, potem bodo opravili sklepna dela na fasadi, obložili jo bodo z ladijskim podom, uredili poti do vežice in zgradili stolp z zvonikom. Poleg tega nameravajo kraj počitka in cvetja razširiti za 6 hektarjev ter zasaditi živo mejo. Stare ciprese in ograjo bodo posekali ter jih zamenjali z novimi. Prav tako bodo porušili staro mrliško vežico, v kateri so le shranjevali opremo. Novo mrliško vežico bodo predvidoma predali namenu prihodnje leto.

Tačas tudi urejajo okolico vaškega doma, navajajo zemljo, zasajajo rože in postavljajo žično ograjo. V spomladanskih mesecih pa so tudi uspeli navoziti gramoza na poljske poti, za kar so porabili okrog 65.000 dinarjev.

Zaradi številne kmetijske mehanizacije je bilo potrebno poljske poti urediti. Vse to financirajo iz sredstev krajevnega samoprispevka.

Naslednja akcija, ki jo name-

Gradnja nove mrliške vežice v Lipovcih

ravajo izvesti v Lipovcih, je gradnja kabske televizije, projekt bodo financirali naročniki sami.

Za kabsko televizijo se je do sedaj prijavilo okrog 120 naročnikov. Dogovarjajo pa se že tudi o izvajalcih del. Načrtujejo 6 zemeljskih, 8 satelitskih in 1 interni kanal. Slednjega bi uporabljali za krajevno informiranje.

Sicer pa povzroča po besedah predsednika sveta krajevne skupnosti Janka Bezjaka-Lipovčana največ skrbi oporečna pitna voda iz krajevnega vodovoda.

Vsebuje namreč precej več nitratov, kot je dovoljeno. Zato je krajevna skupnost pred kratkim vsakemu gospodinjstvu poslala priporočilo za omejeno uporabo pitne vode. Istočasno pa so tudi priporočili kmetovalcem, naj omejijo uporabo gnojnice in du-

sičnih mineralnih gnojil na območju krajevne skupnosti, zlasti v bližini vodovodnega zajetja. Če se pitna voda kmalu ne bo izboljšala, kakovost vode namreč nenehno analizirajo, potem bodo morali razmišljati o priključitvi na občinski vodovod, za kar bo potrebno precej sredstev, ki jih še nimajo. Akcijo načrtujejo skupaj s krajevnima skupnostima Bratonci in Beltinci, katerih krajanje prav tako pijejo oporečno vodo. Po zadnji analizi pitne vode v Lipovcih vsebuje le-ta skoraj dvakrat več nitratov in drugih snovi, kot je to po normativu dovoljeno. To pa je prav gotovo znak za alarm.

Feri Maučec

GORNJA RADGONA

Godbeniki v novih uniformah

Pihalni orkester v Gornji Radgoni je pred kratkim dobil nove uniforme. Stale so 190.000 dinarjev. Ker pa Zveza kulturnih organizacij Gornja Radgona zneska ni v celoti poravnana, so godbeniki zaprosili za denarno pomoč nekatere dejavnike v občini. Radgonski pihalni orkester se je precej pomladil in šteje 40 članov. Vodi pa jih Slavko Ahlin. Godbeniki pravijo, da se v novih uniformah zelo dobro počutijo.

F. Klemenčič

SAH

SIMULTANKA V RADGONI

Ob dnevu radgonske šole so člani Šahovskega društva Gornja Radgona (Manič, Lukič, Mastinšek, Gorenčič in Roškar) odigrali simultanko proti 30 pionirjem radgonske osnovne šole Jožeta Kerenčiča. Med učenci so zmagali Gorinšek, Irgolič in Drvarič.

F. Klemenčič

Poletna razglednica

Foto: D. M.

Slovenija 91

ZASELEK JE POSTAL VAS

Do 1953. leta je bil Ženik zaselek Sovjaka — Asfaltirana cesta povezala kraj s Staro Goro — Žejni sredi vinogradov?

Pregovor Jabolko ne pade daleč od drevesa se je potrdil tudi v družini Čuševih, saj se sin Jože ukvarja z marsičim, s čimer se je njegov zdaj že pokojni oče. Jože Čuš, sicer poslanec Slovenske kmečke zveze v skupščini občine Gornja Radgona, nam je kot iz rokava stresal podatke o Sovjaku in Ženiku. Povedal je, da je bil Ženik dolgo let zaselek Sovjaka, potem pa je končno postal samostojna vas. Zdaj šteje 53 hiš in ima 110 prebivalcev. Ukvarjajo se s kmetijstvom, nekaj pa jih hodi na delo v podjetja. Zanimivo je, da »žalariji« nikoli niso imeli konj, ampak le kravjo vprego in vole. Na ženiškem območju je tudi precej vinogradov, žal pa jih je le malo v lasti domačinov. Pretežno jih imajo Mariborčani. Kupili so jih od kmetijskega kombinata, jih obnovili, sezidali počitniške hišice. Zlasti ob koncu tedna je na tem območju živo, saj se število ljudi najmanj podvoji.

Jože Čuš je našel odgovor tudi na tole vprašanje: Kako pa je nastalo ime Ženik?

»Ko so gradili cerkev na bližnji Stari Gori, je bilo potrebno prepeljati veliko gradbenega materiala iz kamnoloma v Oseku. Kar cele kolone voznikov z vpregami so se gnetle. Tovor je bil težek, živina onemogla, vodičji pa so kljub temu priganjali: »Ženi, ženi...!« Tako naj bi ta zaselek, skozi katerega so se vile kolone, dobil ime Ženik.«

Zdaj je pot skozi Ženik veliko lažja. Od Stare Gore čez Ženik in dalje proti križišču cest Sovjak —

Blaguško jezero (in seveda dalje) se vije asfaltni trak. Tega so gradili v dveh obdobjih in globoko segli v žep, saj so domačini prispevali od 4 do 12 tisoč dinarjev, odvisno pač od gmotnih zmognosti in drugih kriterijev. Vikendarji pa se niso ravno odrezali.

»Pred kakimi 20 leti smo za

Jože Čuš, poslanec z Ženika, ne pozna le sedanje krajevne problematike in dosežkov, ampak je tudi dobro podkovan v zgodovini. Kot njegov oče!

potrebe Ženika, Sovjaka in Brezja naredili vodovod. Nanj je priključenih kakih 100 gospodinjstev in lastnikov vinogradniških in počitniških hišic. Je že dotrajal in je potreben temeljite obno-

ve. Vode je veliko premalo, zlasti ob koncu tedna. Za obnovo potrebujejo 200.000 dinarjev. Razmišljamo tudi o drugačni rešitvi problema — povezavi s kakim drugim vodovodnim omrežjem. Strokovnjaki ne do povedali, kaj se bolj splača, je ugotavljal poslanec Jože Čuš, ki smo ga zmotili pri susedu na.

Pogovor je nanesel tudi na druga področja. Tako smo se deli, da je Ženik vas, ki nima nobenega javnega prostora (ne trgovine, ne gostilne, ne cerkve in šole...), in da je navezan na sosednja kraja Videm ob Savi in v katerega krajevno skupnost spada, in na Staro Goro, kar je tudi v tej vasi vse manj, kar je bilo nekoč. Ostalo je nekaj sv. Duha. Kar zadeva sam Ženik, ne gre prezreti, da se je rodil (v tako imenovani Strigovski grabi) Ivan Vuk-Staroški (1882—1939), ki je bil prirobenik, potopisec, publicist, prevajalec in soorganizator raznih knjižnih založb delavskega in Na Ženiku so našli bronasto lasto sekiro, ki jo hrani muzej Mariboru, vas Ženik pa ima svoj šaljivi grb: sovo z gospodinjstvom. Vendar Ženičani sami ne popijejo veliko vina, ker imajo »njihve« vinograde drugi, zdaj pa jim zmanjkuje še vode.

Š. Sobota

Julija v Baški ne bodo letovali

Otroški dom v Baški, kjer je preteklih letih preživel po dni okrog 2.500 pomurskih otrok, letos se ni sprejel niti enega. Sedaj se je vodstvo do odločilo, da julija tudi ne bodo letovali. Če pa se bo stanje boljšalo, bo mogoče avgusta tovari ne samo otrokom, pač vsem, ki si bodo to želeli. Osnovni stroški bodo le 200,00 din na dan.

Bojan Nemec, upravnik doma, meni, da bi na ta način vsaj nekoliko pokrili stroške vzdrževanja tega doma, ki je bil v letu njemu letu deležen že velikih stroškov za obnovo. Toda vsa ta stvarstva so od lanskoletnega leta njena. Posebnih dotacij doma mreč v zadnjih letih nima več.

Franci Klemenčič

Murski Črnci

Kabelska televizija

Krajanje Murskih Črnci so odločili za kabsko televizijo. Zanje se je prijavilo 46 gospodinjstev, vsako pa bo prispevalo po 1100 DEM v dinarski protivrednosti.

Vse popularnejši Milan Kučan

NAJ POMUREC (POMURKA) MESECA

GLASUJEM ZA

(Ime in priimek predlagatelja ter naslov)

Zadnji dogodki v Sloveniji in odločenost, da vztrajamo na svoj mostojni poti, se pozna tudi pri našem izboru za Pomurca meseca. Z pet se je namreč dvignila popularnost predsednika Republike Slovenije Milana Kučana, sicer našega rojaka, ki ste mu, spoštovani bralci domačega tednika Vestnika, te dni namenili največ glasov. Stali pa mu gledališki igralec Evgen Car.

UPOKOJENCI V RADENCIH AKTIVNI

Društvo upokojencev v Radencih deluje od leta 1984. Svojih lastnih klubskih prostorov še vedno nimajo, so pa kljub temu zelo aktivni. Še najbolj aktivni so v turističnem društvu in prav po njihovi zaslugi so bili lansko leto Radenci najlepši kraj v Sloveniji.

Vsako sredo imajo za svoje člane organizirano kegljanje, ob četrtkih pa kolesarske izlete po Pomurju. Uspešni so tudi ribiči. Pozimi imajo ženske možnost rekreacije v radenski osnovni šoli ter v prostorih fizioterapije. Organizirajo še celo vrsto drugih izletov, največ pa se jih udeležijo posezonskega letovanja v Lovrečici.

Franci Klemenčič

**SREČANJE S CERKVENIM SLIKARJEM
IVANOM HODNIKOM Z ŽENIKA**

Svetniki z značilnostmi Pomurja

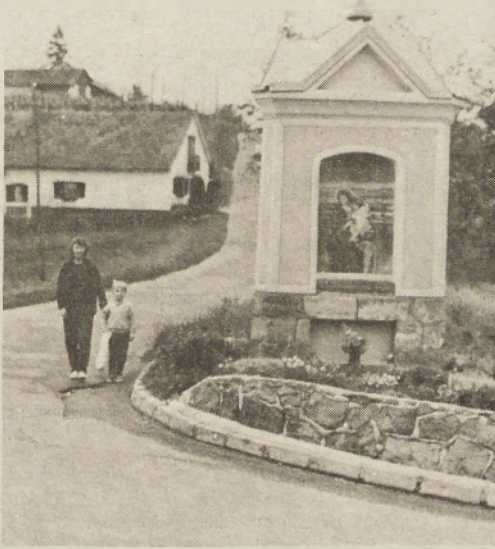
Ivan Hodnik je obnovil veliko cerkvenih fresk • Na nove kapele riše posvetne podobe • Ujetnik zaveznikov in poveljnika kolektivizma

Na mnogih prekmurskih obnovljenih kapelah je podpis Mertikovega Tinča, na enakih spomenikih na območjih desnega brega Pomurja, recimo na Murskem polju, pa lahko preberemo ime Ivana Hodnika z Ženika iz okolice Vidma ob Ščavnici.

»Že deset let sem v pokoju, a mi ne dajo miru, zato kljub temu, da sem star 78 let, še vedno tu in tam kaj naslikam. Tik pred zadnjo okupacijo Slovenije sem prišel s Kozjanskega, kjer sem obnavljal freske s podobami iz verskega življenja. Zdaj, ko so se razmere nekoliko uredile, me že vabijo v bližnjo okolico, kjer bom na novo kapelico naslikal nekaj svetniških podob,« nam je povedal ob obisku.

Ivan Hodnik je pri novih slikarijah zelo svoboden, saj so le obrabi taki, kot so jih upodobili znani mojstri, medtem ko je okolje naše — pomursko: živali, nasadi, druge značilnosti. Tako so nam svetniki bliže srcu, in če so še naši priprošnjiki, potem je sploh vse dobro. Drugače pa je pri obnavljanju cerkva, poslikanih pred 100 ali več letih, še posebno če so pod spomeniškim varstvom, kjer se je treba pri preslikavanju fresk strogo držati predloge. Ivan Hodnik, ki je s takim delom začel 1930. leta, že ve, kako je treba sukati čopič in kakšne barve je treba uporabiti. Delal je namreč pri akademskem slikarju, specializiranem za cerkveno slikarstvo, Francu Horvatu iz Maribora.

»Obnovili smo veliko cerkva v mariborski in zagrebški škofiji. Skoraj deset let sem to delal. Potem je prišla vojna, ko denarja za obnovo cerkvenih fresk ni bilo. Z nečim se je pač bilo treba preživljati in postal sem pismonoša v Križevcih. Od

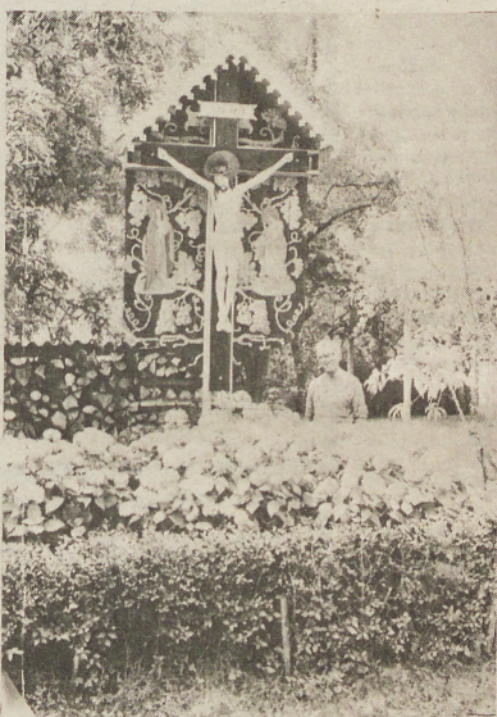

Marsikatera zanemarjena kapelica je spet zblestela, ker jo je obnovil Ivan Hodnik. Tako je tudi na Jančevem Vrhju, kjer je na eni strani upodobljena Marija z Detetom, ki mu ponuja grozd. Prvotna slika je bila nekoliko drugačna.

tam so me kmalu prestavili v Gradec, kjer so me mobilizirali in poslali za vezista v Škofije pri Kopru. V bitki pri Opčinah so me zajeli Američani in poslali v ujetništvo. Domov sem se vrnil jeseni 1945. leta. Tu so me vključili v kmetijsko obdelovalno zadrugo, ki ni imela posluha za slikarstvo, ampak sem imel namesto čopiča — motiko. Dva meseca, ko sem se bil v Kočevski Reki, pa sem vihtel sekuro. Po vrnitvi sem odšel v Maribor in delal v Tamu in tovarni železniških vozil. Delo je bilo nekoliko bližje mojemu poklicu soboslikarja: kital sem ohišja vozil. Še vedno pa me je privlačilo cerkveno slikarstvo. Srečal sem tudi znanca iz vajenskih let Franca Škrleca in začela sva »šušmariti«, čeprav je nad najinim delom bdela spomeniško varstvo. Obnovila sva slikanje v cerkvah sv. Jurija, sv. Lenarta, sv. Trojice in še nekatere. Ko pa sva se s prijateljem razšla, sem se 1967. leta podal v Stuttgart, kjer sem dve leti delal kot soboslikar, nato pa sem se zaposlil v Gradcu. Hotel sem dobro zaslužiti, zato sem prijel za delo, pri katerem je le malokdo vzdržal dlje časa: izdelava raznih izdelkov iz poliestra.

Ivan Hodnik se je vrnil na svoj Ženik. Na domačo hišo je naslikal angela varuha, ki bdi nad otrokoma, da po brvi varno prečkata potoček. Na dvorišču pa je postavil velikega Križanega, za njim pa je ozadje z vinsko trto in njenimi sadovi. Te tudi sam rad zaužije, seveda ko so predelani v vino.

Š. Sobočan

Pravijo, da je kovačeva kobilica bosa. To je oznaka za tiste mojstre, ki zase ne poskrbijo. Ivan Hodnik pa že ni tak: na svojo hišo je naslikal angela, na dvorišču pa postavil veliko razpelo s pomurskim ozadjem.

**ISTVAN BENČEC S HODOŠA JE STRASTEN NABIRALEC
GOZDNIH SADEŽEV**

PO GOBE MED VOJAKE

Vaški predsednik Rdečega križa zbiral hrano za teritorialce in policiste — Dobro ve, kaj je vojna

Učil se je za natakara, postal pa je krojač. Delal je v Monoštru, kjer so ga vpoklicali v vojsko. Angleži so ga zajeli in poslali v ujetništvo v London, od koder se je vrnil 1946. leta, nato pa je moral za leto dni v jugoslovansko vojsko. Sprejeli so ga v korenjenico, zato je vzljubil konje. Rad je jahal tudi hodoške štirinožce, s čimer je zbujal pozornost, saj so domačini konje uporabljali le za vprego. Denar za

preživljanje pa si je služil s krojaštvom.

»Že od 5 leta starosti nabiram gobe. Z njimi me je seznanil stari oče in dobro vem, katere gobe so uporabne in katere strupene. Sam pa gob ne jem, razen gobove juhe. So leta, ko je gob veliko, so pa tudi sušna obdobja, ko dneвно prehodim po 20 kilometrov, najdeš pa jih le za prgišče. Na našem območju se gobja sezona začne včasih že v maju, pravilo-

ma pa v juniju in traja do oktobra, odvisno od vremena. Če je vreme deževno in soparno, je gob več.

Tako Istvan Benčec. Povedal je, da je tudi med zadnjim poskusom okupacije Slovenije nabiral gobe. Torej se je gibal med vojaki, teritorialci in policisti ter vandel po svojih gobarskih poteh. Veliko ni našel. Tudi zato, ne, ker so gobarska območja svobodna in niso »rezervirana« za posameznike. Kdor prej pride, prej melje, pardon: pobere gobe. In teh je veliko! Veliko preveč glede na bogastvo gob. Gobe odkupujejo na več mestih v Hodošu (enako drugod), kupci pa so podjetja iz Ljubljane in Portoroža. Istvan Benčec gobe zbira za Slovenija-sadje.

Bila je vojna! Zelo napeto je bilo tudi na Hodošu. Bilo je veliko teritorialcev in policistov. Niso bili lačni, kajti poleg redne hrane, ki so jo dobivali iz zasebnega gostinskega obrata, so domačini poskrbeli še za priboljšek: Istvan Benčec jim seveda ni prinašal gob, ampak je organiziral nabiranje šunk in drugega mesa, domačega kruha, mleka, jabolk in — pijače. Bili so vroči dnevi in dobro je del požirek, četudi klintona.

Š. Sobočan

Istvan Benčec že več kot 60 let nabira gobe. Dobro pozna vsak kotiček, kjer rastejo, a si ga ne laži. Na Hodošu nekako velja nenapisano pravilo: Kdor prej pride, lahko gobe pobere.

Foto: Š. S.

**DR. ANTON TRSTENJAK JE
»PRELOŽIL« BISERNO MAŠO**

»V dno duše in srca sem žalosten...«

Akademik, psiholog in duhovnik dr. Anton Trstenjak bi moral imeti 29. junija v cerkvi sv. Petra v Radgoni biserno mašo, saj je poteklo 60 let, odkar je pel novo mašo. Dan prej, 28. junija, pa je radgonskemu župniku, pretresen nad okupacijo Slovenije, povedal: »V dno duše in srca sem žalosten. Ne zato, ker ne bo biserne maše, ampak zato, ker sem pretreseni nad tem, kaj se dogaja v naši domovini.«

Dr. Anton Trstenjak je biserno mašo »preložil« na jesen. Dotlej pa bo, vsaj tako upajo, popravljen baročni zvonik, v katerega je zletela topovska granata in povzročila za najmanj 150.000 nemških mark škode. Radgonski župnik Andrej Zrim nam je povedal, da si bodo prizadevali dobiti denar za popravilo predvsem od tujih dobrotnikov, kajti domači verniki so v zadnjem času izredno veliko prispevali, in sicer za nakup zvonov (ti k sreči niso poškodovani), za asfaltiranje ceste okrog cerkve, pri čemer je sodelovala tudi krajevna skupnost, za prebarvanje zvoniku, za elektrifikacijo zvonov, za elektronsko uro, za obnovo župnišča in tako naprej.

Radgonska župnija si obeta gnotno pomoč za nov zvonik od Mariborske škofije, od Hilfsforuma na Dunaju, zdomcev, posameznih občanov in župnij. V prejšnjem tednu so že dobili pomoč od župnije Pertoča, pa od negovskega dobrotnika Krambergerja, mladi natakara, ki bi »moral« petanjiskemu novomašniku prinesiti torte, pa so namesto tega dali 13.500 dinarjev za nov zvonik radgonske cerkve. Podobnih zgledov je še več, zato bodo zvonik prej ko slej zgradili. Bolečina v dušah in srcih pa bo ostala. Pa ne le v Trstenjakovih, ampak v vseh naših.

Š. S.

V Beltincih obnavljajo Rousovo kapelico. Foto: F. M.

NA ŠVEDSKEM POMOČ DRŽAVI SLOVENIJI

Tudi slovenski rojaki na Švedskem niso mogli neprizadeto opazovati vojno agresijo nad Slovenijo. Irma Melander-Cervek, ki je v dneh najhujše vojne pripotovala v rodno Prekmurje, nam je povedala, da so se Slovenci spontano zbrali v klubu Franceta Prešerna v Göteborgu ter pred konzulatom zbirali podpise naših rojakov. Švedov in vseh drugih za samostojno in suvereno Slovenijo. »Slovenci na Švedskem smo bili zelo žalostni, saj Švedska priznava samo celovito Jugoslavijo,« je prizadeto pripovedovala Irma Cervek. »S podpisi, ki smo jih zbirali, smo želeli švedsko vlado opozoriti na težave v Sloveniji, obenem pa svoji domovini tudi dokazati, da mislimo na njo in da sočustvujemo z vami.«

R. F.

Podoba iz goric

njegov pogled se resno nameri proti meji in prek nje proti Kramarvcem.

Počasi odkriva, da je nekdo tvel tam, a so ga po vojni brez poslišanja ali kakakega sodnega procesa kot živino vrgli iz hlevu prek meje. Nisem skušal zvedeti podrobnosti, ker sem samo miroljuben gost — turist.

Midva sva začela govoriti o pristnosti dobre kapljice, a moram loviti izraze bolečine starejšega človeka. Žena z narejenimi avstrijskimi izrazi pripoveduje tudi zanimive podatke o zaplenjenem imetju moža, a tri hriba in brhka dekleta v kuhinji že pripravljajo zakuško.

Ob krepkih salah in nalezljivem mladostnem smehu so se od nekud pričarale citre. Beseda nama je že skoraj zamrla. Mešana govorica je sladka celo v narodni pesmi. Naglašam, to ni ženeški turizem. V človeku je ležala bolj, da se je v sozvočju žejne sence lahko izpovedal. Govorili smo o rabi slovenskega jezika pri njih — a je poudaril, da je s prisposodobno primerno odgovoril!

Zdaj lahko neovirano hodi pri nas — in lahko se celo pri- toži, mu odgovarjajo, da bi pozabil preživele neumne ne- stitnosti časa.

Ob slovesu smo šli vsi v klet in gospodar nama je natočil ti- stega, ki zaenkrat ne prodira drugom kot v farno cerkev za slavo! Te posebne steklenice so na miji pomagale kot opravi- čilo — nisva pila, tri nosiva domov!

V večer življenja, ko na nebu zvezde zazare, poslušaj najin gostitelj prav gotovo žalostne pesmi svojega starega kraja. V spominih so tudi bolečine!

DINI TITAN

BILO JE LEPO

Če smo vabljeno so otroci in tovarišice iz vrtca v Rakitčanu vabili starše na skupni rojstnodnevni sestanek. Oblika srečanja je bila skupno ustvarjanje. Udeleženci so se razdelili v skupine, ki so se ukvarjale s temi aktivnostmi, ki so jih organizirali in pripravili roditelji s sodelovanjem otrok. Z vašo pomočjo se vr- tem in okolju.

Čas je hitro minil in prijetno je bilo slišati otrok, staršev in tovarišic. Vsi smo bili zelo zadovoljni. Zahvaljujemo se vsem, ki so se aktivno vključili v to resno in pomembno delo. Z vašo pomočjo se vr- tem in okolju.

Darinka Obal-Raščan

Kako z nevarnimi najdbami?

V zadnjih dnevih številni občani sprašujejo kaj storiti z najdenim orožjem, strelivom, eksplozivnimi telesi in drugo vojaško opremo, ki leži opuščena na najrazličnejših mestih ali pa jo občani celo hranijo doma.

Zaradi nepravilnega ravnanja z orožjem in eksplozivi je bilo tudi mnogo nesreč.

Da bi se izognili nadaljnjim nesrečam ali morebitnim zlorabam orožja, streliva in eksplozivnih snovi, Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije poziva vse občane, da o vseh najdbah in o posesti tovrstnih predmetov takoj obvestijo najbližjo Postajo milice oz. te predmete tam oddajo.

Zakon o orožju izrecno določa, da morajo občani, ki najdejo ali zvedo za orožje, o katerem mislijo, da je izgubljeno ali skrito, o tem takoj obvestiti Postajo milice oz. te predmete izročiti najbližji Postaji milice.

Opustitev takšnih dejanj je prekršek po Zakonu o orožju in po Zakonu o eksplozivnih snoveh, vnetljivih tekočinah, plinih ter o drugih nevarnih snoveh, lahko pa je celo kazniv dejanje po kazenskem zakonu Republike Slovenije.

Dražji tehnični pregledi

Izvršni svet skupščine občine Murska Sobota je potrdil za 20 odstotkov višje cene tehničnih pregledov motornih vozil, ki jih opravlja soboški Agroservis. Zdaj je treba za tehnični pregled motornega kolesa plačati 75 dinarjev, za osebni avto 300, kombi 310, tovorni avto do 6 ton 480, avtobus 760, kmetijski traktor 252, traktorski priklopnik 133 dinarjev. Če pa pregled opravijo na terenu, potem so cene višje za 150 odstotkov. Ob tehničnih pregledih pa je treba plačati še druge datuje. Tako stane tiskovina za tehnični pregled 21 dinarjev, zamenjava voznškega dovoljenja 70, podaljšanje veljavnosti registracije pa 100 dinarjev. Gola registracija novega vozila in izdaja tablic stane 200 dinarjev.

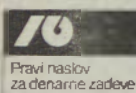
Š. S.

POROKE

MATIČNI URAD SO GORNJA RADGONA — Emil Horvat, Monter, in Majda Pelcl, monterka, oba z Janzevega Vrha, Emil Holc, ključničar iz Črešnjave, in Urška Šonaja, študentka iz Radenec; Marjan Gomboc, trgovski potnik iz Rankovec, in Karmen Štefanec, administratorka z Janzevega vrha.

MATIČNI URAD SO MURSKA SOBOTA — Branko Barič, delavec iz Dokležovja, in Majda Žilavec, šivilja s Tišine; Janez Horvat, likalec iz Ižakovec, in Majda Kolar, kuharica iz Ižakovec.

ČESTITAMO!

Ljubljanska banka

Pravi naslov za denarne zadeve

Pomurska banka d.d.
Murska Sobota

UGODNEJŠI ODKUP TUJE VALUTE!

Odkup opravljamo po tečajih LJUBLJANSKE BORZE!
Torej trenutno je tečaj višji za 40!

Primo za 100 DEM v gotovini:

Tečaj narodne banke Jugoslavije je 1.363,70 din
Borzi tečaj je 1.939,80 din!

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTO

TIHOTAPIL 375 NABOJEV

Slovenski cariniki so na mejnem prehodu v Gornji Radgoni 10. junija v osebnem avtu, ki ga je vozil A. M. iz Novakovec 238 pri Čakovcu, odkrili pod rezervnim kolesom 375 lovskih nabojev. Sprožili so ustrezen postopek in tihotapsko blago zasegli.

V preteklih dneh se na območju Pomurja ni zgodilo veliko nesreč. Dobro bi bilo, ko bi bilo tako tudi v prihodnje. V torek, 9. julija, se je P. Š. iz Lutverec 59 peljal s kombiniranim vozilom skozi Apače. V križišču enako-

vrednih cest je izsilil prednost (ni se ravnal po desnem pravilu) in trčil z voznikom motornega kolesa V. K. iz Gornje Radgone, Jurkovičeva 19. V. K. je padel in se poškodoval.

Nesreča se je zgodila tudi v Odrancih. Š. H. iz Odranec, Pannonska ulica 10, se je peljal po Dolenjski ulici in pri domačiji številka 12 zaradi neprimerne hitrosti zapeljal na bankino, nato pa v jarek, nazadnje pa še v betonsko ograjo. Ob trčenju se je

poškodoval sopotnik D. Z. iz Odranec, Gasilska ulica 4.

Bilo je še nekaj drugih nesreč, ki pa niso bile hude in tudi ni nastala večja gmožna škoda. Morda še vest o pridržanju. Lendavski miličniki so predzadnji ponedeljek za določen čas pripeljali »na hladno« 50-letnega J. H. z Gornje Bistrice. Bil naj bi pod učinkom alkohola, zato se je znesel nad družinskimi člani.

(Šs)

ČLOVEK IN VOJNA

Maske proti kemičnim strupom

Srbsko podjetje, ki med drugim izdeluje zaščitne maske, je dva dni po agresiji jugoslovanske armade na Slovenijo zavrnilo naše naročilo za dobavo mask (paktira pač z JA), zato smo iskali možnost nakupa zaščitnih mask drugod. Z nemalimi težavami nam jih je končno uspelo uvoziti iz tujine, izdelane pa so v Sovjetski zvezi. Na pogled so sicer »zastrašujoče«, važno pa je, da tistemu, ki si masko natakne na glavo, obvarujejo dihala in oči pred delovanjem kemičnih bojnih strupov. Ker je zanimanje za nakup mask izredno, jih bodo od 250 000, kolikor so jih uvozili, 120 000 razdelili (oziroma so že) občinskimi štabom civilne zaštite, 130 000 pa so jih dali v prosto prodajo. Zlasti velik naval kupcev je bil v mestih, denimo v Ljubljani. Prodajajo jih tudi v nekaterih pomurskih trgovinah. V prvem nadstropju lendavske blagovnice Univerzal so po 500 dinarjev.

Zaščitna maska je namenjena, kot že rečeno, za zaščito dihal in oči v primeru kemičnega napada. Sestoji se iz čeladne maske, rebraste cevi in filtra. Masko pripravimo za uporabo takole: z notranje strani očistimo steklo na maski; odvijemo pokrov filtra; masko spojimo prek gumijaste cevi s filtrom; odstranimo spodnji gumijasti čep na filtru; masko nataknejo preko obraza in temena; preizkusimo tesnost maske z vdihom in zaprimjem spodnje odprtine na filtru (če je dihanje onemogočeno, ko je vhodna odprtina na filtru zaprta, je maska pravilno nameščena). Masko uporabljamo ob znaku za RKB nevarnost (trije zavijajoči alarmni znaki z dvema presledkoma) in je ne smemo sneti, dokler nevarnost ne mine. Jugoslovanska armada menda nima smrtonosnih bojnih strupov, ampak le strupe za začasno onesposobitev...

Š. S.

PRIJATELJI ČEZ NOČ — SOVRAŽNIKI?

Poznaniče,

Kada je televizija Novi Sad ponudila mojoj Mesnoj zajednici nekoliko Mesnih zajednica iz raznih republika naše lepe zemlje Jugoslavije, zdušno i jednoglasno smo se odlučili da nam gost u emisiji znanje-imanje bude naša Mesna zajednica baš iz razloga što se teritorijalno nalazi u republici Sloveniji. Razlozi tome su jednostavni. Želeli smo da uspostavimo blizu vezu sa tom republikom i njenim građanima.

Punim srcem smo 24. juna 1986. godine primili sve građane Šalovaca, družili se dva puna dana i prijateljski se rasli sa željom da se što pre ponovo vidimo. To se nikada nije ostvarilo, a moram priznati da sam lično to i očekivao. Moji saradnici mi nisu verovali, pa nisam ni insistirao na svom mišljenju a tek sada svi vide da sam bio potpuno u pravu. Služeci vojni rok u Postojni 1970/71 godine razjasnio sam tri zablude o Slovincima a to su:

1. da su kulturniji od drugih stanovnika ove zemlje,
2. da su civilizovaniji od drugih stanovnika,
3. da su pametniji od drugih stanovnika.

Kada ste obećali da ćete nas pozvati u uzajamnu posetu vašoj Mesnoj zajednici, rekao sam mojim saradnicima da je to laž i da poziv nikad neće stići do nas.

Ovih dana smo videli da smo u još jednoj zabludi živeli kada su u pitanju odnosi naših i vaših naroda. Magličani su bili u zabludi kada su vas tako zdušno primili u goste isto onako kako su u zabludi bili Srbi-janci kada su vam u toku II svetskog rata pružili gostoprimstvo i zaštitu od fašista. Vi ste postali danas fašisti našoj deci koja su ne svojom krivicom na zadatku armije na teritoriji Slovenije.

Nije vam smetalo zajedništvo sa ostalima kada ste zahvaljujući zlikovcima srpskog naroda slovenskom hrvatu Josipu Brozu i Slovencu Edvardu Kardelju pljačkali ostale. Na taj način ste u svakom selu izgradili fabriku i zaposlili sve ljude, dok su drugi ostali u bedi. Sada vam ne damo da nas pljačkate pa vam smetamo.

Uzmite svoje (i prava i obaveze), vratite naše i idite da se nikad više ne vidimo, ali vas nikad više nećemo primiti nazad.

Još nemamo podatke o tome ko je sve poginuo među vojnicima i starešinama, za koje sigurno znamo da nisu pucali u vaše ljude, nedaj bože da bude neko od naših rodjaka i prijatelja među poginulima pa i ranjenima. Ako to bude bilo, svaka kap krvi tih ljudi biće zamenjena litrom vaše krvi. To iz razloga što je sadašnji zlikovac srpskog naroda građanin vaše opštine Milan Kućak. Isto tako kada budemo krenuli kod vas na osvetu, Magličani će tražiti od komandanta Vojislava Šešela, da osvetu izvršimo baš u vašem mestu, kako bismo vam bili »dobri gosti« kao što smo bili dobri domaćini. Glave će vam tom prilikom leteći i rasprskivati se baš onako kako je to bilo u Borovu selu hrvatskim ustašama. Verujte da se pomišljalo dugo da im ih je neko minirao. Do skorog viđenja!

Poškodovani objekti carine

Sestrednjava nastanitev vojakov JA na mednarodnem mejnem prehodu v Gornji Radgoni in spopadi s TO in policijo so povzročili ogromno škode tudi na objektih carine.

Kakor je povedal upravnik Carinarnice v Gornji Radgoni Janez Sever, ocenjujejo, da je skupne škode okrog 5,471 milijona dinarjev. Poškodovani so objekti, električna in telefonska instalacija, notranja oprema, mostna tehnika, asfalt in objekti za carinjenje. Slednjega bodo začasno usposobili za opravljanje nemotenega dela, vendar bo potrebno zgraditi novega. Tudi mostna tehnika je popolnoma uničena. Okrog 400 tisoč dinarjev je škode na objektih na mejnem prehodu, uničeni niso le notranja oprema, steklo in aluminijске obloge, ampak tudi pisalni in računski stroji, telefonski priključki in renig (300 tisoč dinarjev). Carinikom so odpeljali tudi predmete civilne zaštite (maske, nosila, nahrbtnike, torbice prve pomoči) v vrednosti 76 tisoč dinarjev. Pogrešajo pa tudi 2 tisoč litrov kurilnega olja, ki so ga najverjetneje uporabili kot gorivo za tanke.

bbp

Minilo žalostno je leto, zapustil dom in svoje drage si. Na tvojem grobu roža le cveti, ki grenka solza jo rosi.

V SPOMIN

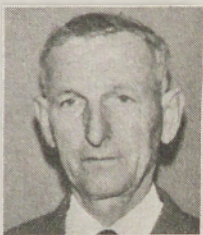
Boleč in žalosten je spomin na 2. julij 1990, odkar nas je tragično zapustil naš dragi sin, brat, mož in očka

Andrej Zemljčič

iz Radenec

Velika je praznina v našem domu, bolečina v naših srcih. Hvala vsem, ki postojite ob njegovem grobu.

Z bolečino v srcih vsi njegovi

Tvojih bolečin ni več, ostale so le naše!

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, dedek in pradedek

Štefan Horvat

iz Turnišča

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancom in botrini, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence, cvetje in za sv. maše ter ga v velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebno se zahvaljujemo osebju internega oddelka, g. župniku in g. kaplanu za pogrebni obred, pevkam ter govorniku KS Jožetu Zveru za plesilno besedo

Žalujoci: žena Barbara in otroci z družinami

Hiša prazna, zaprta tam stoji, na pragu ljube mame ni. Solza kane iz očesa. O pred nami tvoji mili je obrat, odšla si tiho, brez slovesa. Mirno spiš in čakaš nas. Imela teško je življenje, nikoli več ne čaka te trpljenje. Bog odprti ti rajska vrata.

ZAHVALA

Tiho nas je v 69. letu zapustila naša draga mama, tašča, stara mama, prababica, sestra, teta svaterja in botra

Kristina Gyergyek

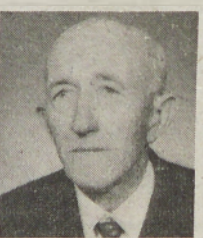
iz Nemčevce 9

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem. Posebna zahvala družinam Drvarić, Kozar, Obal, Olgi, Horvatović, ki so nam stali ob strani v najhujših trenutkih. Hvala vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali, nam izrekli sožalje, darovali toliko prelepih vencev, cvetja, darovali za sv. maše. Posebna zahvala Slavici, Karolju in Nataliji za vse kar ste nam dobrega storili za njo.

Hvala č.g. patru Balazicu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, vaščanom za pomoč pri pogrebem obredu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala.

Žalujoci: sin Pišta, snaha Kristina, vnuk Pišek, vnukinja Liljana z možem, pravnukinja Ines in Ives, sestre Marija, Irena, Anica, Gizela, nečakinje in svatkinja iz Gorice, Markišavce in Borejce

Oh, kako boli, ko ljubege očeta izgubiš. Ostali so sledovi njegovih pridnih rok, ki cenil jih bo pozni rod. Vso ljubezen si nam dal, za vse, še enkrat, srčna hvala.

ZAHVALA

V 69. letu starosti naju je nepričakovano za vedno zapustil dragi oče

Ludvik Čahuk

iz Križevac

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrih sosedov, znancom, ki ste nama v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in gasilec.

Iskrena zahvala dr. Kiršnerju in zdravstvenemu osebju, ki so mu s skrbno nego lajšale bolečine.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoci: hčerka Slavica z Alojzom

Zaspala mamica si zlata, zaprla trudne si oči, naj Bog odpre ti rajska vrata, to ti iz srca želimo vsi...

(Slovo materi, dr. J. Smelj)

ZAHVALA

V 70. letu starosti nas je 7. 7. 1991 nepričakovano in tiho zapustila naša predraga mama, stara mama, tašča in teta

Aranka Kerčmar

roj. Panker
iz Prosenjakovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, posebno nam Škraban, Kovač in Sočak ter znancom, ki ste ji v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter jo pospremili na njeni zadnji poti.

Posebna hvala osebju Onkološkega Inštituta v Ljubljani ter osebju kirurškega oddelka v Murski Soboti, ki so ji v času njene bolezn stali ob strani in ji lajšali bolečine.

Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter govorniku KS in govorniku Pletilstva za poslovitne besede ob odptem grobu.

Iskreno se zahvaljujemo DOPT podjetju iz Murske Sobotice in Tekstil Pletilstvo Prosenjakovi.

Žalujoci: sin Ladislav z ženo Ireno, vnuk Franc, vnukinja Valerija z možem Miroslavom in nečakinja Olga s sinom Robertom ter vsi ostali, ki ste jo imeli radi

OB VELIKEM USPEHU MARKA SLAVIČA IZ KLJUČAROVCEV

Srebrna kolajna na EP – največji mednarodni uspeh

V Riihimäki in Turkuju na Finskem je bilo drugo evropsko kasaško prvenstvo amaterjev, članov mednarodne organizacije FEGAT. Prvo tovrstno tekmovalno je bilo lani na Madžarskem, predstavniki Slovenije Ljudez Gorjanc pa je zasedel osmo mesto. Na Finskem, kjer je sodelovalo 14 voznikov iz 13 evropskih držav, pa je Republika Slovenija zastopal 29-letni Marko Slavič mlajši iz Ključarovec kot najmlajši udeleženec in dosegel izreden uspeh. Po dveh dirkah je zasedel drugo mesto in osvojil srebrno kolajno, kar je dosegel največji mednarodni uspeh slovenskega kasaškega športa.

Marko Slavič mlajši iz Ključarovec uspešno nadaljuje pot svojega očeta Marka in Slavičevim nasprotnikom. Slavičeva družina je namreč znana po odličnih tekmovalnih dosežkih kasaškega športa, hkrati pa tudi po vzreji številnih odličnih kasačev, ki uživajo sloves ne samo doma, temveč tudi v tujini. Marko se je že v trinajstem letu podal na tekmovalno stezo in z dveletnim uspehom zasedel prvo mesto. To zanj ni bila le zmaga, temveč veliko več. Nepopisna radost po uspehu ga je povsem priklenila na kasaški šport, hkrati pa vpliva jubilej do konja. Od takrat pa do danes je minilo trinajst let. V en letih so se nizali zmage in uspehi, ki so Slavičevim prinašali vedno večji ugled. Tako je Marko Slavič dosegel že zabeležil 137 zmag. Na jugoslovanskem kasaškem derbiju je sodeloval z Dušom MS in zmagal, z ANI MS pa je bil drugi. Na jugoslovanskem kasaškem maratonu je zmagal z Dimitrijo MS in z Diso MS, medtem ko je bil z Ani MS drugi. Poleg tega je dosegel več prvih mest tudi na republiških in državnih prvenstvih.

AMATÖÖRIEN EM RAVIT

Sumuntai 7.7.
klo 16.00

4/91 7.—

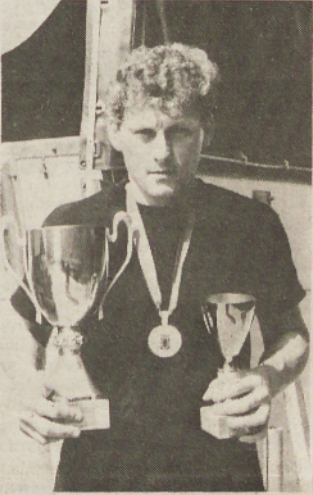
RIIHIMÄKI

PRVO IN DVANAJSTO MESTO

N evropsko kasaško prvenstvo amaterjev na Finsko je Marko Slavič pripotoval brez tekmovalnega dresa. To pa zato, ker ni hotel tekmovali pod jugoslovansko zastavo, ki je bila že izobešana. Zato tudi ni bil prepričan, da mu bodo sploh dovolili tekmovali. Ker so njegovi zahtevi ugodili – to je, da na hipodromu objavijo, da na tekmovalju zastopa mlado Re-

publiko Slovenijo, in ker so namreč jugoslovanske zastave izobesili mednarodno FEGAT-a (slovenske niso imele), je Marko Slavič nastopil v dresu, ki si ga je kupil v Helsinkih in je podoben slovenskemu z belim, modro in rdečo barvo. Potem pa je šlo zares. Žreb je odločil, da bo Marko na prvi dirki tekmoval s sedemletno fínsko kobilo Corelian Sweetheart, ki doslej še ni zmagala. Po hudem boju se je prebil na prvo mesto in zmagal. Bilo je to nepopisno veselje, uspeh po moštovski vožnji pa so obiskovalci bučno pozdravili. S to zmago si je Marko že zagotovil eno od prvih treh mest. Z velikim pričakovanjem pa se je podal tudi v drugo dirko s prav tako neznano petletno kobilo cheetah. Ker pa je štartal v zadnji vrsti, ni imel posebnih možnosti in je zasedel dvanaajsto mesto. Skupno je zbral 21 točk in zasedel drugo mesto, prejel srebrno kolajno ter dva pokala. Tako je prinesel Marko Slavič mlajši iz Ključarovec mladi, samostojni in neodvisni Republiki Sloveniji pomembno lovoriko. Ta pa je tudi najdragocenejša v vitrini družine Marka Slaviča.

Feri Maučec

Feri Maučec

Jubilej
50 let nogometa v Turnišču

Nogometni klub Turnišče praznuje letos pomemben jubilej – 50-letnice delovanja. Izdali so brošuro s prikazom delovanja kluba, pripravili pa bodo tudi proslavo in organizirali tekmo. Z nogometom so se dijaki in študentje začeli ukvarjati zelo zgodaj, vendar so nogometni klub v Turnišču ustanovili šele leta 1941. Prvo nogometno žogo je prinesel učitelj Babič že leta 1934, s tem športom pa so se začeli aktivneje ukvarjati leta 1938. V prvi generaciji so igrali: Jože Zadravac, Jože Čeh, Stefan Raj, Alojz Žižek, Jože Koren, Alojz Koren, Anton Draškovič, Franc Skledar, Stefan Horvat, Franc Zadravac in še nekateri drugi. Med ustanovitelji kluba pa so bili: Jože Zadravac, Jože Čeh, Stefan Raj, Franc Skledar in Stefan Horvat. Med drugo svetovno vojno je nogometno življenje v Turnišču zamrlo in ponovno oži-

Nogometni klub Turnišče – člani slovenske območne lige vzvod. Stojijo od leve: F. Lebar (trener), Skalič (pom. trener), Rous, D. Lebar, Dominko, Jaklin, N. Koveč, S. Lebar, Mlinarič (predsednik), Lacko (teh. vodja), Čepič, Zver, Lutar, Toplak, Pucko st., G. Koveč, Mujdrica, B. Litrop, Pucko ml., Markoja ml. in Markoja st.

vele leta 1945. Na pobudo ravnatelja osnovne šole Pavlina se je nogometni klub Turnišče preimenoval v Panonijo, vendar le za polovico tekmovalne sezone, ko je moštvo nastopalo v okrajni ligi Lendava, v kateri pa ni bilo končano. Nogomet je imel v Turnišču vedno pomembno vlogo, zato so se leta 1951 odločili za ureditev novega nogometnega igrišča pri krajevem uradu, saj igrišče ob sejmišču ni bilo primerno. Leta 1979 pa so ob igrišču zgradili klubske prostore in s tem izboljšali razmere za delo. Potem je nogometni klub v Turnišču dobil časa deloval pod imenom Planika, sedaj pa se zopet imenuje Turnišče. Nogometni klub Turnišče so bili leta 1960 pokalni prvaki Pomurja, prvič so postali prvaki Lendave in štirikrat občinski pokalni prvaki. Prvič so postali prvaki pomurske nogometne lige leta 1976. Ta leto je bil vzvod, žal pa ni uspelo, saj je v drugem kolu izpadlo. Svoj prvi uspeh pa so nogometni Turnišča dosegli v jubilejnim letu, ko so se prvič uvrstili v območno slovensko ligo vzvod in zasedli odlično četrto mesto, po jesenskem delu tekmovalja pa so bili celo na prvem mestu.

F.M.

PNL – mladinci

Beltinka	26	22	1	3	106:20	45
Ljutomer	26	16	7	3	84:34	37
Titšina	26	18	3	5	74:38	35
Veržej	26	17	2	7	114:39	34
Bakovci	26	15	5	6	50:33	34
Turnišče	26	15	2	9	62:36	32
Ižakovci	26	13	3	10	82:48	29
Lipa	26	13	2	11	63:64	28
Polana	26	9	4	13	47:46	22
Odranci	26	7	4	15	34:63	18
Dobrovnik	26	5	2	19	37:118	12
Renkovo	26	3	4	19	23:121	12
Črenšovci	26	4	3	19	24:82	11
Mladost	26	5	0	32	29:88	10

I. MNL – mladinci

Rogašovci	22	20	2	0	141:15	42
Dokležovj	22	19	1	2	125:27	39
Šalovci	22	12	4	6	75:30	28
Čarda	22	11	3	8	58:38	25
Tromejnik	22	9	4	9	79:79	22
Radgona	22	9	2	11	63:130	20
Rakičan	22	7	5	10	44:55	19
Gančani	22	8	2	12	38:55	18
Cankova	22	8	2	12	57:94	18
Bratovci	22	8	1	13	45:67	17
Grad	22	5	2	15	30:64	12
Serdica	22	2	0	20	33:133	4

II. MNL – člani

Puconci	20	14	2	4	58:28	30
Filovci	20	13	3	4	53:27	29
Hodoš	20	14	1	5	61:41	29
Romah	20	12	1	7	59:37	25
Apache	20	10	2	8	51:47	22
Tešanovci	20	10	1	9	46:48	21
Puša	20	9	2	9	53:42	20
11 plavh	20	9	1	10	56:54	19
Vrelec	20	3	4	13	43:62	10
Prosenjak	20	3	3	14	39:70	9
Križevci	20	2	2	16	22:80	6

II. MNL – mladinci

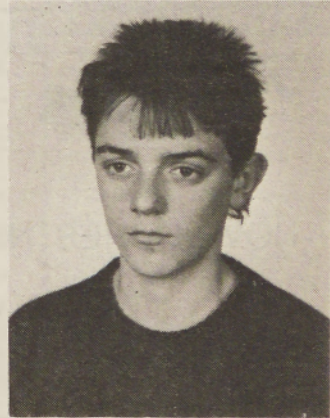
Tešanovci	20	17	1	2	68:22	35
Križevci	20	15	4	1	82:21	34
11 plavh	20	12	2	6	89:51	26
Puconci	20	11	2	7	57:35	24
Prosenjak	20	11	1	8	81:45	23
Apache	20	9	4	7	46:42	22
Filovci	20	5	5	10	36:66	15
Hodoš	20	6	1	13	48:64	13
Puša	20	5	3	12	46:93	13
Vrelec	20	6	0	14	41:80	12
Romah	20	1	1	18	45:120	3

ŠPORTNI OBRAZI

IZTOK HORVAT –
perspektivni tekmovalec

Šestnajsetletni Iztok Horvat, član B1D Mura iz Kroga, učenec srednje gostinske šole v Radencih, sodi med zelo obetavne tekmovalce kanuiste. Najprej se je začel ukvarjati z namiznim tenisom pri NTK Soboti, kjer je igral dve leti. Potem pa se je vključil v domače brodersko društvo, kjer so bili njegovi vrstniki. Obiskoval je kajakaško šolo, ki jo je vodil znani tekmovalec in sedaj trener Stefan Varga. V pionirski konkurenci je tekmoval v kajaku, potem pa ga je zamenjal za kanu enosed, ki mu, kot kaže, bolj ustreza. Najboljše rezultate je dosegel v kadetski konkurenci, saj je zasedel prvo mesto na reki Enzi v Italiji. V tej konkurenci je bil tudi prvi na državnem prvenstvu, zasedel tretje, na državnem pa peto mesto. Zaradi razmer, v katerih živimo v Jugoslaviji, letos še ni bilo republiškega in državnega prvenstva. V maju pa je bilo izbirno tekmovalno na reki Savi Dolinki za mladince za svetovno prvenstvo, ki bo na Norveškem. Zasedel je tretje mesto in s tem izpolnil normo za sestavo državne mladinske reprezentance. Vprašanje pa je, če se bo lahko udeležil generalke za svetovno prvenstvo na Norveškem. Meni, da bi na tem tekmovalju skupaj z bratoma Hočevar lahko veliko dosegli v moštveni vožnji 3 x C 1, vsaj eno od medalj. Upajmo pa, da bo prihodnje leto Republika Slovenija priznana kot sa-

mostojna in neodvisna država ter se bo lahko udeležil svetovnega prvenstva na Norveškem. Dejstvo je namreč, da uvrstitev v državno

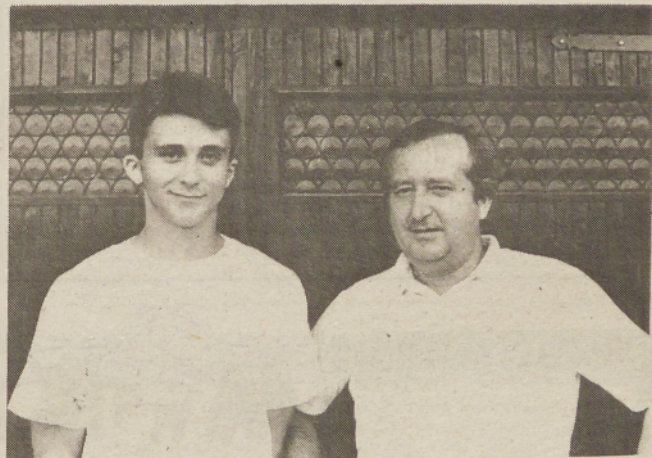
reprezentanco ni lahko, temveč zahteva veliko trdega dela. Pričakuje, da bo njegov trener Stefan Varga pripravil takšen program priprav, da bo upravičil pričakovanja. Hvaležen je tudi Srednji gostinski šoli v Radencih, ki mu omogoča izostanek zaradi priprav reprezentance. Sicer pa je zadovoljen z vadbo v Krogu, saj se vodstvo društva trudi, da bi imeli tekmovalci kar najboljšo možnost za delo. Ta vodni šport ga zelo veseli, zato računa, da ima pred seboj lepe možnosti za dobre rezultate.

F. M.

Predstavljamo vam

ZA KEGLJANJE
NAVDUŠIL SINA

Tudi v Pomurju se dogaja, da oče navduši svojega sina za športno dejavnost, s katero se sam ukvarja. Med te sodita tudi 19-letni Robi in 44-letni Stefan Smodiš iz šalamence. Stefan se je s kegljanjem začel ukvarjati povsem po naključju. Bilo je to pred dvajsetimi leti, ko se je izkazal na sindikalnem tekmovalju za ekipo Elektra Murska Soboti, kjer je zaposlen. Pritegnili so ga h KK Radenska iz Radenec, kjer je začel načrtno vaditi in se kmalu uvrstil v prvo člansko ekipo, ki je sodelovala v republiškem merilu. Po združitvi kegljaških klubov Radenske in Čarde iz Murske Soboti leta 1977 je devet let kasneje nastopal za KK Čarda v prvi republiški ligi, leta 1986 je pristopil h KK Konstruktor iz Maribora, kjer je bil vse do lani, sedaj pa eno leto tekmuje skupaj Ludvikom Horvatom iz Noršinec pri avstrijskem prvotilgašu Leobnu. Med športno kariero je dosegel vrsto zavidljivih rezultatov. S člansko ekipo Čarde je dvakrat osvojil naslov republiškega ekipnega prvaka. Skupaj z enim najboljšim kegljalcev pri nas, Mirom Steržajem, je postal prvak Slovenije v članskih dvojicah, v državi pa sta bila tretja. Na posamičnem prvenstvu Jugoslavije pa je leta 1981 zasedel sedmo mesto. Njegov osebni rekord je 1041 podrtih kegljev, dosegel pa ga je na republiškem prvenstvu v Zalcu. Uveljavil pa

F. M.

se je tudi na mednarodnem tekmovalju Avstrije, kjer je z 958 podrtimi keglji postal prvak, in to s prednostjo 22 kegljev pred drugouvrščenim tekmovalcem. Treba je povedati, da je na tem tekmovalju sodelovala celotna avstrijska reprezentanca. Pred tem pa je tudi osvojil naslov prvaka avstrijske Štajerske posamezno in v dvojicah, hkrati pa postavil rekord kegljišča (1005 podrtih kegljev) v Salzburgu. Čeprav mu kegljanje vzame precej časa, saj mora dvakrat trenirati v Radencih in enkrat v Leobnu, pa se kegljanju ne namerava odpovedati vse dotlej, dokler bo dovolj zdrav.

Po očetovih stopinjah gre tudi sin Robi, absolvent srednje šole za računalništvo v Mariboru. Najprej se je začel ukvarjati z namiznim tenisom pri NTK Soboti, kjer je uspešno nastopal. Potem pa se je na pobudo očeta odločil za kegljanje, saj le-to ni zahtevalo toliko časa za vadbo. Prve kegle je vrgel pri mariborskem Konstruktorju, kjer je obiskoval šolo. Bilo je to leta 1988 in že naslednje leto na republiškem mladinskem prvenstvu je podrl 815 in 854 kegljev ter zasedel peto mesto. V ekipnem tekmovalju pa je mladinska vrsta Konstruktorja na republiškem tekmovalju zasedla drugo mesto, Robi pa je bil drugi najboljši igralec. Tudi naslednje leto je bil na republiškem mladinskem prvenstvu peti med posamezniki in četrti v parih, v Jugoslaviji pa je zasedel enajsto mesto. V zadnji sezoni, ko je nastopal za KK Radensko, je na republiškem mladinskem prvenstvu zasedel četrto mesto. Kot član republiške mladinske reprezentance je sodeloval na dvoboju Slovenija-Hrvaška. Bil je tudi med kandidati za državno mladinsko reprezentanco. Še naprej bo nastopal za ekipo Radenske, želi pa si, da bi v prihodnje svoje rezultate izboljšal.

Feri Maučec

NOGOMET

Nafta, Mura in Beltinka
začeli s pripravami

Pomurski nogometni ligaši v slovenski ligi, Nafta iz Lendave, Mura iz Murske Soboti in Beltinka iz Beltincev, so začeli s pripravami za novo tekmovalno sezono. To je prvič, da ima Pomurje v slovenski ligi tri predstavnike. V prestopnem roku je pri klubih prišlo do nekaterih sprememb, čeprav marsikaj še ni znano, saj je bil rok za prehod nogometašev iz kluba v klub podaljšan za pet dni in bo trajal do sobote, 20. julija 1991.

Nogometaši Nafta so začeli vaditi v torek, 16. julija, pod vodstvom dosedanjega trenerja Zoltana Ambroša iz Madžarske. Za zdaj je tudi znano, da sta klub zapustila Hercege, najboljši strelca, ki je odšel v Avstrijo, ter David, ki je postal trener pri Viku Omladinu. H klubu sta pristopila Lackovič (Hotiza) in Radikovič (Martin na Muri). Strokovno vodstvo kluba pa se dogovarja še z nekaterimi igralci.

Nogometaši Mure so začeli z vadbo za novo tekmovalno sezono minulo soboto pod vodstvom dosedanjega trenerja Stanka Maučeca. Vodstvo kluba pa bi želelo v svoje vrste pritegniti znanega bivšega trenerja Olimpije Šoškiča. Klub so zapustili Kardoš in Bencak, ki sta odšla v Avstrijo, Lopert in Črnko, ki sta okrepila Dokležovje, Ivo Cifer pa je odšel k Čardi v Martjance. V prvo moštvo so vključili mladince Ivančiča in Drvariča, prišel je Cener (Olimpija), vodstvo kluba pa se še dogovarja z nekaterimi igralci, ki bi jih želeli pritegniti v klub.

Nogometaši Beltinke so začeli s pripravami za novo tekmovalno sezono v ponedeljek. Dosedanjega trenerja Cirkvenčiča je zamenjal trener Dokležovja Škrbič. Nekateri igralci so najavili odhod, vendar pa za zdaj še niso odšli iz kluba. Vodstvo kluba pa se dogovarja z nekaterimi igralci, ki naj bi moštvo okrepili v novi sezoni. Na vse pa bo potrebno počakati do poteka prestopnega roka.

F. M.

KOŠARKA

Sobočanke prve v Nemčiji

Košarkarice Pomurja iz Murske Soboti, ki so bile okrepljene z Šuenovo iz Maribora, so gostovale v Ingolstadt v Nemčiji in dosegle lep uspeh, saj so med šestimi ekipami brez izgubljenih tekem zasedle prvo mesto. V predtekmovalju so Sobočanke premagale Nürnberg z 80:19, Ingolstadt s 77:20, in Frankfurt s 47:29. V polfinalu so premagale BG7 iz Berlina s 47:29, v finalu pa TV 1860 Fürth s 56:24. Strelke za Pomurje so bile: Šuenova 79, Drožinova 54, Borčeva 36, Kotarjeva 39, Žitkova 30, Brežičeva 20, Boharjeva 18, Ivančičeva 13 in Forstneričeva 12.

F. M.

NOGOMET

Mura tretja v Ingolstadt

V Ingolstadt v Nemčiji je bil mednarodni nogometni turnir za pionirje. Sodelovali so tudi pionirji Mure iz Murske Soboti in dosegli lep uspeh, saj so zasedli tretje mesto. V predtekmovalju so v svoji skupini premagali Nordlinger z 1:0, Ingolstadt 4:1 in Obersdorf s 3:0 ter izgubili z Nürnbergom 0:1. V četrtfinalu so premagali Bayern iz Münchna s 5:4, v polfinalu so izgubili z Augsburgom z 0:3, za tretje mesto pa premagali MTV Ingolstadt z 1:0. Najboljši strelca pri Muri je bil Posavec s 3 goli.

F. M.

Trgovina

ČERNELAVCI, Gederovska 11
tel.: 32-920

AKCIJSKA PRODAJA

moških, ženskih in otroških oblačil iz džinsa:
hlače, jope, bermuda hlače, krila, srajce, obleke...

- Poletna oblačila iz bombaža in viskoze
- Za kakovost jamči SM-ateljé za sodobno oblačenje iz Celja.
- Možnost plačila na obroke!

KAKOVOST JE LAHKO TUDI POCENI!

76

ljubljska banka

Pomurska banka d.d.
Murska Sobota

NOVE OBRETNOSTNE MERE (letne)

Hranilne vloge na vpogled 33 %
Tekoči računi, žiroračuni 28 %

VEZAVA

— nad 1 mesec	75 %
— nad 3 mesece	80 %
— nad 6 mesecev	84 %
— nad 12 mesecev	87 %
— nad 24 mesecev	91 %
— nad 36 mesecev	94 %

POSODILA ZA SANACIJO ŠKODE OB AGRESIJI JLA

- Stanovanjska posojila
- Potrošniška posojila

Posojila za obrtnike

- Dolgoročna posojila za osnovna sredstva in opremo
 - Kratkoročna posojila za obratna sredstva
- Obrestna mera je zelo ugodna! Podrobnejše informacije v vseh enotah LP — Pomurske banke, d.d.

NOV DELOVNI ČAS V ENOTI ČRENŠOVCI

Enota je odprta ob delavnih dneh od 8. ure do 16. ure, ob sobotah pa od 8. ure do 11. ure.

INDUSTRIJSKO MONTAŽNO PODJETJE BLISK
Murska Sobota, p. o.

Bjedičeva 3,

RAZPISUJE

delovno mesto s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

DIREKTOR KOMERCIALE

za dobo 4 let.

Pogoji za zasedbo:

- visokošolska izobrazba ekonomske ali organizacijske smeri,
- 5 let delovnih izkušenj,

Kandidati naj pošljejo pismo prijavo z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 15 dni na gornji naslov. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh od izteka razpisa.

Turistično kmetijsko in trgovsko podjetje d.o.o.

KLJUČAROVCI 19
YU-69242
Križevci pri Ljutomeru
Tel.: 069/87-731

PRODAJAMO VSO KMETIJSKO MEHANIZACIJO!

- predsetveniki, sejalinice BECKER, silažni kombajni, plugi...
- prikolice in trosilniki gnoja Tehnostroj,
- vrtno kosilnice...

PRODAJAMO VES GRADBENI MATERIAL!

- cement • apno • opeka • fasadna opeka • armaturne mreže

Posebna ugodnost:

- BRAMAC, strešna kritina — za vse prizadete ob agresiji na Slovenijo

15% popusta.

Prijaznost — kakovost — ugodni pogoji — konkurenčne cene

PREPRIČAJTE SE!

GOSPOD POSLANEC JE VRGEL PUŠKO V KORUZO!

V zvezi s člankom pod naslovom: »Gospod predsednik, jaz se ne grem več!«, ki je bil objavljen na mnenjski strani Vestnika, dne 11. julija 1991, je treba dati nekatera pojasnila, da ljudje — občani občine Lendava izvedo resnico.

Za začetek je potrebno navesti naslednja dejstva:

1. Gospod Alt je kandidiral za predsednika Skupščine občine Lendava in gladko izgubil.
2. Ker je partija izgubila monopol nad oblastjo, je g. Alt posledično izgubil tudi službo profesionalnega funkcionarja te partije.
3. Gospod Alt je bil v preteklem obdobju navajen vladati, kar mu je pa sedaj onemogočeno zaradi samo približno 15 % glasov na volitvah v občinski družbenopolitični zbor, ki jih je dobila njegova stranka.

Smo ljudje, zato razumemo, da je bilo zelo lepo živeti na račun drugih. Kaj pomeni že strah pred izgubo privilegijev smo lahko spoznali pred kratkim od dejanj ljudi, ki pripadajo isti stranki, kateri je tudi g. Alt posvetil svoje življenje. Srbski pregovor pravi po naše: Volk dlako menja, nra-vi pa ne!

Komisija za oddajo vzdrževalnih del na melioracijskih objektih pri KZ Radgona v občini Gornja Radgona razpisuje na podlagi 3. čl. odloka o višini nadomestila za kritje stroškov za vzdrževalna dela na skupnih objektih in napravah na melioracijskih območjih v občini Gornja Radgona in na podlagi sprememb tega odloka (Uradne objave št. 8/90 in 12/91) naslednji

javni razpis

za oddajo del — osnovna košnja na melioracijskih jarkih za melioracijska območja v občini Gornja Radgona. Skupna površina za košnjo je 517.300 m². Ponudniki naj navedejo rok, v katerem bi delo opravili, ter fiksno ceno storitve. Košnja mora biti strojna. Vsa izvedbena dokumentacija je na vpogled pri KZ Radgona. Pisne vloge je potrebno vložiti v roku 8 dni po objavi razpisa na naslov: Kmetijska zadruga Radgona, Partizanska 23, Gornja Radgona.

Osnovna šola dr. Anice Rotdajč Grad

razpisuje

prosta delovna mesta:

- učitelja zgodovine-zemljepisa, s polnim delovnim časom in za nedoločen čas,
- učitelja razrednega pouka (5. razred), s polnim delovnim časom za določen čas (1. 9. 1991 do 31. 8. 1992)

Pogoji: PRU — zaželen strokovni izpit.

Prijava z dokazili pošljite v osmih dneh po objavi razpisa na naslov šole.

OSNOVNA ŠOLA KUZMA

objavlja prosta dela in naloge

- HIŠNIKA-KURJAČA, za nedoločen čas s polno delovno obvezo

Pogoji: končana ena od poklicnih šol.

- SNAŽILKO, za nedoločen čas s polovično delovno obvezo

Pričetek obeh del je s 1. 8. 1991.

Poskusna doba traja 3 mesece.

Razpisni rok je 8 dni od dneva objave.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 15 dneh od poteka razpisnega roka.

Prijava na razpis pošljite na naslov OSNOVNA ŠOLA KUZMA, 69263 KUZMA.

Zdi se nam skrajno necivilizirano, nemoralno, nedostojno in kolikor je še podobnih izrazov v slovenščini, vse bi lahko uporabili za človeka, ki vsevpriek obtožbe, zaničuje in hkrati sebe poveljuje pri opisovanju dogodkov in dogajanj, ki so vsebinsko in časovno nepovezana, opisana zmedenno, brez vsakršnega argumenta in popolnoma zavajajoče.

Obtoževanje vseh in vsevpriek, še zlasti pa tistih, ki so glavni krivci, da je bil g. Alt kot kandidat za predsednika Skupščine občine Lendava poražen, je za nas razumljivo, kajti že kot otroci smo igrali nogomet in težko prenašali poraze, vendar smo sedaj že odrasli in razumemo poraz kot sestavni del tekmovanja. Ni pa za nas razumljivo, da se g. Alt obrača na javnost s trditvami, za katere ne navaja nobenih argumentov niti logičnih sklepov.

Navajamo le nekaj očitnih laži:

- Na skupni seji SO dne 3. sept. 1990 ni bila izglasovana razbremenitev gospodarstva zato, ker se je tudi g. Alt pridružil večini, ki ni glasovala za gospodarstvo ugodnejšo varianto (dokaz: zapisnik s te seje).
- Neprofesionalno predsednikovanje stane davkoplačevalce le 45 % zneska za profesionalno opravljanje

nje te funkcije, s tem, da zaradi tega ni za polovico manj dela. Manipuliranje z zneski brez ustreznih primerjav in obrazložitve ne pove ničesar (dokaz: ustrezni obračuni).

- Poslanec Alt govori tudi o tem, da dobi raziskovalna dejavnost le četrtino sredstev namenjenih političnim strankam. Omenjeni gospod bi se lahko vsaj toliko potrudil, da bi iz sprejete proračuna pravilno — točno prepisal sprejeti znesek — 1.000.000 din za sofinanciranje raziskovalnih nalog in 970.000 din za financiranje sedmih političnih strank zastopanih v občinskem družbenopolitičnem zboru (dokaz: Odlok o financiranju javne porabe v občini Lendava v letu 1991).

Pri tem je potrebno opozoriti tudi na dejstvo, da je ta znesek kar za 27 % nižji od lanskega izplačnega za osem mesecev (od maja do konca leta, ko so se vse politične stranke financirale iz občinskega proračuna). Če to preračunamo na celo leto znesajo sredstva namenjena sedmim političnim strankam zastopanim v občinskem parlamentu le 70,63 % sredstev v letu 1990.

- Tudi pisanje o socialnih pomočeh brez obrazložitve celotnega sistema socialnega skrbstva je skrajno tendenciozno, pa še tu je treba vedeti brati in razumeti ali pa vsaj točno prepisati to dobro polovico sredstev namenjenih socialnim pomočem. Bralcem v razmislek naj povemo le, da je socialnemu skrbstvu v občinskem proračunu

občine Lendava za leto 1990 menjeno 8.708.060 din — kar primerjavi z letom 1990 znesek 121 % in je ena izmed najvišjih celotnem proračunu (dokaz: iz omenjeni Odloki).

- Stranka demokratične prenovi na lanskim volitvah po pisanju spoda Alta dobila 22 %. Iz sedanjega občinskega družbenopolitičnega zbora je razvidno, da se pri njem le trije poslanci te stranke od skupno dvajsetih, kar niso približno 15 % (dokaz: zapisnik občinske volilne komisije).
- Gospod Alt piše, vendar ne mer ne dokazuje, da njegove celotne neumnosti. Vse pobude glasovanih o njih so zapisane v pisnikih s sej družbenopolitičnega zbora in če bi gospod Alt hotel argumentirano pisati, bi navedel tako kot so zapisane.
- Trdimo, da skupščina ni zavrnila poročila o delu svojega predsednika (dokaz: ustrezni zapisnik).

Čenjene občane občine Lendava vabimo na zasedanja zborov strank, ne, ki so javna in se lahko tako prepričajo o razpravah in delu posamičnih poslancev. Ključno da pričakujemo nadaljnja pisanja spoda Alta, se mi zaradi svojega dostojanstva vnaprej odpovedujemo — sopisni polemiki, kajti časopisni mreč ni in ne more nadomestiti parlamentarne razprave.

Cini Pabel
Stanislav Čeršič
Sežana Špela

»Škodo naredi, nato nas zapusti«

Minila sta dva meseca in pol, kar smo vaščani vasi M. Crnci, Vanda vas, Rankovci, Borejci in Roma v krajevni skupnosti Tišina podpisali pogoje in priključitev na kabelsko televizijo. Zemeljska dela so delno končana in tudi priključkov je že. Tako vaščani v M. Crncih že gledajo program kablne televizije, verjetno zato, ker tam stanuje predsednik KS. Kdaj pa bodo prišli do vrste ostale?

Doma sem iz Vanče vasi 47 in tudi kandidat za priključitev na kabelsko televizijo. Po nekaj pogovorih sem dovolil kopanje in polaganje kablov v svoji njaki s pogojem, da se mi povrne narejena škoda oziroma da bo zemljišča po prvotnem stanju. Danes mineva mesec dni, odkar je polomljen 4 m dolg travnik v vrto, polomljena betonska plošča velikosti 1 m² nad greznico, razkopan pa je tudi travnik površine 40 m², na katerem ne bo trave najmanj leto dni. To se ni poravnalo, verjetno puščena lastniku, da si jo uredi po lastni želji. Po blem je predvsem kamenje, zaradi katerega ne bo mogoče kositi, četudi bi goče trava še zrastle. V Borejcih, kjer imam travnik, pa je bilo celo prekopavanje dolžini 100 m brez poprejšnjega dovoljenja.

Nekajkrat sem dal obvestiti izvajalca zemeljskih del gospoda Branka Rankovca iz Rihtarovec, naj pride na pogovor, vendar vedno, ko me zagleda, obne hrbet. Upam, da je to njegovo osnovno delo in da se zaveda, da dela škodo sebi. Razmišljal sem tudi o sodnem postopku, zaenkrat pa ne bom nič lili postavilve priklonpe omariče.

Ogorčen sem tudi zaradi podjetja Elrad iz G. Radgone, ker se ne strinja p godbenih rokov, in tudi zaradi predsednika KS, ki ga sprašujem, kdaj bo postel za KATV in ostalih vaseh? Vanča vas, 14. 7. 1991.

Franc K...

GRADITELJI!

TRGOVINA POREDOŠ, Ižakovci in LESNA iz Slovenije
Gradca

- ugoden nakup vsega gradbenega materiala s POPUSTI,
- individualni kupci imajo
- stanovanjskim in obrtnim zadrugam

pa nudimo

GRADIMO SKUPAJ!
telefon 42-054

PRIDITE — KUPITE — ODPELJITE

TIGOP
GANČANI 87

VAS VABI NA NAKUP!

- vodovodni • elektroinstala-
- cijski in gradbeni material ter
- vse za centralno kurjavo in
- montažo

PLAČATE LAHKO V 36 OBROKIH!

DOBAVA V 15. DNEH!

TIGOP, GANČANI 87, ŽELI POSTATI VAŠA TRGOVINA!

Pokličite nas po telefonu 42-101 med 7.00 in 12.00 uro.

VSE KAR ŽELITE PRI TIGOPU NA KREDIT DOBITE!

PETEK

SOBOTA

NEDELJA

PONEDELJEK

SREDA

ČETRTEK

MURSKI VAL

MURSKI VAL

MURSKI VAL

MURSKI VAL

MURSKI VAL

MURSKI VAL

MURSKI VAL

5.00 Prebujajte se z nami! (Pregledali bomo vse, kar vas ob koncu tedna utegne zanimati. Če vas ne zanima nič, boste med listami, ki boste poslušali prijetno jutranjo glasbo), 10.00 Spored RS.

16.00 Poletno popoldne (16.15 Četnike v živo po telefonih 069) 21.237 in 21.579, 17.00 Poročila, 18.00 21.232, 19.00 Spored RS.

TV SLOVENIJA 1

9.00 Mozaik, ponovitev. 15.25 Mozaik, ponovitev. Tednik. 16.30 Sova, ponovitev. 17.55 Poslovne informacije. 18.00 TV-dnevnik 1. 18.05 Mozaik, ponovitev. 18.35 Spored za otroke in mlade. 18.35 Slovenija — umetniški vodnik. 18.45 Nevarni zalivi, kanadska nanizanka. 19.30 TV-dnevnik 2. 19.39 Zrcalo tedna. 20.20 Festival sveta, avstralska dokument. serija. 20.45 Paralaksa, nizozemska dokumentarna serija. 21.15 V Ciniu, angleška nanizanka. 22.05 TV-dnevnik 3, vreme. 22.30 Sova: Dragi John, ameriška nanizanka; ameriški film Življenje in časi sodnika Royja Rana, francoski varietejski program.

Drugi program
17.00 Satelitski programi. 18.00 Alpijski večer — film 91, ponovitev. 18.30 Regionalni programi TV Slovenija, studio Maribor: FELE M. 19.30 TV-dnevnik. 20.00 Zarišče. 20.30 Osvetljeni koncert z Dubrovniških polnočnih prireditelj, posnetek. 22.30 Yutel.

HTV 1

9.30 Poročila. 9.35 TV-kolektor. 9.45 Izobraževalna oddaja. 10.15 Otroški program. 10.45 Polni program. 14.45 Poročila. 14.50 TV-kolektor. 15.00 Prezrl ste — pogledite. 17.40 Otroški program. 18.15 Hrvaška danes. 18.45 Humoriistična serija. 19.15 Risanka. 19.30 TV-dnevnik 1. 20.00 Igrani film. 21.40 TV-dnevnik 2. 22.00 Paracelsus, angleška nadaljevalka. 22.05 Ekan brez okvira. 23.30 Yutel.

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki. 9.05 Pravica do ljubezni. 9.30 Slika. 10.00 Mi. 10.25 Čas v sliki. 10.30 Ni vse zlato, kar se svetli. 12.15 Reportaže iz Avstrije. 13.00 Čas v sliki. 13.10 Bratje Marx na Divjem zahodu, komedija. 14.30 Batman. 14.55 Otroški program. 16.35 Poletne zgodbe. 17.10 Mini Čas v sliki. 17.10 Spored po željah. 18.00 Čas v sliki. 18.05 Mi. 18.30 Leteči zdravniki. 19.00 Avstrija danes. 19.30 Čas v sliki. 20.00 Sport. 20.15 Derrick. 21.35 Šest teklenih mož. 23.10 Večerni sport. 23.30 Amerikane, film. 0.45 Chicago. 19.30. 1.30 Čas v sliki.

TV MADŽARSKA

5.45 Dobro jutro, Madžarska. 8.30 Sorptini. 8.45 Naravno zdravilno. 9.00 Dallas, 30. ne lola. 9.00 Walt Disney vam predstavlja. 16.50 Magazin. 17.00 Dvigavanje uteži. 17.45 Na poti proti 2000. 18.15 Za otroke. 19.30 TV-dnevnik. 20.00 Telesport. 20.15 Čarovniški festival, ameriški film. 20.40 Diamanti, ameriški film. 22.30 Kamera variete. 23.30 Vesela dova, balet. 0.55 Rožnata serija, erotična serija. 1.25 Pozni dnevnik. (Drugi program od 6.00.)

5.00 Prebujajte se z nami! (Morda ste letos pristočno spremenili dopustniške načrte in se zdaj pretegujete ob Blatnem jezeru! Tudi tam lahko poslušate Murski val, 10.00 Spored RS. 16.00 Poletno popoldne (16.15 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 17.00 Poročila, 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 Spored RS.

TV SLOVENIJA 1

9.00 Mozaik, ponovitev. 15.50 WON TON TON, PES, KI JE REŠIL HOLLYWOOD, amer. film. 17.20 Sova, ponovitev. 17.55 Poslovne informacije. 18.00 TV-dnevnik 1. 18.05 Spored za otroke in mlade. 18.35 Slovenija — umetniški vodnik. 18.45 Nevarni zalivi, kanadska nanizanka. 19.30 TV-dnevnik 2. 19.39 Zrcalo tedna. 20.20 Festival sveta, avstralska dokument. serija. 20.45 Paralaksa, nizozemska dokumentarna serija. 21.15 V Ciniu, angleška nanizanka. 22.05 TV-dnevnik 3, vreme. 22.30 Sova: Dragi John, ameriška nanizanka; ameriški film Življenje in časi sodnika Royja Rana, francoski varietejski program.

Drugi program
16.30 Satelitski programi. 19.00 Murphy Brown, ameriška nanizanka. 19.30 TV-dnevnik. 20.15 Filmske uspešnice. Zloba v čudežni deželi, ameriški film. 21.45 Festival zabavne glasbe, posnetek iz Portoroža. 23.15 Yutel.

HTV 1

8.30 Otroški program. 9.30 Poročila. 9.35 TV-kolektor. 9.45 Vesela sobota. 10.45 Polni program: ciklus filmov Nikole Babića: Sedmi čut; »Miraklet i Valby«, švedski film. 12.40 En avtor — en film. 13.15 Prezrl ste — pogledite. 17.10 Poročila. 17.15 Narodna glasba. 17.45 TV-ten. 18.05 TV-rastava. 18.25 Lorna Doone, serijski film. 18.55 Denver, poslednji dinovazar, ameriška risana serija. 19.30 TV-dnevnik 1. 20.00 Igrani film. 21.45 Dokumentarna oddaja. 22.30 TV-dnevnik 2. 22.50 Športna sobota, oddaja TV ČG. 23.10 Fluid, zabavno-glasbena oddaja. 23.55 Yutel.

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki. 9.05 Pravica do ljubezni. 9.30 Diagnostika: boj proti bolečinam. 10.15 Odkritja pod vodo. 11.00 Poslednji bandit, film. 12.30 Hello Austria. 13.00 Čas v sliki. 13.10 Mi. 13.35 Strideset milijonov isče moza, film. 15.25 Otroški program. 17.00 Mini Čas v sliki. 17.10 Ode Murphy, začetek otroške serije. 18.00 Čas v sliki. 18.05 Srečanje. 18.30 Leteči zdravniki. 19.30 Čas v sliki. 20.00 Sport. 20.15 Skeden; muzikantov. 21.50 Model in voljač. 22.40 Šef, kriminalka. 0.15 Čas v sliki. 0.20 Lepa sramota, film. 1.45 Čas v sliki.

TV MADŽARSKA

6.45 Vaška TV. 7.30—11.00 Za otroke. 11.00 TV-magister. 13.00 Panorama. 15.55 Zelena zaba. 16.25 Prometna varnost. 17.00 Dvigavanje uteži. 17.45 Na poti proti 2000. 18.15 Za otroke. 19.30 TV-dnevnik. 20.00 Telesport. 20.15 Čarovniški festival, ameriški film. 20.40 Diamanti, ameriški film. 22.30 Kamera variete. 23.30 Vesela dova, balet. 0.55 Rožnata serija, erotična serija. 1.25 Pozni dnevnik. (Drugi program od 7.00.)

9.00 Nedeljska kuhinja (9.10 Misel in čas, 9.30 Srečanje na morskem valu, 10.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 12.00 Spored v madžarščini, 13.00 Panonski odmevi, 13.30 Minute za kmetovalce, 14.00 Poročila, 14.10 Krog 91 — veliko ljudsko rajanje ob idilski broda na Muri, 15.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.

TV SLOVENIJA 1

9.10 Otroška matineja ŽIV ŽAV. Nevarni zalivi, kanadska nanizanka. 10.30 Siniša Pavić: Boljše življenje, humoristični nadaljevalka TV BG. 11.10 Domači ansambli: Bratje iz Opatovca. 11.40 Obzorja duha. 12.00 Slovenija — umetniški vodnik. 13.10 M. Lucčke: Beg, nemška nadaljevalka. 14.40 Sova, ponovitev. 16.55 Poslovne informacije. 17.00 TV-dnevnik 1. 17.05 Zlo pod soncem, angleški film. 19.30 TV-dnevnik 2. 20.05 Neuničljivi, nadaljevalka HTV. 20.50 Zdravo. 22.10 TV-dnevnik 3, sport, vreme. 22.35 Sova: Polna hiša, ameriška nanizanka; Polnočni klici, ameriška nanizanka.

Drugi program
14.00 Športno popoldne ali-satelitski programi. 19.30 TV-dnevnik. 20.00 Opali. 20.35 Trsat — Svetišče kraljice Jadrana. 20.50 Ciklus filmov Jirija Menzla: Muhasto poletje, češkoslovaški film. 22.05 Športni pregled, oddaja TV ČG. 22.35 Yutel.

HTV 1

10.45 Poročila. 10.50 TV-kolektor. 11.00 Nedeljsko dopoldne. 12.00 Kmetijska oddaja. 13.00 Poročila. 13.05 Serijski film. 13.55 Izobraževalna oddaja. 14.25 Nedeljsko popoldne. 18.45 Risana serija. 19.10 TV-sreča. 19.30 TV-dnevnik 1. 20.00 Dramski program. 21.00 Dokumentarna oddaja. 21.30 Glasbena oddaja. 22.00 TV-dnevnik 2. 23.20 Športni pregled, odd. TV ČG. 23.50 Yutel.

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki. 9.05 Sestrična iz Bronx, film. 10.30 Slike iz živalskega sveta. 11.00 Evropski studio. 12.00 Tednik. 12.30 Orientacija. 13.00 Čas v sliki. 13.10 Pravica do ljubezni. 13.35 Počitnice na Immenhofu, film. 15.10 Raj za živali. 15.30 Ghost Busters, risana serija. 16.15 Kraljestvo miru, serija. 17.00 Mini Čas v sliki. 17.10 Velika deseterica. 18.00 Čas v sliki. 18.05 Mladinski magazin. 18.30 Leteči zdravniki, serija. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Tukaj kuha šef, komedija. 22.20 Vizije. 22.25 Glasbene specialitete iz Avstrije. 23.05 John Philip Sousa, zvezde in stripi.

TV MADŽARSKA

6.50 Magazin za menedžerje. 7.35 Za otroke. 7.55 Biblijsko sporočilo. 8.00 Kava s smetano. 8.30 Nedeljski turnir. 11.00 Za boljši jezik. 11.10 Korenne. 11.50 Zvonovi. 12.00 Glasbeni butik. 13.00 Financial Times. 13.30 Dvohschebe Europa. 14.00 Preustroj. 14.35 Filipinski otoki. 15.00 Videoklipi. 15.30 Japonska žolna. 16.00 Čarohna šestica. 16.40 Program reformatske cerkve. 17.00 Walt Disney. 19.00 Teden. 20.15 Legend. TV-film. 22.10 Sci-fi magazin. 22.50 Portreti: Anna Ahmetova. (Drugi program od 7.00.)

5.00 Prebujajte se z nami! (Zvezde zaradi vas ne bodo padle z neba, lahko pa prav vi padete iz ravnotežja, če bomo za vaš znak v zodiaku prebrali kaj takega, kar bo premaknilo vašo dušo. Dobro jutro in veselo počitnice!), 10.00 Spored RS.

TV SLOVENIJA 1

9.00 Mozaik, ponovitev. 15.05 Zdravo, ponovitev. 16.30 Sova, ponovitev. 17.55 Poslovne informacije. 18.00 TV-dnevnik 1. 18.05 Spored za otroke in mlade. H. C. Andersen: Grdi raček. 19.30 TV-dnevnik 2. 20.05 D. Moggach: Ukrajna, angleška nadaljevalka. 21.05 Slovenija — umetniški vodnik. 21.15 Marlboro music show. 21.45 Ep video strani. 21.50 TV-dnevnik 3, vreme. 22.10 Sova: Pujsovi dosejaji, angl. naniz. Polnočni klici, amer. naniz. Resna glasba.

Drugi program
18.00 Satelitski programi. 19.05 Škotski ansambel Dud, posnetek iz poletnega festivala. 19.30 TV-dnevnik. 20.00 Zarišče. 20.30 Regionalni programi TV Slovenija. Studio 2 Koper. 21.30 Zrebanje lota, posnetek odd. TV BG. 21.35 Umetniški večer. Dovolj slave za vse, 2. del angl. filma. 23.15 Yutel.

HTV 1

9.45 Poročila. 9.50 TV-kolektor. 10.00 Izobraževalna oddaja. 10.30 Otroški program. 11.00 Polni program. 14.45 Poročila. 14.50 TV-kolektor. 15.00 Prezrl ste — pogledite. 18.00 Poročila. 18.15 Otroški program. 18.45 Poljudnozan. oddaja. 19.15 Risanka. 19.30 TV-dnevnik 1. 20.00 Igrana serija. 20.50 Zunanja politika. 21.20 TV-dnevnik 2. 21.45 Kinoteka. 23.15 Yutel.

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki. 9.05 Pravica do ljubezni. 9.30 Slika Avstrije. 10.00 Tednik. 10.30 Gorila. 11.40 Frog show. 12.00 Nočni studio. 13.00 Čas v sliki. 13.40 Tarzan in hudičevka, film. 14.55 Otroški program. 15.55 Zgodbe iz Dvaulanda. 16.10 Ode Murphy, serija. 17.00 Mini Čas v sliki. 17.10 Spored po željah. 18.00 Čas v sliki. 18.05 Mi. 18.30 Leteči zdravniki. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Sport v ponele. 21.25 Hunter, serija. 22.15 Naj živi življenje, film. 0.00 Jazz festival, Dunaj 1991. 1.10 Čas v sliki.

TV MADŽARSKA

2. program
21.15 Kompas, evropski magazin. 22.00 Čas v sliki. 22.30 Japonska, njena pot do svetovne premoči. 23.30 Nočni studio.

TV MADŽARSKA

5.45 Dobro jutro, Madžarska! 8.30 Formula 1, igrana serija. 17.25 Naš ekran, v srbohrvaščini. 17.55 Katoliška kronika. 18.05 Svet denarja. 18.15 Otroški kotiček. 19.15 Videoklipi. 19.30 TV-dnevnik. 20.00 Telesport. 20.15 Svetlobna reka, japonski film. 22.10 Po deset. 22.35 Rock na odru, za ljubitelje rocka in heavy metal. 23.00 Pozni dnevnik. 23.05 Dnevnik BBC-ja (Drugi program od 6.00.)

5.00 Prebujajte se z nami! (Pesem tedna, glasbene uganke, dobro jutro, recept za danes, poročila, glasba. . .), 10.00 Spored RS. 16.00 Poletno popoldne (16.15 Mali oglasi — 069/21 232, 21 579, 17.00 Poročila, 17.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 Spored RS.

TV SLOVENIJA 1

9.00 Mozaik, ponovitev. 16.30 Sova, ponovitev. 17.55 Poslovne informacije. 18.00 TV-dnevnik 1. 18.05 Spored za otroke in mlade. H. C. Andersen: Grdi raček. 19.30 TV-dnevnik 2. 20.05 D. Moggach: Ukrajna, angleška nadaljevalka. 21.05 Slovenija — umetniški vodnik. 21.15 Marlboro music show. 21.45 Ep video strani. 21.50 TV-dnevnik 3, vreme. 22.10 Sova: Pujsovi dosejaji, angl. naniz. Polnočni klici, amer. naniz. Resna glasba.

Drugi program
18.00 Satelitski programi. 19.05 Škotski ansambel Dud, posnetek iz poletnega festivala. 19.30 TV-dnevnik. 20.00 Zarišče. 20.30 Regionalni programi TV Slovenija. Studio 2 Koper. 21.30 Zrebanje lota, posnetek odd. TV BG. 21.35 Umetniški večer. Dovolj slave za vse, 2. del angl. filma. 23.15 Yutel.

HTV 1

9.45 Poročila. 9.50 TV-kolektor. 10.00 Izobraževalna oddaja. 10.30 Otroški program. 11.00 Polni program. 14.45 Poročila. 14.50 TV-kolektor. 15.00 Prezrl ste — pogledite. 18.00 Poročila. 18.15 Otroški program. 18.45 Poljudnozan. oddaja. 19.15 Risanka. 19.30 TV-dnevnik 1. 20.00 Igrana serija. 20.50 Zunanja politika. 21.20 TV-dnevnik 2. 21.45 Kinoteka. 23.15 Yutel.

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki. 9.05 Pravica do ljubezni. 9.30 Ruščina. 10.00 Mi. 12.25 Čas v sliki Da capo. 10.30 Ni vse zlato, kar se svetli. 12.05 Sport v ponedeljek. 13.00 Čas v sliki. 13.10 Kim, film. 15.00 Otroški program. 16.10 Ode Murphy, serija. 17.00 Mini Čas v sliki. 17.10 Spored po željah. 18.05 Mi. 18.30 Leteči zdravniki. 19.30 Čas v sliki. 20.00 Sport. 20.15 Universum: Ubijalski kiti, nežne pošasti. 21.00 TV-živali. 21.15 Isče se Ricky Forster, kriminalka. 22.45 Visoka Siera, kriminalka. 0.20 Chicago 1930, serija. 1.05 Čas v sliki.

TV MADŽARSKA

2. program
19.30 Čas v sliki. 20.00 Kulturni žurnal. 20.15 Belomode zgodbe. 21.00 TV-živali. 21.07 Reportaže iz tujine. 22.00 Čas v sliki. 22.30 Klub 2.

TV MADŽARSKA

5.45 Dobro jutro, Madžarska, vmes Vaška TV. 8.30 Angličščina. 9.00 Za upokojece. 16.25 Unser Bildschirm, narodnostni magazin v nemščini. 16.55 Vaterpolo. 18.05 Svet denarja. 19.15 Videoklipi. 19.30 TV-dnevnik. 20.00 Telesport. 20.15 Muhasti letni časi, zabavni magazin. 21.20 Pevski zbor Morvona v Budimpešti. 21.50 Družbena reportaža. 22.35 Adamovi sinovi, Evine hčere. 23.15 Pozni dnevnik. 23.20 Dnevnik ZDF-a. (Drugi program od 6.00.)

5.00 Prebujajte se z nami! (Vsi upamo, da naboji ne bodo več švigali sem ter tja po zasajeni obmurski deželi. Mir je ta hip naša najpomembnejša vrednota, žal še ne staluica. M. Dora se trudi za vas in vaš mir!). 10.00 Spored RS.

TV SLOVENIJA 1

9.00 Mozaik, ponovitev. 16.30 Sova, ponovitev. 17.55 Poslovne informacije. 18.00 TV-dnevnik 1. 18.05 Klub Klub, kontaktna oddaja. 19.30 TV-dnevnik 2. 20.05 Film tedna: Pogum, ameriški film. 22.25 TV-dnevnik 3, vreme. 22.50 Sova: Alf, 46. del ameriške nanizanke; Polnočni klici, amer. nanizanka.

Drugi program
17.30 Satelitski programi. 18.30 Alpe Jadran. 19.00 TV Slovenija 2 — Studio Maribor. 19.30 TV-dnevnik. 20.00 Zarišče. 20.30 Krst pri Savici, balet. 21.05 Svet poročila. 21.50 Yutel.

HTV 1

9.45 Poročila. 9.50 TV-kolektor. 10.00 Izobraževalna oddaja. 10.30 Otroški program. 11.00 Polni program. 14.45 Poročila. 14.50 TV-kolektor. 15.00 Prezrl ste — pogledite. 16.45 Poročila. 18.15 Otroški program. 18.45 Videoboom. 19.15 Risanka. 19.40 TV-dnevnik 1. 20.00 Filmski večer. 22.00 TV-dnevnik 2. 22.25 Dokumentarni program. 0.25 Yutel.

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki. 9.05 Pravica do ljubezni. 9.30 Evropske univerze. 10.00 Mi. 10.30 Visoka Siera, film. 12.10 Reportaže iz tujine. 13.00 Čas v sliki. 13.10 Pustolovščina družine Robinson, film. 14.45 Glasbena skrinja. 15.00 Otroški program. 16.10 Ode Murphy, serija. 17.00 Mini Čas v sliki. 17.10 Spored po željah. 18.00 Čas v sliki. 18.05 Me ženske. 18.30 Leteči zdravniki, serija. 19.30 Čas v sliki. 20.00 Sport. 20.15 Gospodar v hiši, komedija. 21.50 Dallas. 22.35 Gorila. 23.55 Chicago, 1930, serija. 0.40 Čas v sliki.

TV MADŽARSKA

2. program
15.15 Štirje letni časi, film. 17.00 Strategija razumnosti: vidiki osebne varnosti. 17.30 Dežela in ljudje. 18.00 Pravica do ljubezni. 18.30 Kviz z živalmi. 19.00 Stajerska danes. 19.30 Čas v sliki. 20.00 Kulturni žurnal. 20.15 Viza za nikamor. 21.40 Knjiga meseca. 22.00 Čas v sliki. 22.30 Večerni sport.

TV MADŽARSKA

5.45 Dobro jutro, Madžarska, vmes Vaška TV. 8.30 Lajna, zabavna glasba. 9.00 Joga, dr. Antal Weninger. 15.55 Ecranul nostru, narodnostni magazin v romunščini. 16.25 Sužnji, brazilska serija. 16.55 Vaterpolo. 18.15 Svet denarja. 18.15 Otroški kotiček. 19.15 Videoklipi. 19.30 TV-dnevnik. 20.00 Telesport. 20.15 Muhasti letni časi, zabavni magazin. 21.20 Pevski zbor Morvona v Budimpešti. 21.50 Družbena reportaža. 22.35 Adamovi sinovi, Evine hčere. 23.15 Pozni dnevnik. 23.20 Dnevnik ZDF-a. (Drugi program od 6.00.)

5.00 Prebujajte se z nami! (Poleg dveh jutranjih kronik Radia Slovenija še vrsta izvirnih informacij, pogovorov, reportaž z Murskega vala, Dobro jutro!), 10.00 Spored RS.

TV SLOVENIJA 1

9.00 Mozaik, ponovitev. 17.00 Sova, ponovitev. 17.55 Poslovne informacije. 18.00 TV-dnevnik 1. 18.05 Mozaik, ponovitev. 18.35 Spored za otroke in mlade. Kapitan Power, amer. nanizanka. 19.30 TV-dnevnik 2. 20.05 Elizabetin dvor, slovaška nadaljevalka. 21.10 Tednik. 22.10 TV-dnevnik 3, vreme. 22.35 Sova. Samo bedaki in konji: Polnočni klici, amer. naniz.

Drugi program
18.30 Satelitski programi. 19.30 TV-dnevnik. 20.00 Zarišče. 20.30 Regionalni programi TV Slovenija, Studio Ljubljana. 21.30 Prstorizdarstvo ob blizu, angl. dok. serija. 22.00 Mali koncert. 22.15 Večerni gost: Peter Amalietti. 23.00 Yutel.

HTV 1

9.45 Poročila. 9.50 TV-kolektor. 10.00 Izobraževalna oddaja. 10.30 Otroški program. 11.00 Polni program. 14.45 Poročila. 14.50 TV-kolektor. 15.00 Prezrl ste — pogledite. 18.00 Poročila. 18.15 Otroški program. 18.45 Fkološka oddaja. 19.15 Risanka. 19.30 TV-dnevnik 1. 20.00 Politični magazin. 21.05 Zabavna oddaja. 22.20 TV-dnevnik 2. 22.40 Glasbena scena. 23.40 Yutel.

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki. 9.05 Pravica do ljubezni. 9.30 Dežela in ljudje. 10.00 Me ženske. 10.25 Čas v sliki Da capo. 10.30 40 milijonov isče moza, film. 12.15 Klub seniorjev. 13.00 Čas v sliki. 13.10 Latigo, film. 14.40 Raj za živali. 15.00 Otroški program. 16.10 Ode Murphy, družinska serija. 17.00 Mini Čas v sliki. 17.10 Spored po željah. 18.00 Čas v sliki. 18.05 Me ženske. 18.30 Leteči zdravniki, serija. 19.30 Čas v sliki. 20.00 Sport. 20.15 Gospodar v hiši, komedija. 21.50 Dallas. 22.35 Gorila. 23.55 Chicago, 1930, serija. 0.40 Čas v sliki.

TV MADŽARSKA

2. program
19.30 Čas v sliki. 20.00 Kulturni žurnal. 20.15 Reportaže iz tujine. 21.00 Traiter, novi filmi. 21.30 Pozor kultura. 22.00 Čas v sliki. 22.25 Čas v sliki Da capo. 22.30 Klub 2.

TV MADŽARSKA

5.45 Dobro jutro, Madžarska, vmes Vaška TV. 8.30 Lajna, zabavna glasba. 9.00 Joga, dr. Antal Weninger. 15.55 Ecranul nostru, narodnostni magazin v romunščini. 16.25 Sužnji, brazilska serija. 16.55 Vaterpolo. 18.15 Svet denarja. 18.15 Otroški kotiček. 19.15 Videoklipi. 19.30 TV-dnevnik. 20.00 Telesport. 20.15 Muhasti letni časi, zabavni magazin. 21.20 Pevski zbor Morvona v Budimpešti. 21.50 Družbena reportaža. 22.35 Adamovi sinovi, Evine hčere. 23.15 Pozni dnevnik. 23.20 Dnevnik ZDF-a. (Drugi program od 6.00.)

ZVEZDE VAM MEŽIKAJO

OVEN

Ona: Tvoje sedanje razmerje se bo nevarno zamajalo. Če ti je se kaj od tega, bo potrebno napeti vse sile, sicer ti bo trda predla. Vsekakor pa je dejstvo, da ti je za in ljubosumje lahko le škoda, popravna izpita pa ne bo.

On: Stvari moraš urediti na kraju samem in se preprčati o pravilnem poteku. Le tako ti bo uspelo še naprej zadržati vodilno vlogo v poslu. Sicer pa se ti oheja prav prijatelj konec tedna, ki ti bo še dolgo hruil du

prodam

MOTORN VOZILA

OPEL KADETT, letnik 1970, registriran do julija 1992, prodam. Slana, Bolehnečič 4 b, ☎ 68-177. M-941
OPEL KADETT, tip B, starejši letnik, prodam. ☎ 87-256. IN-3175
RENAULT 12, letnik 1976, registriran, vozen, ugodno prodam. Stroja vas 81, ☎ 82-168. IN-3172
BT 50, odlično ohranjen, prodam. ☎ 22-756. M-953

OSEBNI AVTOMOBIL ŠPORTNO ŠKODO registrirano do 31. 3. 1992, prodam. Anton Zadravec, Črenšovci, ul. Prekmurske čete 6. M-955

ZASTAVO 750, letnik 1980, in sestavljeni starinsko peč iz plošče prodam. Dankovci 25. M-959

DIANO, letnik 1980, karambolirano, prodam ali kupim karoserijo. ☎ 51-010. M-964

126 P, letnik 1982, registriran do februarja 1992, prodam. Radenci, Majstrova 1, ☎ 65-586. M-977

KOMBI ZASTAVO 850, letnik 1982, in mlatišnico prodam. Štefan Korpič, Budinci 23 a. M-978

ZASTAVO 750, letnik 1980, prodam. ☎ 48-391. M-979

LADO 1600 in traktorski vilicar, do 1.000 kg, z nagibom, prodam. Gancani 87. M-981

RENAULT 4 GTL, letnik 1988, ZASTAVO 750 in BT 50 prodam. ☎ 24-760, Rakičan, Tomšičeva 29. M-987

JAWO 350, zelo dobro ohranjeno, prodam. ☎ 25-520. M-988

ZASTAVO 128, letnik 1988, registrirano do junija 1992, z radiokasetofonom in pet letnih novih gum prodam. Karel Krenos, Gornji Slaveči 124, Kuzma. M-989

TOVORNI AVTO TAM 6.500, prekučnik, prodam. ☎ 43-113. M-990

MOTORN KOLO M 14 prodam. Cena po dogovoru. Črenšovci 2 c.

ZASTAVO 101 CONFORT, registrirano do 15. 3. 1992, prevoženih 72.000 km, ugodno prodam. Ogled vsak dan. Dolič 11. M-999

OPEL KADETT 1.3, letnik 1984, prodam. Kovač, Lendavska 45 b, M. Sobota. M-1000

AVTOMATIK A 3 M ugodno prodam. Vanča vas 18. M-996

GOLF JX, na bencin, bel, letnik 1986, prodam. ☎ 81-937. M-3180

ZASTAVO 128, letnik 1989, prodam. ☎ 21-662. M-MM

RAZLIČNE DELE za peugeot 304 prodam. ☎ 89-061. IN-3177

DAIHATSU CHARADE GTI 1988, 105 KS, nujno ugodno prodam. ☎ 70-653. M-1005

JUGO 45, letnik 1988/90, prodam. ☎ 22-478. M-1012

126 P po delih prodam. ☎ 24-146 ali 41-131. M-1018

ZASTAVO 101, letnik 1979, v celoti ali po delih, neregistrirano, in suh žagan les, 5 in 8 cm, prodam. Stanjevi 45. M-1021

RENAULT 4 TL, letnik 1978, registriran do aprila 1992, zelene barve, prodam. ☎ 47-143. M-1024

ZASTAVO 750, dobro ohranjeno, prodam. ☎ 48-247, po 16. uri. M-1026

BTZ 50, dodatno opremljen, ugodno prodam. ☎ 21-860. M-1025

POSEST

NEDOGRAJENO HIŠO v KROGU prodam. ☎ (063) 852-220. M-MM
TRAVNIK z drevjem — akacija — v Lipovcih prodam. Mima Slavice, Beltinci, Na kamni 1. M-969
STANOVANJE v Murski Soboti išče mlad par. ☎ 25-544. M-1008
STANOVANJSKO HIŠO s poslopjem in obdelovalno zemljo v Gornjih Slavečih na lepi sončni strani prodam. Jože Skalič, G. Slaveči 16. FM-1006
PARCELO v Beltincih prodam. ☎ 70-183. M-1009

ZIVALI

KRAVO, drugič brejo, prodam. ☎ 48-742. M-961
DVE MLADI KRAVI Prodam. Radmožanci 98. M-962
KOZO in KOZLA ALIPINA, stara 4 mesece, prodam. Zver, Mladinska 15, Odranci, p. Črenšovci. M-975
DVE KRAVI, mladi, s teletom, in bikca, težkega 400 kg, prodam. Naslov v upravi lista. M-982
MALE PUJSKE prodam. Gornji Petrovci 44. M-984
TELICO, brejo 8 mesecev, prodam. Vačarci 29. M-985
TRI MLADE KRAVE, breje, stare 3 leta, prodam. Gancani 137. M-986
KRAVO, staro 6 let, brejo 9 mesecev, kontrola A, prodam. Domajinci 26. M-992
PUJSKE prodam. Gederovci 38. M-993
DOBERMANE, čistokrvne, prodam po ugodni ceni. ☎ 76-501. M-4153

MLADIČNEMSKIH OVČARJEV prodam. Titan, Černelavci, Gorička 54. M-997

MALE PUJSKE prodam. Mesarič, Bakovci, Panonska 10. M-1001

MALE PUJSKE in svinjo za zakol, domače reje, prodam. Poljska 8, M. Sobota. M-1003

MALE PUJSKE prodam. Nemčavci 22. ☎ 24-553. M-1010

MALE PUJSKE prodam. Karel Kerčmar, Gornji Petrovci 80. M-1028

TRGOVINA BALAZIČ

Prekmurske čete 11, Črenšovci

ZAPOSILIMO

— prodajalca

(moški)

(trgovska šola ni obvezna)

Prijave pošljite v 8 dneh na gornji naslov.

KMETIJSKA MEHANIZACIJA

KUPIM motor, blok ali nevozen traktor URSUS 35. ☎ 68-071, Stanetinci 46. M-952

ŠKROPILNICO ATOMIZER, kovinsko, 350 l, brezhibno, prodam ali zamenjam za rabljeno kosilnico. ☎ 51-010. M-964

TROŠILNIK HLEVSKEGA GNOJA TEHNOSTROJ z vodoravnimi valji prodam. Partizanska 30, Bakovci. M-967

MOLZNI STROJ, elektromotor in avtomatik prodam. Iva Lole Ribarja 8, M. Sobota. M-972

KABINO za traktor URSUS 35, še nerabljen, prodam. Jože Elijaš, Strehovci 33, p. Dobrovnik. M-973

OBRAČALNIK PANONIJA, dobro ohranjen, prodam. Bakovci, Partizanska 24. M-1002

URSUS 360 C ugodno prodam. Moravske Toplice, Dolga ulica 98, ☎ 48-250. M-1013

SADILNIK KORUZE BECKER, 4-redni, brane RAU, globionski podražilnik, siloreznicno TARAP, 4-redno, motokultivator Gorenje, krožne brane, 6000 kosov opcke Bober in prikolico, prekučno, 8-tonsko, prodam. ☎ 46-035. M-1016

RAZNO

NOVA DVOKRILNA GARAŽNA VRATA, smreka, (210 x 230 cm) prodam za 50 % ceneje. Andrej Vičar, Zg. Kungota 31/b

KOPLETNO OPREMO za trgovino prodam. ☎ 46-114, od 6.00 do 8.30 M-957

SEME INKARNATKE ter italijanske lujke prodam. Rankovci 31, p. Tišina, ☎ 46-193. M-963

SEME RDEČE DETELJE prodam. ☎ 26-680, Krog, Plečnikova 6. M-968

TOČILNO MIZO, registrsko blagajno, namizni nogomet in biljard prodam. Gancani 178. M-969

PEČ ZA CENTRALNO, novo, nerabljen, dvoetažno, prodam. Možnost plačila na obroke. Ključarovci 30 a. M-3173

TRISED prodam. ☎ 43-048. M-967

Preključem končno spričevalo poklicne šole, izdano leta 1976 na ime Milan Babič, Mariborska 4, G. Radgona. GR-14975

400 litrov vina (renski rizling, semling, zeleni silvanec, mešano) prodam. ☎ 43-113. M-990

COMMODORE 128, disketnik in tiskalnik ugodno prodam. ☎ 44-014, od 19. do 20. ure. M-994

INVALIDSKI VOZIČEK, avtomobilske gume, od 12- do 16-colne, s platišči, razno plastiko in prikolico za živino prodam. ☎ 46-523. M-913

RDEČE IN BELO VINO prodam. Krog, Murska 50. M. 1007

STROPNA POLNILA, 2500 kosov, ugodno prodam. Ignac Skledar, Sr. Bistrica 77. M-1027

SLAMO z njive, v balah, prodam. Strukovci 45, ☎ 49-196. M-1017

GOSPODINJE!

Če vam zamrzovalna skrinja toči ali ledeni, pokličite
IZOLACIJSKI SERVIS
F. HAJDINJAK,
Gornji Slaveči 6, Kuzma
tel.: 55 071

Popravilo z garancijo na vašem domu

KUHINJO, električni in trajnožarni stedišnik ter zakonsko posteljo prodam. Šavel, Štefana Kuharja 7, M. Sobota. M-1011

AVTOMATSKO STRUŽNICO Prvomajska, Ø 30, prodam. ☎ 86-174. M-3179

RAZLIČNE DELE ZA KOMBajn EPPLER, menjalnik in diferencial z gumami prodam. ☎ 89-061 M-3178

PORIŠTVO ZA SPALNICO, staro, ročno izdelano, zelo dobro ohranjeno, ugodno prodam. ☎ 23-584.

15 kg STROJ ZA KEMIJSKO ČISTILNICO in likalni stroj zelo poceni prodam ali dam v najem. ☎ (069) 82-271, zvečer. M-MM

AUDIO SRUDIO FOXy snema na kakovostni opremi razne disco in slow dance programe, po naročilu tudi redni član. Brezplačen katalog vsak dan od 16. do 21. ure. Kaj več pa boste zvedeli pri Borutu Zadravcu, Ul. Štefana Kovača 132, 69224 Tur-nišče. M-MM

Zaposlitve

DISCOTEKA ponuja redno zaposlitev natakarjem. Dajemo sobo. Prijave pošljite na upravo lista do 26. 7. 1991 pod šifro DISCO. M-1029

4RCROMURKA

Kmetijska zadruga
Ljutomer — Križevci o. sol. o.
Križevci pri Ljutomeru

TOZD
MURSKO POLJE o. sol. o.
Veržej

KOKOŠI, težke od 3 do 4 kg, in VEČJE PIŠČANCE dobite vsak dan razen nedelje v

PRODAJALNI V VERŽEJU

Informacije: telefon 87-083.

IZKORISTITE UGODEN NAKUP!

ZAHVALA

Ob smrti drage mame

Marije Šeruga

roj. Šadl
iz Murske Sobotice

se najlepše zahvaljujem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti.

Zahvala g. župniku iz Pečarovec za lepo opravljen obred in pevcem za zapete žalostinke. Posebna zahvala tudi vaščanom Prosečke vasi za vsestransko pomoč.

Žalujoci: sin Janez z družino

S svojim vedrim nasmehom
vsakega osrečiti si znal,
pred usodo neizprosno
nemočen si ostal.
In ostali so le sledovi
tvojih pridnih rok,
katere cenil bo
še pozni rod.

ZAHVALA

V 48. letu nas je tiho in brez slovesa zapustil naš dragi mož, oče, sin in brat

Jože Lebar

iz Turnišča

V tihi žalosti se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, znancem in dobrim prijateljem, župniku g. Režoni za pogrebni obred, pevkam žalostink in turniškem oktetu, govornikom Valiki in Jožetu za poslovične besede in vsem, ki ste sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in za sv. maše ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili k počitku. Zahvaljujemo se tudi GD Turnišče in Renkovci, sodelavcem Planika Turniška in DO INA Lendava.

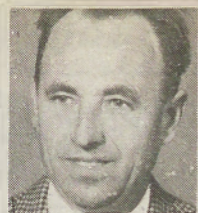
Vsem še enkrat — iskrena hvala.

Turnišče, 11. 7. 1991

Žalujoci: žena Ana, sinova Bojan in Jožek, mama, sestra Marija in Barica ter brata Štefan in Alojz z družinami in ostalo sorodstvo

MIGRENA, SINUSI, NOČNO
MOČENJE, SPLOŠNE ALERGIJE,
IMPOTENCA, REVMA, DEBELOST,
ZASEBNA MEDICINSKA OR.
DINACIJA,
Mažuraničeva 6, ČAKOVEC
Delovni čas:
dopolodne 8.00 do 12.00 in po-
poldne 16.00 do 19.00
tel. 842/815-244

Zapustil dom in svoje drage st,
na tvojem grobu roža le cveti
in grenka solza jo rosi.

ZAHVALA

17. junija nas je za vedno zapustil
naš dragi mož, oče, tast in deda

Rupert Duh

iz Ljutomera

Z žalostjo v srcih se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in sodelavcem Tehnostroja.

Posebna hvala g. Ivanu, g. Tereziji Štakl, g. Francu, g. Julijanu Možgon ter g. Mariji Horvat, ki so nam bili v pomoč.

Iskrena hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem in govornikom za lepo slovo.

Zahvaljujemo se g. Ignacu za odigrano Tišino.

Vsem tistim, ki ste darovali vence, cvetje, za maše in ga v tako lepem številu pospremili k njegovemu večnemu počitku, hvala!

Žalujoci: žena Marija, hčerka Irena z družino, hčerka Alenka in vnukinja Andreja

Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi tvojega trpljenja,
bolezen je bila močnejša od
življenja.

ZAHVALA

Po daljši in hudi bolezni nas je
7. julija v 59. letu starosti za
vedno zapustil naš dobri mož,
oče, dedek, brat, tast, stric in
svak

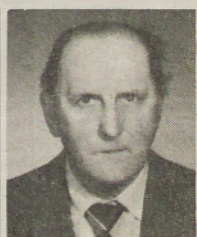
Štefan Gjerkeš

iz Beltincev
Koceljevo naselje 20

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, posebno Kristini Pal, prijateljem in vsem drugim, ki ste nam v teh težkih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, darovali vence, šopke in za sv. maše ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dr. Zdravcu in g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku za ganljive besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoci: žena Barbara, hčerka Ivanka z družino, sestra Marija, brata Jože in Ivan ter drugo sorodstvo

Oh, kako boli srce,
ko ljubega moža in očeta
Ostali so le sledovi tvojih
pridnih rok, katere cenil bo
pozni rod.

ZAHVALA

Po težki bolezni je 8. julija v 70. letu starosti za vedno utihnilo srce našega dragega moža, očeta, starega očeta in brata

Aleksandra Vrečiča

iz Strukovec 52

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste ga pospremili k njegovemu zadnjemu počitku, darovali vence in cvetje, izrekli sožalje ter darovali za dobrodelne namene.

Posebna hvala zdravniku in medicinskemu osebju internega oddelka za zdravljenje ter dr. Šavliju za skrb in lajšanje bolečin na domu.

Hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, gasilec ter govornikom Ireni Bukvič in Marjani Škrabanu. Iskreno se zahvaljujemo delovni organizaciji KG Rakičan — delavnica.

Žalujoci: žena Karolina, sinova Rudolf in Vlado z družinami, brat z družino, ter drugo sorodstvo

Oh, kako boli srce,
ko ljubega moža, očeta in
več ni.
Ostali so le sledovi tvojih
pridnih rok,
katere cenil bo pozni rod.

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je za
vedno zapustil naš dragi mož,
oče, tast, dedi in brat

Franc Kolmanko

iz Kroga

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, dobrim prijateljem in znancem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje, vence in za svete maše. Iskrena hvala g. župniku za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, predstavniku KS Krog in Jožetu za odigrano Tišino. Zahvala osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu, posebno dr. Horvatu.

Posebna hvala snahi Emi za pomoč med boleznijo. Hvala kolektivom Mlinopeka, GEP-a Kartonaza, Pomurke — Mesnica I in III, Mure — strokovne službe in Tovarna lahkih oblačil, Doma oskrbovancev Rakičan. Rokometnega kluba Krog in zboru rokometnih sodnikov v Murski Soboti.

Žalujoci: žena Helena, sinovi Francek, Stanko, Jani in hčerka Darinka z družinami ter sestra Vera

VESTNIK

VESTNIK — Izdaja Podjetje za informiranje
Murska Sobota

Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Ludvik Kovač (namestnik odgovornega urednika), Renata Bakan-Ficko, Bernarda Balazic-Peček, Jani Dominko, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Feri Maučec, Štefan Sočan, Andre Gontér (tehnični urednik), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Emri (lektorica).

Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29. Telefoni: novinarji in odg. urednik 21 383, 21 064 in 25 019, glavna urednica in direktorica 22 403, računovodstvo in tajništvo 21 383 in 21 064, GPS (trženje) 22 403, telefaks 22 419. Nenaročeni rokopisi in fotografije ne vračamo.

Naročnina za 2. trimesečje 1991 je 200,00 dinarjev, za podjetja 400,00 dinarjev, za naročnike v tujini 70 DEM letno.

Tekoči račun pri SDK Murska Sobota: 51900-603-30005. Devizni račun pri A-banki Ljubljana: 50100-620-00112-5049512. Tisk GZP Mariborski tisk, Maribor. Vestnik je oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Zaspal si mirno, tiho,
utrujen od bolečin in boja.
za teboj ostala je praznina
in v srcih naših bolečina.
Kdor veruje v Kristusa,
večno bo živel.

ZAHVALA
v 81. letu je umrl naš družinski član

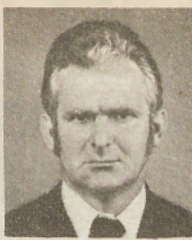
Jože Kerčmar

kovač
iz Ženavlj 1

Z bolečino v srcih se zahvaljujemo vsem sorodnikom, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih, sosedom, prijateljem in vsem, ki so nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje. Posebna hvala dr. Kiršnerju za obiske na domu, pridigarju Hajdinjaku in pevcem za pogrebne pesmi. Hvala domačim gasilcem.

Ženavlje, 12. 4. 1991

Žalujoči: žena Kristina, sinova Jože z ženo Zoro, Štefan z ženo Anico, hčerka Olga, vnuk Jože z Ireno, Boris z ženo Darinko, Marko, Kristina in pravnukinja Klementina

Kako bi dihal rad,
poslušal, sedel med vami.
katero vmes povedal,
pa me tišči teptan
nad mano grob prerani.

(O. Župančič)

V SPOMIN

12. julija mineva boleče leto, odkar nas je zapustil dragi mož, oče, dedek, sin in brat

Jože Markoja

iz Trnja

Vsem, ki se z lepo mislijo ustavite ob njegovem grobu, mu pri-
našate cvetje in prižigate sveče, iskrena hvala.

Vsi, ki smo te imeli radi

Zaspala mama si draga,
zaprla trudne si oči,
bolečino si prestala.
zdaj boš v grobu mirno spala.

ZAHVALA

Tiho nas je v 71. letu zapustila naša draga mama, babica in sestra

Ana Poredoš

iz Bodonec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, sosedom in sovaščanom, ki so nam pomagali v težkih urah in vsem, ki so nam izrekli sožalje, darovali vence in šopke ter drago mamo pospremili na njeni zadnji poti.

Zahvalo izrekamo tudi g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, še posebej smo hvaležni dr. Štivanu za prizadevnost med njeno boleznijo.

Žalujoči: vsi, ki smo jo imeli radi

ZAHVALA

V 72. letu starosti nas je nepričakovano zapustila draga žena, mama, stara mama in tašča

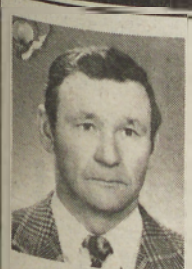
Zita Škrilec

iz Sela

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom in sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje in darovali vence in cvetje.

Hvala g. duhovniku in pevcem ter gospodu, ki je odigral Tišino. Posebna hvala dr. Berdenovi za zdravniško pomoč.

Žalujoči: vsi njeni

Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi hudega trpljenja,
bolezen je bila močnejša od življenja.
Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se kako trpel sem,
šopek rož mi prinesite in
večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, zet in sorodnik

Franc Časar

iz Ženavlj 59

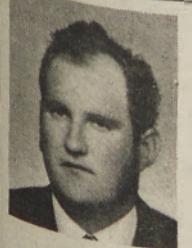
Oh boleči izgubi se zahvaljujemo vsem dobrim sosedom, sorodnikom, botrini in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebej se zahvaljujemo g. duhovniku Kerčmarju za pogrebni obred, pevcem žalostink ter domačim gasilcem in gasilcem sektorja Ženavlj.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Ženavlje, 3. julij 1991

Žalujoči: žena Gizela, sin Stanko, hčerka Silva z družino iz Nemčije, tašča ter ostalo sorodstvo

Oh, kako boli, ko ljubega moža,
očeta in dedka izgubiš.
Ostali so sledovi pridnih rok,
ki cenil jih bo pozni rod.
Vso ljubezen si nam dal, za vse,
prav vse, še enkrat — hvala.

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je po kratkotrajni zahrbtni bolezni za vedno zapustil naš dragi mož, oče, dedek in brat

Arpad Bačič

Z bolečino v srcih se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so ga v tolikšnem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje.

Hvala g. duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Posebna hvala zdravniškemu osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu, še posebej dr. Hauzar.

Vsem še enkrat — iskrena hvala.

Žalujoči: žena Gizela, sin Rade, hčerka Ivana z možem Marjanom, tast in tašča, bratje in sestre in ostalo sorodstvo

Ostal si nam v spomin
na vse lepe dni,
ki jih veš ni.
Hvala ti za vse skrbi!

ZAHVALA

V 49. letu starosti nas je po težki bolezni za vedno zapustil dragi mož, oče, dedek, brat, svak in tast

Ivan Balažič, dipl. iur.

Rudarska 25
iz Lendave

Ob nenadomestljivi in boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, poklonili vence in cvetje ter ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebno se zahvaljujemo sodelavcem podjetja NAFTA Lendava in delavcem VIZ iz Lendave za vsestransko pomoč.

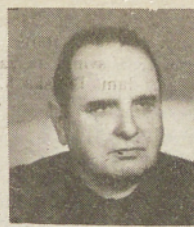
Zahvaljujemo se tudi g. župniku iz Lendave za pogrebni obred, pevcem iz Turnišča za odpete žalostinke, Janezu Rožmanu za odigrano Tišino in govorniku za izrečene besede ob slovesu.

Posebna hvala tudi osebju infektološkega in internega oddelka bolnišnice Murska Sobota, osebju nevrološkega oddelka bolnišnice Maribor ter osebju Kliničnega centra v Ljubljani.

Iskreno se zahvaljujemo g. dr. Magdiču, ki nam je ves čas stal ob strani. Vsem, ki ste zanj kakorkoli storili in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, še enkrat — hvala.

Lendava, 4. julij 1991

Vsi, ki smo ga imeli radi

V 76. letu starosti je umrl naš oče

Mihael Györek

Pokopali smo ga v ožjem družinskem krogu, 27. junija 1991 na pokopališču v Lendavi.

Hvala duhovniku za poslovilne besede, sorodnikom, sodelavcem, prijateljem pa za izrečeno sožalje in darovano cvetje.

Vsi njegovi

S svojim vedrim nasmehom vsakega
osrečiti si znala,
pred usodo neizprosno,
nemočna si obslala.

V SPOMIN

17. julija mineva žalostno leto, odkar nas je mnogo prezgodaj zapustila naša draga žena, mama, tašča in babica

Kristina Kuzma

s Tišine

Hvala vsem, ki postojite ob njenem grobu, ji poklonite trenutek svojih misli.

Žalujoči vsi, ki smo jo imeli radi

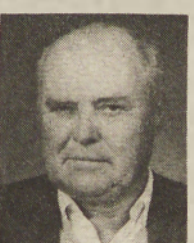
V 85. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama in sestra

Marija Lebar

roj. Bagari
iz Murske Sobote

Iskrena hvala vsem, ki ste nam stali ob strani, darovali cvetje in vence in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni žalujoči

ZAHVALA

Znancem in prijateljem sporočamo žalostno vest, da nas je v 66. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče in dedek

Alojz Žerdin

iz Velike Polane

Grenko je spoznanje, da tvojega vedrega obraza ni več med nami. Vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani se iskreno zahvaljujemo. Posebna zahvala g. dekanu Kodili za obisk pred smrtjo in pogrebni obred, sosedom, botrini, sorodnikom in kolektivoma PTT in De-
loza za darovane maše in cvetje.

Zahvalo izrekamo tudi organistu in pevcem za odpete žalostinke.

Žalujoči: žena Kristina, hčerki Maristela in Trezika z družinama in najožje sorodstvo

Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi tvojega trpljenja,
bolezen je bila močnejša od življenja.

ZAHVALA

Po daljši bolezni nas je 1. julija v 83. letu starosti za vedno zapustil naš dobri mož, oče, dedek, pradedek, brat in sosed

Anton Jakoša

iz Domanjševec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in botrini, ki ste nam stali ob strani. Posebna zahvala osebju bolnišnice iz Rakičana in gosposdu župniku za pogrebni obred.

Posebno zahvalo izrekamo gasilcem.

Vsem še enkrat, iskrena hvala.

Žalujoči: žena Marija, hčerki Irena in Anuška ter sinova Anti in Stanko z družinami, vnuki in pravnukinja

V zdravstvu ni za plačo

Zaposleni v pomurskem zdravstvu še na plačilni dan, torej 15. julija, niso vedeli, kdaj bodo dobili plačo. Zdravstveni dom v Murski Soboti ter bolnišnica sta imela še vedno blokiran žiro račun, saj še niso plačali prispevkov od prejšnje plače. V Pomurskem zdravstvenem zavodu pa bi za izplačilo osebnih dohodkov potrebovali še 16,5 milijona dinarjev.

V prejšnjih mesecih, ko je tudi zmanjkovalo denarja za osebne dohodke, so si del potrebnega denarja sposodili, sedanja vrednost potrebnega denarja za plačo pa je prevelika in posojila ne morejo najeti. Z republiške uprave za zdravstvo ni denarnih nakazil, izvajalskim organizacijam pa vedno znova zmanjšujejo finančne načrte, kar pomeni manj denarja. Kolikšen je ta razkorak med dobljenim in potrebnim denarjem za delo, še niso dokončno izračunali, vendar je gotovo, da bodo kmalu morali sprejeti dodatne omejitvene in varčevalne ukrepe. Po besedah začasnega direktorja Pomurskega zdravstvenega zavoda, Štefana Vučaka, bo to lahko pomenilo zmanjšanje osebnih dohodkov ali števila zaposlenih ali celo obojega. Morda pa bodo večji delež morali prispevati v soudeležbi tudi uporabniki zdravstvenih storitev.

mh

Reorganizacija SCTPU Murska Sobota

Ustanovitev gimnazije in tehniške poklicne šole IS Skupščine občine Murska Sobota je med drugim razpravljala o reorganizaciji Srednješolskega centra tehniško-pedagoške usmeritve. Komisija za reorganizacijo je pripravila predlog, da se SCTPU razdeli in se ustanovi dva javna zavoda: Gimnazija in Tehniška poklicna šola z dvema organizacijskima enotama (strojna in tekstilnokonfekcijska enota).

Na tak način naj bi dosegli ustrezen pedagoški red in večjo pedagoško učinkovitost. Srednješolski center v obliki, v kakršni obstaja danes, tega ni sposoben doseči, saj vemo, da naj bi najoptimalnejšo šolo sestavljalo 700 do 800 učencev s 25 oddelki, ki naj bi izvajali dva do tri programe, ki so si vsebinsko podobni. Z reorganizacijo bi učiteljski zbori vključevali le tiste pedagoške delavce, ki bi najbolj ustrezali pogojem določenih programov, tako po izobrazbi kot usposobljenosti, kar bi vsekakor vplivalo na delo motiviranega učitelja.

Za čim bolj normalno delo šol in sprostitev skupnih prostorov je potrebna prostorska osamosvojitve gimnazije od tehniške poklicne šole, in če bo potrebno, dvoizmenski pouk. Glavna dejavnost prve bo izvajanje programov za pridobitev srednje izobrazbe, druge pa za pridobitev srednje in poklicne izobrazbe. Premožensko-pravne zadeve novih dveh zavodov in dveh organizacijskih enot bodo opravljene z delitveno bilanco, ki naj bi bila končana do konca leta. Finančna sredstva bodo vodena ločeno za oba zavoda in financiranje bo po veljavnih normativih.

Na eni od naslednjih sej bodo predlagali vršilca dolžnosti ravnatelja enega in drugega zavoda in ta naj bi imela v prvi vrsti nalogo rešiti organizacijski problem.

O ukinutvi Srednješolskega centra tehniško-pedagoške usmeritve Murska Sobota in ustanovitvi Gimnazije in Tehniške poklicne šole bodo odločili poslanci soboške občine na prihodnjem zasedanju.

Dragica Heric

Moravske Toplice pozivajo!

Novi hotel Ajda z 287 ležišči je zaprt, polovica vseh zaposlenih pa na »dopustih«. Do konca leta bo izpad dohodka dosegel višino okrog 32 milijonov dinarjev, najbolj pa jih tarejo obveznosti do dolgoročnih in kratkoročnih posojil, ki bi jih lahko poravnali le ob normalni zaposlenosti turističnih zmogljivosti.

Moravske Toplice, pa tudi celotno turistično gospodarstvo Slovenije, že nekaj časa čutijo posledice političnih napetosti in groženj armade. Zaradi številnih odpovedi predvsem tujih gostov so utrpeli izgubo v višini 17,3 milijona dinarjev, po vojaški agresiji, ko so se razmere zaostrele do skrajnosti, pa so ob dohodek v višini 6,3 milijona dinarjev. V normalnih razmerah bi namreč bilo zdravilišče — vsaj po rezervacijah sodeč — popolnoma zasedeno. Vodilni v pomurskem zdravilišču predvidevajo, da bo dosegel izpad dohodka do konca leta višino 32 milijonov dinarjev. Novi hotel Ajda, ki so ga začeli polniti z gosti šele proti koncu lanskega leta, je prazen, na delu pa je le 40 do 45 odstotkov zaposlenih. Ostali so na rednem ali izrednem dopustu.

Pozivajo slovensko vlado, da naj prepreči propadanje dobrih podjetij in množično odpustanje delovne sile, ter sprejme ustrezne ukrepe: Znižanje obrestne mere za dolgoročna in kratkoročna posojila, odložitev odplačila oziroma delni odpis obresti, dolgoročnih in kratkoročnih posojil, odložitev plačila akontacij prometnega davka, ter obračunavanje prometnega davka od prodanih proizvodov in storitev po sistemu, ki je veljal pred sprejetjem novega zakona.

Poudariti velja, da je imelo moravsko zdravilišče med vsemi zdravilišči že nekaj let v strukturi gostov največ tujcev — dokler so bile seveda normalne politične razmere.

Bernarda B. Peček

Koga na prednostno listo?

Pomislek, ki smo ga izrazili v prejšnji številki, češ da bo najbrž premovali republiškega denarja, da bi z njim sofinancirali vse projekte, ki jih bodo posamezne občine prijavile na natečaj, ima svojo težo. Tako so v soboški občini prejšnji teden na izvršnem svetu določili prednostni red gradnje cest, seveda pa bodo naložbe izvedljive, če bo občina dobila 50 odstotkov denarja od republike. Najprej naj bi zgradili cesto Vidonci—križarka, nato križarka—Boreča, potem Berkovci—Domanjševci, Ivanovci—Panovci—Križevci, Poznanovci—Kovačevci—Vidonci.

Oglasilo se je tudi na Elektru Murska Sobota in na prvo mesto uvrstili 20-kilovatni daljnovod Grad—Slaveci, nato enak objekt Radenci—Murski Petrovci... Pri soboškem poštnem podjetju namenjajo najprej kupiti in montirati opremo za krajevni avtomatski telefonski centrali v Bodoncih in na Cankovi, nato pa naj bi napeljali telefonska omrežja v krajevnih skupnostih Prosenjakovci, Ratkovci in Selo—Fokovci in tako naprej.

Š. S.

KINO »PARK« M. Sobota

ameriška vestern drama

PLEŠE Z VOLKOV (DANCES WITH WOLVES)

Režija: KEVIN COSTNER
Vloge: KEVIN COSTNER, MARY McDONELL, GRAHAM GREENE
Dobitnik 7 OSKARJEV
Dobitnik 4-je ZLATI GLOBUSI
Najbolj gledani film v letu 1991

v četrtek 18. julija ob 20. uri
v petek 19. julija ob 18. uri
v soboto 20. julija ob 18. uri
v nedeljo 21. julija ob 17. in 20. uri
v ponedeljek 22. julija ob 19. uri

TOČA JE KLESTILA V ŽITKOVCIH

Neurje s točo je minulo nedeljo uničilo vse poljščine in vrtnine v Žitkovcih in Kamovcih. Škoda je tudi v drugih vaseh, od Strehovec do Dolge vasi.

Na dvorišču Jožeta Ritlopa iz Žitkovec je bilo kaj videti še dan po toči. Kupi toče pričejo, kako je bilo razdejanje.

Koruzna je okleščena, pridelka ne bo na kakih 500 hektarjih polj.

Marija Gal iz Žitkovec kaže na opustošeni vrt, ki ga bo treba takoj preorati, saj so vse vrtnine popolnoma uničene.

Vihar s točo, kakršne ne pomnijo najstarejši Žitkovčani, je podiral drevesa v sadovnjakih.

IVANCI

ODPRILI CESTO, POLOŽILI KAMEN ZA KAPELO

Za krajanje Ivanec je bila minula nedelja pomemben praznik, saj so z mašo in blagoslovitvijo slovesno odprli asfaltirano cesto Ivanec—Križevci v Gančanih—Bogojina ter položili temeljni kamen za novo kapelo. Na slovesnosti, ki so se je udeležili številni krajanje in gostje, med drugim predsednik skupščine občine Murska Sobota Andrej Gerač, je blagoslovitev opravil mariborski pomožni škof dr. Jože Smej, govornik pa so predsednik vaškega odbora Ivanci Jože Drvarič, predsednik sveta KS Bogojina dr. Franc Horvat in predsednik soboškega Izvršnega sveta Ivan Obal, ki je cesto tudi predal namenu.

Z novasfaltirano cesto so se Ivanci povezali tako s krajevnim kot s središčem. Sredstva krajevnega samopriskupa niso zadoščala, zato so prostovoljne prispevke. Za 1 km odseka ceste so v dveh mesecih zbrali 221.000 dinarjev, približno 4000 dinarjev po gospodinjstvu in zagotovili 3.000 dvakratnih strov gramozov. S tem so zagotovili 20-odstotno soudeležbo, medtem ko je del prispevala soboka občina iz samopriskupa. Poleg tega pa so krajanje Ivanec veliko dela opravili prostovoljno.

Krajanje Ivanec so se odločili, da bodo sezidali novo kapelo Jancaz na mestu, kjer je stala stara kapelica. Pričakujejo, da bodo s skupnimi močmi razumevanjem krajanov, rojakov in drugih kapelo dogradili prihodnje leto in jo predali namenu.

Mariborski pomožni škof dr. Jože Smej blagoslavlja temeljni kamen za novo kapelo.

ROMARSKI SHOD V KANČEVCIH — Tudi t.i. proščenja niso več to, kar so bila nekoč. Nedeljsko v Kančevcih pri sv. Benediktu je bilo bolj mirno zborovanje množice vernikov iz soboške in lendavske dekanije po nedavni vojni vihr kot zgolj cerkveno srečanje s procesijo in mašnim obredom. Mariborski pomožni škof dr. Jože Smej je namreč v pridigi opozoril, da je današnje praznovanje farnega zavetnika sv. Benedikta hkrati prošnja, da bi z njim kot zavetnikom Evrope dosegli zbranost in modrost za vstop Slovenije v Evropsko skupnost. Romarji so si bolj kot »štante« in sejmarje ogledovali mogočen objekt ob farni cerkvi, imenovan duhovni center Kančevci, z 2800 kvadratnimi metri uporabne površine, ki bo nared prihodnjo pomlad. (B. Ž.)

MARKO SLAVIČ & MURSKI VAL

VELIKE KONJSKE DIRKE

HIPODROM LJUTOMER, nedelja, 28. julija od 9.00 ure pa vse do poznih večernih ur.

PROGRAM:

- OTROŠKI ŽIV ŽAV — čarodej BINČ in »TO SEM JAZ«,
- NEDELJSKA RADIJSKA KUHNJA — Tradicija kasaškega športa v Prlekiji,
- KASAŠKE DIRKE (pričetek ob 14.00 uri) — radijski prenos,

Za popoldansko zabavo bodo poskrbeli:

BOŽIDAR WOLFAND-WOLF skupina LEGIJA

Za vse lačne in žejne tega sveta pa popolna gostinska ponudba na žaru, kvasenice, krapci, potice, priznana ljutomerska vina...

